

ARMOLAHJOISTA

Armon tasolta

ARMOLAHJOISTA ARMON TASOLTA

copyright © 2005 Risto Santala ja
KUVA JA SANA

kustantaja
KUVA JA SANA
PAJUNIITYNTIE 1
00320 HELSINKI
PUH. 09-8567 4999

kannen kuva
SUOMEN KUVAPALVELU

kansityö
ANTTI KAMPPINEN

kirjapaino
SAARIJÄRVEN OFFSET OY
SAARIJÄRVI 2005

ISBN 951-585-147-5

(1. painos v. 1977 ja 2. p. 1978 Karas-Sana)

3. uudistettu painos!

SISÄLLYS

Esipuhe	7
Ihmettelyä	11
Professori Tiililän arvio karismaattisesta liikkeestä.....	11
Francis Martinin haastattelu Jerusalem Postissa	14
Karimat ekumeenisena ilmiönä	15
Karimat ja kokemus	21
Karimat herännäisyydessä	23
Ammanin unissasaarnaaja	25
Kielilläpuhumisen karisma	29
Lähetyskenttien kokemuksia	30
Tohtori Paul A. Qualbenin analyysi glossolaliasta.....	31
Larry Christensonin liturginen resitaatio.....	34
Liturgisen morsiuhsymnin loppuarvio	41
Suurin ihmetyksen aihe	42
Pyhän Hengen työ raamatussa	43
Vanha testamentti korostaa.....	44
Uuden testamentin opetus	47

Armolahjat armon tasolta	51
Armolahja ei ole irrallinen	54
Armolahjat ovat ”erilaisia”	54
Armolahjakäsitteet edellyttävät,.....	55
Uuden testamentin virkakäsitys	56
Armolahjojen erittely	57
Armolahjojen erittely osoittaa,.....	58
Onko rakkaus armolahja?.....	59
Karismaattisen liikkeen arat kysymykset	61
Mitä on ns. henkikaste?.....	61
Korvaako ihmeperantuminen lääketieteen?	64
Hengen vaikutusten luotettavuuden toteaminen	69
Pyhä Henki ja lopun ajat	73
Viimeisten aikojen myöhäissade, ”malkosh”	75
Raamatun ennustukset lopun ajan vesi-ihmeistä.....	76
Israelin hengellinen uudistuminen	81
Miten tämä tapahtuu Raamatun valossa?.....	83
Armolahjat käytännön kokemuksena	87
Liite	93
Heprealaisen ”morsiushymnin” käänös.	93

Esipuhe

Hengellisessä elämässä olisi pyrittävä totuuteen ”salatuimpaan saakka” (Ps. 51:8). ”Totuus on Jumalan sinetti”, kuten muuan vanha heprealainen sananparsi toteaa. Erityisen vaikea meidän on hyväksyä ”harmillista” totuutta, *die schädliche Wahrheit*, (Goethe). Totuuden tulisi ilmetä rakkaudessa ja rakkauden totuudessa.

Herkintä totuudellisuutta tarvitaan alueilla, joissa on kysymys Jumalan omista teoista.

On sanottu, että lopun aikoina elävä seurakunta muuttuu yhä enemmän apostoliseksi. Nykyinen karismaattinen herätys panee kysymään, olemmeko jo siirtymässä tällaiseen vaiheeseen. Kirkkohistorioitsijat ovat todenneet, että karismaattinen liikehdintä on 1900-luvun vaikuttavin ja merkittävin hengellinen tapahtuma. Kuitenkin aidon hengellisen elämän liepeillä on aina myös sielullista pintavaahtoa; ja vain Jumalan sanan kaksiteräinen miekka voi tunkeutua tämän läpi erottaen sielullisen ja hengellisen toisistaan (Hepr. 4:12). Näin tahdomme tässä karismakirjassamme tehdä.

On pyydetty, että tämä jo 70-luvun lopulla ilmestynyt tutkielma tulisi ”päivittää” nykyhetkeen ja että siihen tulisi lisätä luku Pyhän Hengen työstä lopun aikoina ja esitys Israelin hengellisestä uudistumisesta Raamatun valossa. Toki tämäkin kuuluu aihepiiriimme.

3. Mooseksen kirjan 10. luvun kertomus pappi Aaronista ja hänen pojistaan tuntuu toistuvan. Aaronin pojat Naadab eli 'Antelias' ja Abihu, 'Hän on isäni', syyllistyivät hengelliseen omavaltaisuuteen. He ottivat kumpikin hiilipannunsa ja toivat vierasta tulta Herran eteen. Silloin lähti tuli Herran tyköä ja kulutti heidät, niin että he kuolivat Herran edessä. Ja Mooses sanoi Aaronille: "Tämä tapahtuu Herran sanan mukaan: Niissä, jotka ovat minua lähellä, minä osoitan pyhyyteni" ... "Ja Aaron oli ääneti."

Hengellisessä elämässä on paljon ihmisen omien hiilipannujen kolinaa ja vieraitten tulien virittelyä, joka ei ole Jumalasta. Vehnä ja luste kasvavat rinnakkain. Kun Jumala siunaa seurakuntaansa, ihminen tahtoi mielellään pitkittää ja pahimmassa tapauksessa jopa matkia näitten siunausten ulkonaisia ilmenemismuotoja. Ja pian liha matkii Hengen työtä. Itsekäs ja pyhittämätön mieli ei tyydy elämään yksin Jumalan sanasta ja uskosta. Etsitään yhä voimakkaampia tunne-elämyksiä. Uskonelämän painopiste siirtyy silloin sielullisuuden tasolle. Ja juuri tätä pitäisi välttää.

Hengelliset kokemukset sinänsä ovat Jumalan lahja. Mutta jos alamme pönkittää niillä omaamme tai toisen uskoa ja asemaa, turmelemme pian saamamme siunaukset. Jumalan mannaan alkaa kasvaa matoja ja se rupeaa haisemaan (2. Moos. 16:20).

Kuitenkin Jumala toimii meistäkin huolimatta. Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti. Pyhä Henki yllättää tuon tuostakin rukoilevan seurakunnan ja antaa lahjojaan tavalla, jota se ei ole osannut odottaa. Vieraillessani 1975-76 Yhdysvalloissa jouduin jatkuvasti ihmettelemään ns. karismaattisen herätyksen laajuutta eri kirkkokuntien parissa. Pallattuani takaisin Jerusalemiin sain todeta, että käytännössä jokainen sikäläinen protestanttisten kirkkojen johtavassa asemassa oleva pappishenkilö oli saanut kokea erityisen Pyhän Hengen virvoituksen. Tämä johti käytännön ekumeniaan anglikaanien, presbyteerien, baptistien, mennoniittojen ja luterilaisten kesken. Myös katolilaiset ja jopa kreikkalaisortodoksit

olivat kokeneet karismaattisen uudistuksen. Pelkästään Jerusalemissa oli seitsemän säännöllisesti kokoontuvaa rukouspiiriä, joita voisi luonnehtia karismaattisiksi. Yksi näistä, protestanttisten pappien torstaiamun kello 6:n piiri, kokoontui vuosia Suomen Lähetysseuran työkeskuksessa. Samantapaisista armon kosketusta oli ollut lähetyskentillä Afrikassa ja Kaukoidässä.

Karismaattisen liikkeen ja armolahjojen arvostelussa tapaa silti usein erityistä armottomuutta. Siksi olisi jo aika puhua avoimemmin näistä kysymyksistä.

Jeesus sanoi jäähyväispuheessaan (Joh. 14:21): ”Joka minua rakastaa, häntä minun Isäni rakastaa ja häntä minä rakastan ja ilmoitan itseni hänelle.” 1. Kor. 14:1 kehottaa meitä: ”Tavoitelkaa *rakkautta* ja pyrkikää saamaan hengellisiä lahjoja.”

Jos lähestymme rakkauden hengessä näitä kysymyksiä ja toinen toistamme, Jeesus Kristus ilmoittaa itsensä meille. Emme saa tehdä omista kokemuksistamme teologisia päätelmiä - Raamatussa on itsessään tarpeeksi esimerkkejä Jumalan työstä. Saamme silti rakentua toistemme uskosta.

Kun profeetta Jeremia puhuu profetioista käyttäen heprean sanaa *massa*, ’kuorma’, hän viittaa siihen, että jotkut saavat eräänlaisen sielullisen ”taakan”, pakonomaisen ”ennustuksen kuorman”, Jer. 23:33. Se ei ole välttämättä Jumalasta peräisin. Profeetta saattaa varastaa ajatuksensa ”toinen toiseltaan” tai ”omalta kieleltään”. Sitä Jeremia tuskitteli: ”Mitä tekevät oljet jyvien seassa?” (Jer. 23:28). Jumalan omaa ilmoitusta ei saa sekoittaa yksityisen ihmisen hengellisiin kokemuksiin. Se sijaan tulee sanoa nöyrästi ”keskenään, toinen toiselleen: mitä on Herra vastannut? ... mitä on Herra sinulle puhunut?” (jakeet 35-36).

Tällaista nöyrää keskustelua pitäisi herätellä myös armolahjakysymyksestä. Rakkauden hengessä. Armon tasolta.

Kirjallisen ilmaisun vaikeus on siinä, että osaisimme esittää sanottavamme siten, että se todella ymmärretään. Samalla ei pitäisi tuhjata paperia itsestänselvyyksiin. En koe olevani

karismaattisten ilmiöiden asiantuntija. Mutta jos ne havainnot ja löydöt, jotka ovat olleet avuksi omassa etsinnässäni, voisivat tukea lukijaa, olisin kiitollinen. Pyydän vain, että opettelisimme tuntemaan armolahjoja armon tasolta.

Heinolassa 9.9.2005

Risto Santala

Ihmettelyä

Karismaattinen liikehdintä on saanut aikaan laajaa kyselyä niin kirkkojen sisä- kuin ulkopuolellakin. Jopa suuret päivälehdet ovat osallistuneet keskusteluun. Tilanne on ollut sama Suomessa, ulkomailla ja Israelissa.

Professori Tiililän arvio karismaattisesta liikkeestä

Teologian professori **Osmo Tiililä** osallistui aikanaan Tukholmassa pidettyyn ”Karisma 72” - kokoukseen ja kirjoitti oman arvionsa tuoreeltaan SANA-lehteen. Professori Tiililä otsikoi vaikutelmansa ”pieneksi kokemukseksi” karismaattisesta liikkeestä. Hän sanoo:

”Kautta kirkon pitkän historian on esiintynyt karismaattisuutta. Puuttumatta nyt tähän mainitsen vain, että viime vuosisadalla oli herätyksiä, joita voidaan pitää valmistuksena helluntailiikkeen syntyyn tämän vuosisadan alussa. Helluntailiike oli karismaattisuuden suuri uudelleen herääminen. Se sai paikoitellen epäterveitä muotoja, ja tästä syystä useimmat suuret kirkot vieroksivat sitä. Se leimattiin lahkoksi.

Nyt, (tarkemmin sanottuna 1960-luvun alun molemmin puolin), on aivan kuin itsestään ja samanaikaisesti eri tahoilla

alkanut uudenlainen karismaattinen herätys, jolla ei ainakaan toistaiseksi ole lahkoon muotoja, sillä se ei ole järjestäytynyt, vaan on jäänyt vapaaksi ja kirkkojen kuten pienempienkin ryhmien väliset rajat ylittäväksi.”

Tämän jälkeen professori Tiililä kertoi tutustuneensa Tukholmassa roomalaiskatoliseen pater **George de Prizioon**, joka oli kotoisin Etelä-Amerikasta, Perusta, ja joka kulki paljon luettu Raamattu kädessään ympäri salia auttaen kyselijöitä. Tiililä kertoo keskustelleensa hänen kanssaan ja tehneensä kiperiä kysymyksiä muun muassa hänen suhteestaan Marian palveluntaan, rukousnauhan käyttöön, paavin erehtymättömyyteen jne. Ja ”kaikkiin hän vastasi auliisti ja sovinnollisesti”. Tämä pappi oli sanonut saaneensa ns. henkikasteen ja päässeensä vasta silloin ”sisälle” Kristuksen armon ja kirkkauden tuntemiseen.

”Mutta saman kokemuksen olivat tehneet ne protestantit, jotka kokouksessa kertoivat omasta uudistumisestaan. Herralle he siitä antoivat kaiken kunnian, eivät ihmisille, itselleen kaikkein vähimmin. Heidät oli Jumalan Sanan mukaan kirjaimellisesti taivutettu, ja he olivat taipuneet. Henki oli voimakkaalla läsnäolollaan heidät yllättänyt, ja nyt he ylistivät Jumalaa hänen sanomattomasta lahjastaan. Useimmat puhuivat kielillä -- mutta mieluummin vain yksin rukouksessa ollessaan, koska seurakunnan rakentuminen vaatii selvää sanaa.

Mainitsen, että mukana oli tunnettu teologi **Gösta Hök**, ruotsalainen systemaatikko, joka kerrottuaan omasta tiestään Hengen antamaan uudistukseen ja lopulta viime kesänä henkikasteeseen, sanoi erään puheensa lopussa suunnilleen näin: ’Minulla on usein ollut eri käsitys kuin Jumalalla siitä, mitä on kaiken jättäminen Kristukselle.’ Siinäpä lienee meillekin puolinaisuuskinemme miettimistä.”

Tämän jälkeen professori Tiililä kertoo Ruotsin kirkon Etelä-Afrikan työn piispasta **Helge Forsseuksesta**, helluntailaisten ”kunniavanhuksesta” **Lewi Pethruksesta** ja englantilaisesta kirjailija-pastorista **Michael Harpesista**. Jälkimmäinen oli kertonut noin 400 anglikaanisen papin kokeneen henkikasteen.

Selostettuaan Tukholman kokousten kulkua professori Tiililä jatkaa: ”Suorastaan ihana, sanoisin taivaallinen hetki oli erään rukoukokouksen jälkeinen hiljaisuus, kun Immanuel-kirkon ehkä puolitoistatuhantinen uskovien joukko odotti, mitä Henki ehkä rukoilijoille antaisi. Alkoi kuulua laulua – ken sen alkoi ja missä osassa kirkkoa se alkoi, sitä en tiedä – hiljaista, vienoa laulua ilman sanoja. Tuo laulu voimistui, kävi kirkkaan heleäksi miesten bassojen tuodessa siihen samalla syvyyttä, ja pian tuo sanomattoman kaunis laulu paisui voimakkaaksi kohta taas vähitellen ikään kuin sammuaakseen hiljaa pois. Ei sanoja, pelkkää musiikkia. Omalta osaltani jouduin kysymään, olinko todella kirkonpenkissä ja olivatko sivuillani istuvat tavallisia maallisia olentoja, vai oliko kokous yhtäkkiä siirretty kuin uuteen ulottuvuuteen.

Ehkäpä lukijani tähän asti päästyään jo huoahane: kaikkea vanha professorikin kuvittelee ja mietiskelee. Rohkenen sanoa olleeni ajoittain kokouksessa mukana hyvinkin kriittisin mielin. Olin etsimässä tietoa uudesta liikkeestä, mutta samalla kyllä itsellenikin heikon uskon vahvistusta. Sain molempia. Kokous oli monessa suhteessa informoiva, mutta sen päävaikutus oli uusi tunto Hengen todellisuudesta. Emme ole uskovina tekemisissä kuviteltujen enempää kuin aatteenkaan ideologian kanssa.

Meillä on elävä Vapahtaja, joka on puolestamme kantanut ja voittanut syntimme, sairautemme ja kuolemamme ja joka on pian saapuva uudelleen. Kun Hän nyt näyttää lähettävän uuden herätyksen eri tahoille kristikuntaansa, niin mahtaneeko se olla yksi todistus siitä, että lähestymme aikain loppua: synti voimistuu hirvittäviin mittoihinsa omalla tahollaan. Jumalaton maailma tahtoo tuhota uskon Kristukseen. Vastakohdat jyrkkenevät ja seurakunta joutuu ahdistuksiin. Se tarvitsee niitä varten Hengen voimia.” Professori Tiililä totesi artikkelinsa alkupuolella, että Tukholman kokouksen kenties merkittävin panos tuli roomalaiskatolisten taholta.

Israelin huomattavin englanninkielinen päivälehti ”The Jerusalem Post” julkaisi joulukuun puolivälissä 1976 roomalaiskatolisen kirkon Ecole Bibliquen vierailevan professorin, tohtori **Francis Martinin** haastattelun. Tohtori Martin on kirkkonsa tunnetuimpia karismaattisen liikkeen johtomiehiä. Jerusalem Post osoitti merkillistä avoimuutta haastattelussaan.

Lehtiartikkelin alussa mainitaan, että karismaattinen liike on saavuttanut kansainvälisen ulottuvuuden levittyään kaikkiin kristillisiin kirkkoihin yli 90 maassa. Ja ”roomalaiskatolinen kirkko on suhtautunut mitä suosiollisimmin” tähän herätykseen. ”Tämä johtuu ainakin osittain siitä, että paavi **Johannes XXIII** antoi sille aloitteen rukoillessaan Vatikaani II:ssa: ’Oi Herra, uudista ihmeesi meidän aikanamme, että saisimme uuden helluntain!’ Ja **paavi Paavali VI** uusi tämän rukouksen.”

Jerusalem Postin haastattelija kysyi tohtori Martinilta, mitä karismaattinen liike on ja kuinka hän ymmärtää varsinkin rukouksella parantamisen. Tri Martin vastasi, että parantumisia kyllä tapahtuu rukouksen kautta, mutta tämä ei suinkaan merkitse sitä, että jokainen ihmeeparantumiseksi ilmoitettu tapaus olisi todella sellainen. Jesajan kirjan 35. luvun mukaisesti parantuminen on nähtävä ”messiaanisen” täyttymyksen valossa, ja aikamme Hengen vuodatus on tulkittava Joelin kirjan toisen luvun toteutumisenä.

Kun tohtori Martinilta kysyttiin, mitkä piirteet ovat tunnusomaisia uudelle liikkeelle, hän mainitsi kolme seikkaa: Karismaattinen liike on opettanut kristittyjä ylistämään Jumalaa. Siitä on syntynyt katoliseen kirkkoon uudenlainen musiikki, jota lauletaan useinkin kitaralla säestäen. Tämäntapainen ylistysrukous on tyypillistä temppelipalvelukselle. Toisena tohtori Martin mainitsee profeetallisen piirteen: seurakunta saa lohduttavan sanoman tai opetuksen. Kolmanneksi erityispiirteeksi haastateltava esittää uuden esirukouksen mielen. Seurakunnassa rukoillaan yhdessä yksityisten ihmisten hengellisten ja terveydellisten tarpeitten puolesta.

Haastattelun lopussa todetaan, että karismaattisella liikkeellä on vaara eksyä tunteiden liikakorostukseen, mutta että sillä on silti uudistusliikkeenä kestävä arvo. Lateraaniyliopiston johtava teologi, tohtori **Bernard Haring** on sanonut hiltaintain: ”Minun käsitykseni karismaattisesta liikkeestä on selvästi myönteinen. Uudistus on sytyttänyt uuden oivalluksen kipinän asiassa, jota pidän perustavana totuutena: Jumala on meidän elämämme keskus, ja meidän tulee luottaa Jumalan armeliaisuuteen ja hänen Henkensä lahjaan ... Liikkeen sosiaalinen panos on kasvamassa ... Ensinnäkin tulee sydäntemme uudistua uuteen suhteeseen Jumalaan ja toisiimme; tästä kasvaa sitten rauhantekijän ja oikeuden edistäjän osa.”

Omakohtaisena huomiona olen ihmetellyt, että Jerusalem Postin haastattelussa ei ole minkäänlaista halventavaa vihjailua karismaattisen liikkeen lieveilmiöihin. Katolinen kirkko suhtautuu muutenkin hyvin asiallisesti omiin sisäisiin uudistusvirtauksiinsa. Sen tähden niistä ei pääse muodostumaan uusia protestiliikkeitä. Katolisten kuudennessa kansainvälisessä karismaattisen uudistuksen konferenssissa oli Notre Damen yliopistossa Yhdysvalloissa kesäkuussa 1972 läsnä n. 11 000 osanottajaa. Vastikään pidettiin Atlantic Cityssä vastaavanlainen konferenssi, jossa kaupungin sanomalahden Sunday Pressin arvion mukaan olisi ollut jopa 28 000 osanottajaa (24.10.76). Katolinen kirkko on aina korostanut meditaation eli mietiskelyn ja rukouksen merkitystä hengelliselle elämälle. Se on pitänyt myös sairaitten puolesta rukoilemista kirkon tehtävänä. Tästä perusasenteesta on ollut lyhyt askel karismaattisen liikkeen korostuksiin. Ehkä juuri näistä syistä uusi liike on löytänyt siellä suotuisan maaperän.

Karismat ekumeenisena ilmiönä

Karismaattinen liike on saanut tukevimmän jalansijan nimenomaan suurimmissa järjestäytyneissä kirkkokunnissa. Amerikan luterilaisiin kirkkoihin kuului **1970-luvun lopulla** yhteensä lähes 9 miljoonaa jäsentä. Erään kiertokyselyn mukaan, joka

tehtiin Yhdysvaltojen luterilaisten pappien keskuudessa, noin 300 Missourin synodin, noin 300 ALC:n eli Amerikan luterilaisen kirkon ja noin 200 LCA:n eli Luterilaisen amerikkalaisen kirkon papeista tunnusti saaneensa jonkin Pyhän Hengen erityislahjan, useimmiten kielilläpuhumisen lahjan. Monesti tämä synnytti seurakunnissa vastakohtaisuuksia ja todellisia ongelmia, toisaalta uusi Kristus-keskeisyys ja rukousherätys elävöitti kirkkoja ja lisäsi niiden jäsenmääriä. Kokonaisuutena karismaattinen herätys on ollut niin laajaa, ettei pidä ihmetellä, jos eräät kirkkohistorioitsijat ovat jo ennättäneet nähdä siinä 1900-luvun merkittävimmän hengellisen ilmiön.

Kun luemme edellä mainituista ihmismassoista, emme saisi ajatella niitä pelkinä lukuina. Ne kertovat tuhansista koteista, joissa puoliset ovat löytäneet uudelleen toisensa, tuhansista elämän masentamista ja epätoivon ahdistamista ihmisistä, joilla on nyt uusi elämänsisältö, ja myös tuhansista nuorista, joiden koko elämä on pyhitetty Jeesuksen seuraamiseen. Kun sain nähdä Yhdysvalloissa tällaisia uudistuneita koteja ja varsinkin nuoria, jotka iloitsivat Kristuksesta, oma kriittinen ennakoasenteeni alkoi sulaa.

Vuoden 2000 taitteessa liike oli kasvanut aikamme suurimmaksi herätysliikkeeksi. *Ns. klassinen helluntailiike*, joka syntyi 1900-luvun alussa, oli levinnyt jo 200 maahan ja käsitti yli sata miljoonaa jäsentä. *Varsinaiseen karismaattiseen liikkeeseen*, joka alkoi 1960-luvulla, kuului nyt jo 180 miljoonaa ihmistä. Lisäksi on laskettava ns. *neo-karismaattikot* eli uuskarismaattiset, joista suurin osa eivät kuulu mihinkään kirkkokuntaan. Nämä itsenäiset lähinnä Afrikkaan levinneet pienet yhdyskunnat käsittävät arviolta 200-300 miljoonaa jäsentä.

Karismaattisen liikkeen ylivoimaisesti suurimman ryhmän muodostavat **roomalaiskatoliset**. Jo vuonna 1985 raportoitiin, että heillä oli ainakin 60 000 rukousryhmää yli 140 maasta. Viimeisimpien arvioiden mukaan heihin kuuluu 10 000 pappia ja noin 500 piispaa. Katolisessa kirkossa he ovat saaneet paavien ja vatikaanin hyväksynnän. Vuonna 1975 vierailin Yhdysvalloissa useissa katolisissa karismaattisissa kirkois-

sa. Ne edustivat moderneja arkkitehtonisia ratkaisuja, joita oli vaikea erottaa protestanttisten kirkkojen rakennustyylistä. Yli puolet maan 180 miljoonasta karismaatikosta on katolisia. **Anglikaanien piirissä** heitä lasketaan olevan 15 miljoonaa ja **protestanttisten** kirkkojen yhteydessä lähes 40 miljoonaa. **Latinalaisessa Amerikassa** karismaattinen liike on aikamme nopeimmin kasvavia.

Emme saisi väheksyä karismaattisen liikkeen vaikutusta varsinkaan **lähetystyöhön**. Se on luonut uuden *spiritualiteetin*, joka rikastuttaa äitikirkoja. Olen saanut seurata lähemmin varsinkin Kiinan, Venäjän ja muslimimaailman herätysliikehdintää. Johtuneeko se siitä, että hepreaksi kirjoittamani Vanhan ja Uuden testamentin Messias-ajatuksen juuria käsittelevät ja Paavalia koskeva kirjani on käännetty mm. kiinaksi, venäjäksi, espanjaksi ja arabiaksi. Tällaista armoa en ole voinut etukäteen edes uneksia.

Suomen Lähetysseuran työkeskuksessa Jerusalemissa on kastettu yli kolmesataa kiinalaista ja koko maassa yli 4000. Tämä liittyy osittain **Kiinan House Church Movement** eli kotikirkkoliikkeen vaikutukseen. Sehän edustaa aikamme suurinta herätystä. Kommunistit ovat jättäneet kiinalaisten sydämiin tyhjiön, jonka vain Jumalan sana voi täyttää. Niinpä kiinalaiset harrastavat Raamatun lukemista ryhmissä ja sen ulkoa opettelemista. Uskovien marttyyrien todistus on vielä tuoreessa muistissa. Raamattujen levittäminen ja sähköisen median käyttö eivät tunne ulkonaisia rajoja. Niiden viesti ulottuu nykyään Venäjän kaukaisimpiin kolkkiin ja koko Lähi- ja Kaukoitään.

Samoin myös **muslimimaailmassa** on voimakasta liikehdintää. Nuorena edesmennyt lähetysseuramme tri **Seppo Syrjänen** on analysoinut väitöskirjassaan *In Search of Meaning and Identity* muslimien kääntymiskertomuksia ja heidän pyrkimystään löytää hengellinen identiteettinsä. Yleisen lukutaidon lisääntyttyä heidän vaimonsa ovat pahastuneet Muhammedin monista jalkavaimoista ja raakuuksista, joita Koraani edustaa. Muslimien mieskeskeinen tulkinta paratiisista, jossa

”se, mikä on kielletty täällä, on sallittu siellä”, loukkaa ihmisten tasa-arvoisuutta. Uuden testamentin sanoma Kristuksen rakkaudesta arvottomia ja syntisiä ihmisiä kohtaan herättää uuteen ajatteluun. Koraani käsittää kyllä monia irrallisia kristillisiä ajatuksia. Jeesuksen neitsestä syntymistä ei siinä kielletä, ja he jopa opettavat, että *Issa* eli Jeesus on palaava takaisin. Juutalaisia kutsutaan siinä ”kirjan kansaksi”. Puhuuhan Koraanikin Abrahamista, joka oli *El khalil ar-rähmän* eli ”Jumalan Armahtajan ystävä”. Käytännössä voimassa oleva verikosto ja lisääntynyt muslimien keskinäinenkin terrorismi pakottavat kaikki vähitellen uusajatteluun.

Myös Suomi on osallistunut merkittävällä tavalla tähän haasteeseen. **Lähetysjärjestö Avainmedia** ry:llä oli heinäkuussa 2005 Hollannissa suuri konferenssi Euroopan arabiaa puhuville kristityille. 1500 osallistujasta 900 oli entisiä muslimeja. Monet heistä olivat kokeneet perheensä hylkäämistä, vankeutta ja kidutusta. Siksi he olivat saaneet ”erikoisevättä” uskonsa vahvistukseksi. Kun Seppo Syrjänen totesi tutkimuksissaan, että *muslimien kääntymiskokemuksiin liittyi usein unia ja ilmestyksiä*, tällainen ilmapiiri heijastuu aina siellä, missä muslimien kansallinen yhtenäisyys, ”*umma*”, rikkoutuu. Kerrottakoon, että Avainmedian arabiosastolle tuli edellisenä vuonna 70,000 palautetta.

Olen saanut olla sivustatarkkailijana näissä asioissa, koska arabiankieliset kirjani leviävät myös internetin kautta. Kotonani vieraili tästä syystä vastikään egyptiläinen laulajaevangelista **Maher Fayeze**. Hän teki juuri 300:n jakson TV-sarjaan ”Jokapäiväinen leipä”. Taustatukena hänellä on 40 laulajaa ja muusikkoa. Hän on sanoittanut ja säveltänyt jo 298 laulua. En raatsi kuitenkaan kertoa, että hän lauloi meille syvällisen rukouslaulun – ja vaimoni sai pyhät poskisuukot; minä tyydyin karhumaiseen ramaisuun. Maherin Fayezein mukana oli raamatunopettajana ja kirjojen oikolukijana toimiva tri **Adel Nossy**. Marraskuussa 2004 heidän musiikki- ja julistustilaisuutensa osallistui Beirutissa 2600 kuulijaa. Mukana oli myös **Ayman Kafroyne**, jota pidettiin ennen uskon tuloaan arabi-

maailman tunnetuimpana iskelmätähtenä. Kaikki tämä tuntuu sadulta. Oma panoksemme on sen rinnalla näppytyötä! Kristillistä Lähi-itään, Venäjälle ja Kiinaan suuntautuvaa satelliittikanavien ohjelmaa tarjoavat muutkin järjestöt.

Voimakkain muslimimaailman herätys tapahtuu nykyään Iranissa ja eräissä Pohjois-Afrikan maissa. Se on luonteeltaan kauttaaltaan karismaattista. Tällainen työ vaatii tekijöiltään syvällistä pureutumista Koraanin ajatteluun ja hyvää media-koulutusta. Henkilökohtainen vakaumukseni on, että muslimimaailma kokee ehkä piankin kulttuurikriisin, joka johtaa hengelliseen uudistukseen.

Ortodoksinen kirkko on ollut kenties kaikkein hitain omaksumaan karismaattisen liikkeen korostuksia. Kuitenkin näitä ilmiöitä on ollut viime aikoina varsinkin Pohjois-Amerikassa ja Kreikassa. Luonani kävi Jerusalemissa muuan miellyttävä, arvokas arkkimandriitta. Keskustelimme pyhityksestä, uudestisyntymisestä ja eukaristiasta eli Herran Pyhästä Ehtoollisesta. Hän kertoi opettajansa sanoneen, että ortodoksinen ehtoolliskäsitys muistuttaa läheisesti Lutherin korostamaa ajatusta Jeesuksen todellisesta läsnäolosta eukaristiassa. Kerroin hänelle silloin, että Jerusalemin Heparalaisen yliopiston professori **David Flusser** on sanonut katolisen muuttumisopin hipovan kemiaa ja reformoidun kirkon käsityksen, jonka mukaan Ehtoollinen vain ”merkitsee” Jeesuksen lihaa ja verta, edustavan filosofiaa – Luther näki asian uskon näkökulmasta: ”tämä *on* minun ruumiini”. Silloin arkkimandriitta totesi vakavasti, että me selittelemme länsimaissa liikaa uskon olemusta; tarvitsemme sen sijaan Pyhän Hengen todellista kosketusta. Kristuksen tulisi saada pyhittää meidät kokonaan. Arkkimandriitta oli tullut tähän tulokseen karismaattisen kokemuksensa kautta.

Metodistinen kirkko on puhunut Pyhän Hengen siunauksesta ”pyhityskokemuksena” tai ”toisena siunauksena”. Jotkut katsovat sen olevan ”kolmas siunaus”. Näistä asioista on käytetty sanoja ”palavan rakkauden kaste” tai ”tulikaste”. Puhutaan myös ”uudesta siunauksesta” tai ”Hengellä täyttymises-

tä”. Kuitenkaan näiden asioiden käsitteellinen selvittely ei ole pääasia. Tarvitsemme professori Osmo Tiililän sanoja käyttääksemme ”uuden tunnon Hengen todellisuudesta. Emme ole uskovina tekemisissä kuvitteellisten enempää kuin aatteellistenkaan ideologioiden kanssa.”

Kun seuraa tarkemmin aikamme karismaattista liikettä, joutuu vain sanomaan psalmirunoilijan tavoin: ”Herralta tämä on tullut: se on ihmeellistä meidän silmissämme.”

Karismat ja kokemus

Kun apostoli Paavali johdattelee 1. Kor. 12. luvussa lukijoitaan ymmärtämään karismaattisia ilmiöitä, hän käyttää kolmesti kreikan sanaa *diairesis* 'erilainen' tai 'monenlainen'. ”Armolahjat ovat moninaiset”, ”seurakuntavirat ovat moninaiset” ja ”voimavaikutukset ovat moninaiset”. Meillä on taipumus vaatia, että Jumala toimisi meidän etukäteen laatimiemme kaavojen mukaan. ”Mutta kaiken tämän vaikuttaa yksi ja sama Henki, jakaen kullekin erikseen, niin kuin tahtoo” (jae 11).

Osallistuin vuonna 1975 Yhdysvalloissa lukukauden erään arvostetun professorin seminaariin, jossa käsiteltiin karismaattisia ilmiöitä historiassa. Jouduimme toteamaan, että tutkijoilla oli eri käsityksiä ensimmäisten vuosisatojen karismaattisten ilmiöiden luotettavuudesta – aina lähinnä kunkin kirkollisen kannan mukaan. Pääosa seminaarin työskentelystä keskittyi keskiajan ja uskonpuhdistuksen jälkeisten hurmahenkien ruotimiseen. Lukuvuonna 1959-60 osallistuin Jerusalemin Heprealaisessa yliopistossa ”messiaanisten liikkeitten seminaariin”. Ja jälleen pääasia jäi syrjään. Sen sijaan tutkimme pelkästään Amerikan intiaanien ja villiheimojen ”messiaanisia” vapautusliikkeitä. Muuan hurskas juutalainen opiskelija paheksui tätä ja ihmetteli, miten taitavasti varsinainen messiaanisuuden ongelma vältettiin.

Jos tahtoo löytää karismaattisten ilmiöitten historiasta sairalloisia lieveilmiöitä, niitä on kyllä tarjolla. Jotkut sanovat kevyesti, että helluntailaiset ovat pilanneet meiltä helluntain. Mutta samalla unohtuu, että tuo liike kasvoi 1900-luvulla pienestä alusta kymmeniä miljoonia käsittäväksi kirkoksi ja on muodostunut aikamme voimakkaimmaksi lähetyselimeksi.

Siksi tutkijat ovat jakaneet kirkkokunnat kolmeen ryhmään: katolilaiset, protestantit ja helluntailaiset – nykyään karismaatikot ovat ohittaneet jo helluntailaisten määrän. Vanha latinalainen sananlasku sanoo: ”*Abusus non tollit substantiam sed perficit*, ’väärinkäyttö ei tee tyhjäksi asian olemusta, vaan täydentää sitä’. Lieveilmiöt vahvistavat itse asian aitouden.

Paljon voimaa on haaskattu, kun on yritetty todistaa, ettei karismaattisia ilmiöitä ole tai että ne kuuluvat pelkästään alkukristillisyyteen. Kuitenkin vanha oikeudessa usein käytetty heprealainen sananparsi sanoo: ”*Loo raittii, ein reajaa*”, ’se, että en ole nähnyt, ei ole todiste’. Hengellisessä elämässä on paljon asioita, joita kouluviisaus ei ymmärrä.

Kaikkeen tapahtumiseen sisältyy historiallinen, kulttuurin ja perinteiden luoma sidonnaisuus. Siksi hengellinen käyttäytyminen on eri aikoina ja eri piireissä erilaista. Historiallinen totuudellisuus merkitsee sitä, että pyrimme näkemään ulkonaisten puitteitten takaisen hengellisen aitouden. Joudumme hyväksymään lähetysaarnaajien sanoman läheteistä huolimatta, nuorten hengellisen musiikin nuorista huolimatta, evankelioimistyön evankelistoista huolimatta ja pappiemme palvelukset heidän itsekkyydestään ja pyhittymättömyydestään huolimatta. Ja mikä ihmeellisintä, evankeliumi uudistaa ihmissydämet meistä huolimatta.

Pyhän Hengen työssä ei näy olevan mitään erityistä kaavaa. Hän näyttää kyllä aina ”todeksi synnin, vanhurskauden ja tuomion”. Hän johdattaa meidät ”kaikkeen totuuteen”, ja ”tulevaiset Hän” meille ”julistaa”. Ennen kaikkea Hän kirkastaa meille Kristuksen (Joh. 16:8-14). ”Jeesuksen todistus on profetian henki” (Ilm. 19:10). Jos hengellisestä työstä katoaa yksinkertainen ja aito Jeesuksen läsnäolon tunto, on syytä epäillä

toiminnan kristillistä luonnetta, oli se muodollisesti kuinka puhdasoppista tahansa. Silti Pyhän Hengen vaikutus on ”moninaista” ja hyvin usein ”erilaista”, kuin seurakunta on osannut etukäteen odottaa.

Kokemus karismaattisista ilmiöistä vaihtelee suuresti. Ne ovat yleisempiä nimenomaan eri hengellisten liikkeitten alkuvaiheissa. Sen jälkeen ulkonaiset erityisilmiöt jäävät takalalle ja liike määrittelee oman perussanomansa. Tämän voi havaita koti-Suomestakin.

Karismat herännäisyydessä

Herännäisyyden alkuvaiheessa merkitsi **Telpäs-niityn kokemus** uskoville suurta rohkaisua.

L. J. Niskanen kertoo muistokirjassaan Paavo Ruotsalaisen sanelun mukaan Savojärven Asikkalan talon heinäniityn tapahtumista seuraavaa: ”Wuonna 1796 tapahtui Jumalan rakkauden ja laupeuden osoitus ihmisten herätykseksi Savon maassa, Kuopion maaherran läänissä, Iidensalmen pitäjässä ja Savojärven kylässä. Ja tämä sai alkunsa sillä tavalla: kahden talon väki oli työssä heinäniityllä, niin Pyhä Henki lankesi heidän päällensä yhtenä päivänä niin voimallisesti, että he kaatuivat maahan kuin kuolleet; ja he näkivät siinä taivaallisia, erinomaisia näkyjä, ja puhuivat eri kielillä, joita Henki heille opetti, niin kuin apostolitten aikana. Ja samana vuotena levisi muihinkin kyläkuntiin vähittäin, ja joulukuussa oli heidän lukunsa jotenki suuri. Ja silloin he saivat pitää erinomaista iloista juhlaa, niin kuin ne kolmetuhatta sielua, jotka Pietarin saarnan kautta heräsivät. Niin voimallisesti vaikutti Pyhä Henki heidän seassansa, että he olivat keskenänsä niin iloiset ja rakkaat, ja Pyhä Henki teki voimallisia töitä heidän seassansa, että he näkivät petollisten kristittyjen petollisen kristillisyyden, ei vähemmässä mitassa kuin Pietari Ananian petoksen.”

Paavo Ruotsalainen suhtautui kielilläpuhujiin, jotka ”lirputtelivat” kielillä, isällisen ymmärtäväisesti. Joskus hän jou-

tui kyllä ”asettelemaan hurmahenkiä”. Paavon omaan asenteeseen lienee vaikuttanut sekin, että hänen tyttärensä Eeva puhui kielillä. Joskus saattoi Paavo pitää tyttärtään kädestä tupa-seurojen edellä kammarissa tämän puhuessa kielillä, ja silloin hän suli itkuun. Paavo saattoi kysyä hengellistä neuvoakin hurmoksissa olevilta uskovilta. Hän ei asettunut Renqvistin tavoin esivallan puolelle kielilläpuhujia vastaan. Tämä Jumalan erityinen siunaus oli tärkeä ukko-Paavolle vielä vanhalla iällä. Eräässä kirjeessään hän kirjoitti marraskuussa 1847: ”Nyt on Suomen maalla Herran Hengi tehnyt työtä yli viidenkymmenen vuoden.”

1817 sattui myös Pielisjärvellä enemmälle kuin kolmellekymmenelle nuorelle samanlainen tapaus kuin Telpäs-niityllä. He puhuivat vierailta kielillä ja profetoivat sekä myös osittain selittivät puhumaansa. Kun muitakin tällaisia tapauksia esiintyi, Paavo Ruotsalainen kutsuttiin kokeneena henkien erottelijana ”asettelemaan” tilannetta.

Hengellisten ilmiöitten ”**erilaatuisuutta**” ilmentää sekin, että Suomessa on esiintynyt ns. unissasaarnaamista. Tunnetuin tämän ilmiön edustaja on Karjalan profeetta **Helena Konttinen**, joka sai sanomansa horrostilassa. Rovasti **Karl Sarlin** on laatinut niistä kirjan pikakirjoitusmuistiinpanojensa pohjalta. Helena Konttisella oli ilmeiset profeetan lahjat. Hän paljasti kuulijoittensa salaiset synnit ja joskus jopa jonkun murhamiehenkin. Hän näki Suomen itsenäistymisen, juutalaisten tulevat kohtalot ja heidän paluunsa Palestiinaan. Monesti hän sai myös käskyn käydä rukoilemassa sairaiden puolesta, jotka Jumala paransi. Erityinen hätä Helena Konttisella oli opillisista harhautumista. Unissasaarnaaminen on luettava karismaattisten ilmiöiden joukkoon: jos joku saarnaa ja seurakunta nukkuu, tilanteessa ei ole mitään poikkeavaa; mutta jos itse saarnaaja nukkuu saarnatessaan, sitä voi pitää karismaattisena ilmiönä!

Myös muualla maailmassa: Venäjällä, Pohjois-Amerikassa ja jopa Lähi-idässä on esiintynyt vastaavanlaisia ilmiöitä. Muuan näistä, ns. **Ammanin herätys**, on tullut minulle tutuksi useammasta eri lähteestä.

Eräs yksinkertainen arabinainen, rouva **Hanneh Elias Kawar os. Aghaby**, lempinimeltään **Um Sāliim** eli Sāliimin äiti, sai tammikuun kolmannelta päivästä lähtien 1933 maaliskuun alkuun ja jälleen elokuun lopulta lokakuun loppuun sarjan ilmestyksiä. Eräänä yönä tämä kolmen pojan äiti huusi kovalla äänellä vuoteessaan niin että koko perhe heräsi. Kun perheenjäsenet olivat kerääntyneet vuoteen ääreen, he kuulivat sanat: ”Antakaa kunnia Jumalalle ... tämä on outoa, ettekö kuulleet ääntä? Katsokaa, minun otsaani on tullut jotakin!” Kun lamppu oli sytytetty, näkivät kaikki äidin otsassa verenvärisen linnun kuvan siivet levällään. Äiti kertoi heränneensä siihen, että joku ravisteli häntä olkapäästä. Hän luuli sen olevan nuorin poikansa, 5-vuotias Emil. Mutta kun hän avasi silmänsä, hän näki kirkkaan olennon, joka siunasi hänet ja koko perheen sanoen: ”Älkää pelätkö, Herra olkoon teidän kanssanne, olkoon tämä perhe siunattu!”

Jo aamuvaihden tulivat ihmiset naapuristosta ihmettelämään merkkiä, joka pysyi paikoillaan neljä vuorokautta, minkä jälkeen se hävisi. Tammikuun 16:ntenä kello 4 iltapäivällä sama merkki jälleen ilmestyi näkymättömän käden painamana äidin otsaan. Perheen tytär istui hänen vieressään ja huusi häitäntyneenä perheen muille jäsenille. Merkki ilmestyi Um Sāliimin otsaan oikealta vasemmalle hänen nukkuessaan ja pysyi näkyvissä kaksi vuorokautta. Viimeisen kerran kyyhkysen kuva ilmestyi hänen otsaansa helmikuun 10:ntenä ja pysyi siinä neljä tuntia.

Näiden ilmiöiden yhteydessä Um Sāliim vaipui tiedottomuuteen ja alkoi puhua vierailta kielillä, esim. helmikuun 10:ntenä saksaa. Hän myös käänsi lause lauseelta sanomansa klassiseksi arabiaksi. Sitä seurasi laulua eri kielillä. Sadat ihmiset kerääntyivät perheen kotiin nähdäkseen kuvan Um Sāliimin otsassa ja kuullakseen hänen puhuvan.

Olin saanut tiedon tästä merkillisestä herätyksestä jo ennen 1967 kesäsotaa eräältä arabimaissa 25 vuotta työskennelleeltä lähetystyöntekijältä. Hän sanoi, että Ammanin seurakunnasta

tuli näiden ilmiöiden seurauksena hyvin elävä ja samalla raitis. Kesäsodan jälkeen opiskelin jonkin aikaa arabiaa opettajanani betlehemiläinen pappi. Hänen vaimonsa oli rouva Kawarin naapuristosta. Hän kertoi lisäpiirteitä noista ajoista. Samalla sain sekä arabian- että englanninkielisen kirjasen, jossa oli yksityiskohtainen sanoma kultakin päivältä sekä osanottajamäärät – arabialaisessa lehtisessä jopa mukana olleiden tärkeimpien lähetystyöntekijöitten ja tohtoreitten nimiä.

Vuonna 1974 sain tilaisuuden tavata Ammanissa Um Sälisiin ainoan elossa olevan pojan. Hän on eläkkeellä oleva upseeri ja samalla baptistipastori. Hän kertoi, että hänen kotinsa oli valmistautumaton näihin tapahtumiin, jotka hämmästyttivät koko arabialaista lehdistöä. Äiti oli puhunut monella tunnetulla kielellä ulkomaisten lähetystyöntekijöitten ja tohtoreitten läsnä ollessa. Amman oli monien kielten risteysasema, ja ihmiset todella ymmärsivät sanoman. Luonnostaan äiti osasi vain arabiaa ja jonkin sanan englantia. Useimmiten hän puhui saksaa, hepreaa ja ranskaa, mutta käytti myös armeniaa, kreikkaa, italiaa, venäjää, latinaa jne. – pastori Kawarin mukaan yhteensä kahdeksaatoista eri kieltä. Merkillisintä oli, että laulut ja sanoman käännös saattoivat olla klassista ja runomittaista arabiaa.

Yleensä Um Sälisiin sanoma oli hengellistä kehotuspuhetta. Varsin usein hän puhui Israelin paluusta kotimaahansa. Saanen lainata Israelissa työtä tehneenä lähetyssaarnaajana eräitä hepreankielisiä sanomia: ”Minä olen kokoava kansani, kaikki heistä, enkä hylkää heitä” ... ”Kaana on myyvä itsensä niille, jotka palaavat sinne. Maa tullaan rakentamaan; ihminen menee yhä syvemmälle ja kieriskelee liassa. Kuule Jumalan sanoja: kaikki ne ovat oikeat ja vanhurskaat. Maailma vaikeroi ja kipuilee synnin vuoksi. Oi palaja, ihminen, Hänen tykönsä, joka on puhaltanut sinuun elämän. Niin kuin tuulet kohtaavat, niin minun kansani on kohtaava toisensa.” ... ”Katso, Minä tahdon armahtaa kansaani. Katso, Minä tahdon armahtaa kansaani ... Oi iloitse, kansani, älä vapise. Minä lähetän enkeliäni suojelemaan sinua, ja sinulla on oleva rauha, ja sinä pääset

lepoon. Katso, oi kansani, katso: Minä rakastan sinua. Kuule, Minä olen varjelijasi, Minä vastaan, kun te kutsutte Minua; kun te huudatte Minun puoleeni, Minä olen teidän keskellänne.”

Pastori Kawar kertoi olleensa kuningas Abdullahin palveluksessa upseerina. Kuningas oli vaivaantunut siitä, että äidin esiintyminen häiritsi hänen muhamettilaisen maansa rauhaa. Siksi hän käski tuoda Um Saliimin luokseen palatsiin. Kun poika kieltäytyi, kuningas lähetti erään lääkärinsä tutkimaan tätä naisprofeettaa. Kun lääkäri palasi palatsiin, hän sanoi kuningas Abdullahille: ”Tietenkin tuo nainen on voinut teeskenellä olevansa tiedoton; hänellä on myös voinut olla tilaisuus oppia vieraita kieliä. Mutta hän puhui minulle minun omaa turkkilaista heimomurrettani. Ja hän paljasti minulle asioita, jotka ovat vain Jumalan ja minun tiedossa.” Um Saliimin kotona tuo lääkäri oli puhjennut itkuun.

Pastori **Roy Whitman**, joka toimi vielä 1970-luvulla työssä Jordaniassa, on kertonut monia yksityiskohtia Um Saliimin näyistä eräälle lähetyssaarnaajastävällemme. Um Saliim ei voinut ymmärtää esimerkiksi, mitkä olivat ne kaksi vaaleahiuksista kansaa, jotka pian kävisivät sotaa toisiaan vastaan Euroopassa, mutta Englanti ja Saksahan taistelivat keskenään toisessa maailmansodassa. Kerran Um Saliim näki pienen pojan erästä tietyistä talosta näyssään sairaana ja kuolevana. Hän sai käskyn mennä rukoilemaan pojan puolesta. Seuraavana päivänä hän koputti tuon talon oveen. Sen avasi nainen, joka sanoi, ettei voi ottaa vastaan vieraita, sillä hänen poikansa oli kuolemaisillaan. Um Saliim kertoi saaneensa Jumalalta sanan, että poika paranee. Poika tuli terveeksi heti, kun Um Saliim rukoili. Mutta myös perheen pää oli sairastunut. Um Saliim sanoi, ettei hänellä ole sanaa isälle, mutta kohteliaisuuden vuoksi hän rukoili isänkin puolesta. Ja tämä parani hitaammin normaalilla tavalla.

En voi sanoa muuta kuin, että juuri pastori B. Kawarin arvokkaan ja tasapainoisen persoonallisuuden vuoksi vakuutuin hänen esittämiensä tapausten todellisuudesta.

Kokemus osoittaa, että armolahjat ilmenevät ”erilaisina” ja ”moninaisina”. Jumalan armotyö ei noudata ihmisten laatimia kaavoja. Kirkon historiassa ja lähetystyössä on tuon tuostakin tapahtumia, joissa ylikuonnollinen ja irrationaalinen kohtaavat aineellisen maailmamme. Emme välttämättä tarvitse näitä ihmeitä. Myöskään kirkko ei välttämättä tarvitse niitä sanomansa tueksi. Yksityiset kokemuksemme eivät kelpaa teologiamme perusteiksi - Raamatussa on tarpeeksi esimerkkejä uskon soveltamisesta arkielämään. Me elämme uskosta emmekä näkemisestä. Kuitenkin karismaattiset ilmiöt ovat todellisia.

Kielilläpuhumisen karisma

On vahinko, että keskustelu Pyhän Hengen työstä juuttuu usein kielilläpuhumisen eli ”*glossolalian*” ongelmaan. Ehkä kielilläpuhumisen osuutta uskovan elämässä on joskus liioiteltu, ja joku on siihen tyystin tympääntynyt. Mutta jos kielilläpuhuminen on kristilliseen kokemuspäiriin kuuluva asia, se tulee jäsentää omiin raamatullisiin puitteisiinsa niin kuin muutkin uskonelämän piirteet. Tästä syystä joudumme käsittelemään kielilläpuhumisen ilmiöitä karismaattisessa liikkeessä.

Markuksen evankeliumin lähetyskäsky, joka kehottaa menemään kaikkeen maailmaan ja saarnaamaan evankeliumia kaikille luoduille, lupaa: ”Joka uskoo ja on kastettu (... ja kastetaan, v. 1933 Rttu), se pelastuu -- ja nämä merkit seuraavat niitä, jotka uskovat: minun nimessäni he ajavat ulos riivaajia, puhuvat uusilla kielillä -- panevat kätensä sairasten päälle, ja ne tulevat terveiksi” (Mark. 16:15-18). Tämä Markuksen välittämä lähetyskäsky korostaa opetuslasten tehtävää lähinnä uskon näkökulmasta. Sana, joka suomalaisessa Kirkkoraamatussa on käännetty ’kastetaan’, on kreikassa aoristin passiivin partisiippi ja vastaa latinan historiallista perfektiä. Nämä muodot merkitsevät jo suoritettua tekoa. Sana pitäisi siis oikeastaan kääntää ’on kastettu’, niin kuin eräissä raamatunkäännöksissä onkin. Kysymys on jo suoritetusta kasteesta. Suomen

kirkkoraamatun muoto ”kastetaan” johtaa helposti käyttämään Markuksen evankeliumin kyseistä kohtaa kastekiistojen lähteenä. Pääasia on uskon asenteen korostaminen. Uskoa seuraavat mm. parantumisihmeet ja ”uusilla kielillä” puhuminen.

Apostolien tekojen toinen luku kertoo helluntai-ihmeestä. ”He tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä.” Kreikkalaisessa Uudessa testamentissa käytetään jakeissa 4 ja 11 sanaa ”*hee gloossa*”, ’kieli’ ja jakeissa 6 ja 8 sanaa ”*hee dialektos*” eli ’paikkakuntakieli’ tai ’murre’. Kun tämä helluntaikertomus sanoo, että eri paikkakunnilta tulleet kuulivat heidän puhuvan omaa kielimurrettaan, ovat eräät teologit pyrkineet tulkitsemaan tämän niin, että opetuslapset olisivat puhuneet sinänsä merkityksetöntä mongerrusta, mutta Pyhä Henki olisi selittänyt sen kuulijoille suoraan näiden omalla murteella. Tämä tekee kuitenkin itse tapahtuman niin mutkalliseksi, että tuskin se vastaa totuutta. Jos uskomme ihmeitten mahdollisuuksiin, ne on hyväksyttävä sellaisinaan.

Lähetyskenttien kokemuksia

Lähetyskentiltä kuulee silloin tällöin tapauksista, että joku lähetti on esim. kuolemanvaarassa alkanut puhua alkukantaisen heimon kieltä ja näin pelastunut. Vakuuttavimpia kielilläpuhumistapauksia, joissa on ollut kysymyksessä jokin ymmärrettävä kieli, on Kiinan-lähetin **Serene Lövlandin** kirjassa ”Gud i China” (Kvinesdal 1973). Serene Lövland toimi kiinalaisten parissa noin 50 vuotta, mm. Futsoussa, Sanghaissa ja Hongkongissa. Lähetysaarnaaja Lövland sai erityisen Pyhän Hengen kosketuksen vasta keski-ikäisenä Sanghain herätysten yhteydessä vuonna 1940. Herätys koski voimakkaasti varsinkin Baptistien teologista koulua, jossa oppilaat puhuivat Pyhän Hengen vaikutuksesta useita tunnettuja eurooppalaisia kieliä.

Eräänä yönä Serene Lövland heräsi vieraskieliseen lauluun, joka tulvi hänen huuliltaan. Hän kirjoitti sen sanat säe säkeel-

tä muistiin. Muutama päivä myöhemmin hän tapasi norjalaisen merikapteenin Kristensenin, jolle hän ohimennen näytti laulua. Se oli espanjankielinen. Vuonna 1965 lähetyssaarnaaja Lövland vieraili Houstonissa, Texasissa. Erään kokouksen jälkeen kaksi Jeesukseen uskovaa juutalaista tuli kiittämään häntä puheesta. Silloin Lövland alkoi puhua heille vieraalla kielellä, johon juutalaiset vastasivat. He keskustelivat jonkin aikaa. Lopuksi toinen juutalaisista sanoi: ”Emme me puhuneet sinulle kielillä.” ”No, mitä te sitten teitte?” kysyi Lövland. ”Me puhuimme kanssasi äidinkieltämme hepreaa.” Kerran taas lähetyssaarnaaja Lövland alkoi puhua kielitieteen tohtorille S. Y. Kingille ja Hongkongin sairaalan lääkärielle, tohtori Sturtonille nykykreikkaa, joka poikkeaa tuntuvasti vanhasta Uuden testamentin kielestä.

Voi olla, että kielilläpuhumisesta kirjoitetaan joskus epätarkasti ja liioitellusti. En usko kuitenkaan, että kaikki ne kymmenet tapaukset, joista olen saanut kuulla luotettavilta tuntuvista lähteistä, olisivat perättömiä. Jotkut kapinoivat sitä vastaan, että Jumalan ihmeet tapahtuvat aina jossakin kaukana ulkomailla. ”Kunpa saisin nähdä selvän todisteen aidosta kielilläpuhumisesta aivan läheltä. Jospa saisin käteeni ääninauhan, jossa joku tuntemani henkilö puhuu vierasta kieltä, jota hän ei itse luonnostaan hallitse!”

Tohtori Paul A. Qualbenin analyysi glossolaliasta

Tammikuun alussa 1976 luennoi Concordian Teologisessa seminaarissa Springfieldissä Illinois'ssa teologisen ja psykiatrisen koulutuksen saanut tohtori **Paul A. Qualben** karismaattisesta liikkeestä tekemistään kenttätutkimuksista. Hänen asenteensa oli ennakkoluuloton ja tieteellinen. Kuvattuaan ensin karismaattisen liikkeen laajuutta Yhdysvalloissa hän kertoi valinneensa neljäkymmenen hengen ryhmän karismaatikkoja sekä vastaavasti neljäkymmentä samoja ammattelijoita ja samaa ikäryhmää edustavia muita henkilöitä. Hän teki heille erittäin

tarkat psykologiset testit vuoden välein. Psykiatrian kannalta ei näissä kahdessa eri ryhmässä ollut aluksi eroa. Pientä riippuvaisuuteen hakeutumista hän oli kyllä havaitsevinaan karismaatikoissa. Kuitenkin vuoden kuluttua tehdyssä uusintatestissä oli merkkejä, jotka osoittivat karismaatikoissa tapahtuneen lievää kehitystä vapautuneisuuteen. Tämä puuttui normaaliryhmältä.

Tohtori Qualben erotti kielilläpuhumisessa kaksi pääryhmää. Ensinnäkin ns. *ksenolaliaa*, jossa Jumala puhuu seurakunnalle jollakin ymmärrettävällä kielellä, kuten tapahtui Apostolien teoissa. Toisaalta on ns. *glossolaliaa*, jolloin uskova puhuu tuntematonta kieltä Jumalalle. Luennoitsija väitti kuitenkin, että kielitieteilijät ovat analysoineet monia kielillä puhuneiden ääninauhoja, mutta mikään niistä ei ole sisältänyt mitään tunnettua kieltä.

Tämän jälkeen hän esitti ääninauhaesimerkkejä kielilläpuhumisesta. Siinä oli mm. äänitys 16-vuotiaan pojan rukouksesta, joka toisti pakonomaisesti kahta tai kolmea tavua. Mukana oli myös joitakin hyvin kauniita kieliä, jotka hiljensivät kuulijat tarkkaavaisuuteen. Lopuksi luennoitsija esitti kauniin liturgisen laulun. Hämmästyin, sillä ymmärsin siitä muutamia kohtia. Pyysin kirjastosta kopion tästä ääninäytteestä. Muutamaa päivää myöhemmin istuin vaimoni kanssa Concordian vierashuoneessa kuuntelemassa nauhaa uudelleen ja uudelleen. Aluksi ymmärsimme vain pääasian, mutta vähitellen sana toisensa jälkeen alkoi selkiintyä. En ollut koskaan hakenut todisteita aidosta kielilläpuhumisesta – nyt sain todisteen siitä aivan yllättäen. Viikkoa myöhemmin lähetin tohtori Qualbenille yksityiskohtaisen kielellisen ja teologisen analyysin tästä liturgisesta laulusta.

Näyte oli vanhaa hepreamvoittoista arameaa. Se kuului laajempaan liturgiseen lauluun, jonka sain myöhemmin kokonaisuudessaan käsiini. Annoin ääninäytteen eräälle ammattimuusikolle, joka oli erikoistunut vanhoihin kirkkoliturgioihin. Hän arveli laulun kuuluvan todennäköisesti hypodooriseen sävellajiin, missä a-ääni oli resitoitavana perussävelenä. Näyte

muistutti gregoriaanista laulua, ja sen juuret olivat ilmeisesti esigregoriaanista ainesta. Tämäntapainen laulu on peräisin alkukirkon hymneistä ja mahdollisesti temppelemusiikista. Laulu osoittaa ammattimiehen taitoa: se alkaa *clivis*-osalla, sen jälkeen siinä on *virga subtripunktum*, jota seuraa useampi kauniisti jäsennetty *podatus*. Sitten laulu palaa *virga subtripunktum*in kautta rauhalliseen *podatus*-loppuun. Kun sain vielä ihmetellä ligatuureja, ymmärsin, että näytteen musiikki ei ollut lähtenyt minkä tahansa nikkarin kädestä. Jo musiikkina se on vaikuttanut jokaiseen kuuliijaansa.

Liturgisen laulun ääntämistavassa ei ollut lainkaan amerikkalaista korostusta. Israelissa tuntee jokaisen amerikkalaisen r:stä, t:stä ja l:stä, vaikka tämä olisi ollut jo parikymmentä vuotta maassa, sillä noihin äänteisiin jää amerikkalainen sointi. Vaimoni sanoi, että rukoilijana oli varmaan joku rabbi. Ääninäytteen oli antanut kuitenkin tunnettu amerikkalainen luterilainen pastori **Larry Christenson** – jo kaksitoista vuotta aiemmin. Soitin pastori Christensonille länsirannikolle ja kysyin, tapasiko hän usein laulaa kielillä. Hän kertoi tehneensä niin kymmenisen vuotta sitten aamurukouksissaan kirkossa. Tiedustelin, onko hänen kielilläpuhumisensa joskus todettu olevan jotakin ymmärrettävää kieltä. Hän vastasi, ettei hän yleensä rukoile toisten läsnäollessa. Mutta käydessään Saksassa hän oli kerran puhunut julkisesti kokouksessa ääneen kielillä, ja joku oli tullut hänen luokseen ja väittänyt hänen puhuneen arameaa. En lainkaan ihmettelisi sitä.

Sain myöhemmin pastori Christensonilta kyseisen ääninauhan kokonaisuudessaan. Siinä on yhteensä seitsemän näytettyä kielilläpuhumisesta. Niistä kaksi ensimmäistä ja viimeinen ovat erittäin selkeitä myös äänityksellisesti. Viimeinen näyte edustaa toisentyypistä kieltä ja sisältää mm. erittäin kauniin ja tyyliiltään erikoisen laulun. Edellä mainittu liturginen laulu oli osa toisesta ääninäytteestä.

Jotta lukija saisi käsityksen, miten syvällisestä asiasta on kysymys, suomennan ensin näytteen liturgisen laulun loppuosasta, jonka kuulimme tohtori Qualbenin luennolla: ”Oi Mies, *sinä joka olet kuin hän*, siunaathan morsianta, että Herra vaikuttaisi sinussa voimallaan, niin hän kuulee ja siunaa morsiantaan. Ole hiljaa, ja hän siunaa morsianta ikään kuin taivaassa pelastaakseen, ja Herra paljastaa täyden voimansa. Sinä olet tehnyt Ylistetyn ikään kuin Jumalan hävittämäksi, ja minä siunaan morsianta. Herran, sinun Voideltusi, valo on ihmeellinen, hän vastaa, hän pelastaa. Minä siunaan morsianta voimakkaalla myöhäissateella tässä, kun kuuntelen. Ylenny!”

Tämä on ”morsiushymni”. Sana *morsian* tai *hänen morsiamensa* esiintyy nauhan kahdessa ensimmäisessä näytteessä 14 kertaa. Varsinainen hymni rakentuu 4. Moos. 6:24:n siunauksen sanoihin: ”Herra siunatkoon sinua.” Mainittakoon itse kielestä, että sana *siunata* on 32 rivillä 17 kertaa eri kieliopillisissa muodoissa, samoin sana *kuulla* 10 kertaa, *Iish* ’Mies’ kuudesti, *Mar* ’Herra’ kahdesti, *mori* ’opettajani’ kerran ja *Jashuaa ajinilla* korostettuna eli ’Jeesus’, kerran. Merkillinen puhuttelu, ”Sinä, joka olet kuin hän” – ”*Antha ko-hoo*”, on rytmitetty kokonaan tai osittain 32 riville 12 kertaa.

Koko hymniosan lauseet ovat pitkiä ja kieliopillisesti oikein rakennettuja. Ääntäminen on niin aitoa, että kaksi itämaisten kielten erikoistuntijaa totesi jo ensivaikutelmanaan, että puhujan on täytynyt opiskella itämaisia kieliä. Laulukin on luontevaa ja tyydyttää jopa ammatilliset vaatimukset. Laulussa on tyypilliset heprealaiset jälkisoinnut. Usein päätteeksi on liitetty ylimääräinen a-äänne sielläkin, missä se ei olisi välttämätöntä. Tämä on tyypillistä vanhalle heprealaiselle runoudelle. Kun Israelin kielen uudistaja Ben Jehuda aikoinaan laati uusia sanoja, hän rakasti a-loppuja. Jotkut pitivät sitä ”aasinratkaisuna”, mutta hän heijasti sillä vain kielen omaa luonnetta. Mikä ihmeellisintä: hymnimme kestää myös äänenpainotuksellisen testin. Joka ainoa sana on painotettu heprean omien lakien mukaisesti oikean tavun kohdalta.

Vanhan, puhutun kielen kääntämisessä on omat vaikeutensa. Arameassa tunnetaan liki 40 eri murretta. Toisaalta sanat seuraavat toisiaan niin nopeasti, että ne voi kirjoittaa äänenmukaisesti vasta, kun ne osaa miltei ulkoa, vasta siinä vaiheessa voi myös tarkistaa jokaisen pikkutavun tarkkuuden. Tekstimme oli äänteellisesti ja painotussuhteittensa puolesta sellainen, että se oli helpointa kirjoittaa suoraan heprean kirjaimin. **Lukija havaitsee, että tutkin näitä asioita hyvin pitkään ja useammasta eri näkökulmasta.**

Tekstiasuun päästäessä kahden ensimmäisen kielinäytteen 32 riviä osoittautuvat puhtaaksi hepreaksi, mutta sellaiset sanat, kuten *sinä* maskuliinisena ja feminiinisena ja *hän* kumpaakin sukupuolta edustavana sekä *Mari* 'Herrani' tai *shemajjaa* 'taivas' ja *lakiskon* 'myöhäissade', ovat aramealaisessa muodossaan. Tuntuu kuin arameaa puhuva rukoilija olisi käyttänyt tässä hepreaa. Jos oletamme, että juutalaisten perimätiedon antamat ohjeet, joiden mukaan rukoilijan tulee rukoilla hepreaksi, jotta välittävät enkelit voisivat välittää hänen huokauksensa Jumalan tykö, ovat olleet tuon kielenkäyttäjän mielessä, silloin koko kielellinen ongelma selviäisi. Ilmeisesti Jeesuksen ajan rukouskieli on ollut tämäntapaista arameanvoittoista hepreaa.

Näytteen kielessä ei ole mitään hapuilun tuntua. Todennäköisyyslaskennan lakien mukaan on käytännöllisesti katsoen mahdotonta, että kielitaidoton ihminen saisi umpimähkään vieraita sanoja peräkkäin latelemalla oikeaa kieltä. Kahden mielekkään sanan osuminen peräkkäin on mahdollista yhdessä tapauksessa 10 000 000 000:sta ja jokainen seuraava sana pienentää todennäköisyyttä luvulla, jossa on ykkösen jälkeen kymmenen nollaa. Mutta näytteessä on pitkiä kieliopillisesti oikeita lauseita hyvin äännettyinä eikä yhtään äänneopillisesti heprean vastaista sanaa. Ainoa vieras sana on *gloria*, 'kunnia', joka on latinaa. Se esiintyy neljä kertaa. Mutta alkukristillisinä aikoina juuri tällainen sana on voinut tunkeutua tuon ajan pääkulttuurikielestä myös hengelliseen käyttöön.

Esitän äänitteen alkuosasta ensin vain kolme osiota, jotka saavat jokaisen vähänkin alkukieliä tuntevan vakuuttuneek-

si. Rukous alkaa sanoilla: ”*Hoo halleluu-Jah, hoo iish ant-ha-ko-ho Jah barich. Gloria matikkaa halach, poo shameea, ashittaa ko-holee-Jah. Hoo Jah sheantha ko-Jah, Mari Jah -- Shumta ka-shamda Jah, zeka-Jah va-ko-holee-Jah; mas-hut tahare-Jah ashitta ka-shalaa Jah, le-iish. Antha ko-ho je-varecha, huua shamatikkaa*” – loppu oli laulettu aivan kuin puhutellen, jokaisen pilkun kohdalla rauhallisesti pysähtyen: ”*she-antha Jah ashittaa ke halaa Jah. Kori antha, orii po, sholee Jah va-kaleea.*”

Tämän ääniteosan käänнос muistuttaa varsinaisen morsius-hymnimme sanomaa: ”Oi ylistäkää Herraa, oi Mies, joka olet kuin hän, Herra, olkoon siunattu. Sinun suloisuutesi kunnia on mennyt, hän kuulee tässä, sinut on tehty kuin Jumalan sairaudella lyömäksi (’Jumalan sairaaksi’, vrt. Jes. 53). Oi Herra, sinä, joka olet kuin Jumala, minun Herrani (aram.) ja Jumala ... Sinut on tehty kuin Jumalan hävittämäksi (kiroamaksi), Jumalan kirkkaus ja kuin Jumalan sairas; ruoskitun Jumalan puhtaan olet tehnyt kuin hän olisi syyllistynyt Jumalaa vastaan, mieheksi. Oi Sinä, joka olet kuin hän, siunatkoon sinua, Hän on kuullut sinua ... että sinut, Herra, on tehty kuin Jumalan sairaudella lyömäksi. Sinä rukoilijani, minun valoni on täällä, Herra on läsnä ja hänen morsiamensa.”

Tekstissä usein toistuvan *antha*-sanan (’sinä’) *taav*-kirjain on äännetty niin kuin englannin *the*-sanassa eli kuten vanhat kieliovit ovat olettaneet. Tällaiset pikkuhavainnot saavat tutkijan hämmästyttämään. Rukouksessa on suuri määrä vanhoja raamatullisia käsitteitä, kuten 2. Sam. 6:7:ssa esiintyvä ’hairah-tumista’ ja ’syylliseksi tulemista’ merkitsevä sana tai ’ruoskimista’ merkitsevä sana *shoot* tai ’ripustettua’ tarkoittava sana *hifshiil*-verbistä, jotka esiintyvät puhuteltaessa *Jashuua*-nimistä Herraa eli Jeesusta.

Morsius-hymni saa poikkeuksellisen arvon siitä syystä, että se on nauhoitettu ja että sitä voi tutkia äänne äänteeltä sekä kielitieteellisesti että teologisesti. Kirjoissa väitetään yhden ja toisen kuulleen tai puhuneen erilaisia vieraita kieliä. Mutta tuollaisissa tapauksissa vain ”hyväuskoiset” vakuuttuvat asi-

oiden todellisuudesta Tuomas-kristittyjen jäädessä osattomiksi.

Äänitteen tärkein puoli on kuitenkin sen teologinen sanoma. Rukoilija puhuttelee siinä toistuvasti ”miestä, joka on kuin hän, Jumala”. Tämä mies on *Jashuua* ’Jeesus’ ja *Mari Jah* eli ’Jumala Herrani’.

Jotkut juutalaiset oppineet, kuten vuosisatamme alun Tukholman päärabbi, professori **Gottlieb Klein**, sanovat, että ”Jumalan lausumaton nimi”, *Shem ha-mephorash*, olisi ollut Talmudin mukaan *ani hu* tai *ana ho* aramealaisessa muodossaan. Yhdistelmä on otettu Jumalan nimestä *Jahve*, jonka Mooses sai kuulla palavasta pensaasta. *Ana ho* merkitsee ’minä olen hän’. Jahven nimi, tetragrammaton, oli niin pyhä, että sen lausumista jo sellaisenaan pidettiin anteeksiantamattomana pyhydenloukkauksena. Jumalan nimen oikea lausuminen opetettiin vain valituille pyhille. Vain temppelissä sai ylimmäinen pappi sanoa tämän nimen lausuessaan papillisen siunauksensa. Pyhäkön ulkopuolella tämä nimi tuli muuntaa sanaksi *Adonai*, ’Herra’, tai vain sanaksi *ha-shem*, ’nimi’. Suurena sovintopäivänä ylimmäinen pappi lausui tuon pelätyn nimen synnintunnustuksen yhteydessä. Juutalaisen tradition mukaisesti ”tämä nimi opetettiin muinoin kaikille, mutta kun epäsiiveys lisääntyi, sen lausumistapa pidettiin salassa muilta kuin hurskailta.

Kun ylimmäinen pappi kysyi oikeudenkäynnissä Jeesukselta, oliko tämä Kristus, Jeesus vastasi: *Ani-hu* ’minä olen Hän’, kreikaksi *ego eimi*. Perinteiden mukaan ei ollut edes lupa sanoa olevansa ”Ihmisen Poika”, koska se viittasi Messiaan taivaalliseen alkuperään (Talmud Ta’anith 2a ja Daniel 7:13-14). Mutta tetragrammaton-nimen lausuminen oli vieläkin vakavampi asia. Talmud sanookin: ”Pilkkaja on syyllinen kuolemaan vain, jos hän lausuu itse Jumalan nimen” (M. Sanh. VII,5 ja M. Makoth II,15). Gottlieb Klein esitti vuosisadan alussa arvelun, että Jeesus olisi tuomittu kuolemaan tällaisesta ”jumalanpilkasta”, *gidduf*. Myös saksalainen teologi **E. Stauffer** on kirjoittanut runsaasti ”ani huu”-sanonnasta aihe-

uttaen nää kouluteologiien parissa. Jeesus samasti itsensä Jumalan kanssa. Christensonin rukoushymni tukee tätä ajatusta.

Toinen jumaluusopillinen peruspiirre on se, että hymni toistaa kautta linjan sanoja, joita voi sovittaa vain Jeesuksen kärsimykseen. Taivaallinen ”Mies” on tehty ”sairaudeen lyömäksi” (4 kertaa), ”hävitetyksi” eli ”kirotuksi” (2 kertaa); hän on ”ruoskittu” ja ”ripustettu”, vaikka hän on ”kirkkaan puhdas” ja ”puhdas” (*zach ve-tahoor*). Toisaalta hänet on ”korotettu” – tekstin ensimmäisessä osassa käytetään hänestä kahdesti sanajuuren *mash* johdannaista. Myös nimi Mooses on johdettu siitä, sillä hänet ”nostettiin” virrasta. Toisaalta koko hymnissä hänestä käytetään kahdesti sanaa *oleh*, ’korotettu’ tai ’ylistetty’ (hepr. *meuleh*).

Tekstissämme useamman kerran esiintyvä verbi *ashittaa*, eli ’sinut on tehty’ (esim. ”Jumalan sairaudella lyömäksi” ja ”ikään kuin syylliseksi Jumalaa vastaan, mieheksi”) juontaa psalmista 110:1: ”Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä *asetan* sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.” Hymniosan perusajatus muistuttaa Filippiläiskirjeen 2:5-8 äänenpainoja. ”Sinä olet tehnyt Ylistetyn ikään kuin Jumalan hävittämäksi!”

Heprean juutalaiskristittyä merkitsevä sana *meshummad* eli ’hävitetty’ on samaa sanajuurta. Hymnin mukaan ”Ylistetty” on tullut ikään kuin ensimmäiseksi ”meshummadiksi”. Hän kantaa kirouksemme, sillä Gal. 3:13 sanoo: ”Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta, kun hän tuli kiroukseksi meidän edestämme ... sillä kirjoitettu on: ’Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu’.” Tunnen Englannista tapauksen, jolloin muuan tunnettu nuori juutalaiskristitty aikoinaan sai lohdutuksen juuri näistä sanoista, kun hänet oli perherabbin toimesta juhlallisesti erotettu perheestään. Meidät on kutsuttu Kristuksen *kanssa* ”ulkopuolelle leirin hänen pilkkaansa kantaen” (Hepr. 13:13).

Kolmas mielenkiintoinen peruspiirre on hymnin puhe ”voimakkaasta myöhäissateesta”, jolla Jumala siunaa morsianta. Sana *myöhäissade*, suomen kielen *kevätsade*, kuuluu keskei-

senä karismaatikkojen sanastoon. Se esiintyy muodossa *mal-kosh* mm. 5. Moos. 11:14, Jer. 5:24, Jooel 2:23 ja Hoos. 6:3 jakeissa. Muissa lähteissä se esiintyy myös muodossa *lakish*, *lekisha* ja *lekishan* ja nyt hymnissämme aramealais-heprealaisessa välimuodossaan *lakishon*. Jooel 2:23 kuuluu: ”hän antaa teille sateen, syyssateen vanhurskauden mukaan, vuodattaa teille sateen, syyssateen ja kevätsateen.” Hepreassa alkuosa voidaan kääntää myös siten, että ”hän antaa teille vanhurskauden opettajan”, ”*more litsdaka*”. Kuolleenmeren kirjakkääröt ja eräät juutalaiset lähteet puhuvatkin tällaisesta ”vanhurskauden opettajasta”. Jeremia 23:6 jakeeseen liittyen sanonta ”Herra meidän vanhurskaudemme” viittaa rabbien mukaan Messiaaneseen. Juutalaisten tunnetuin raamatunselittäjä RASHI sanoo, että ”meillä ei ole oikeata raamatuntulkintaa, kunnes vanhurskauden opettaja saapuu”.

Sekä Jeremia että 5. Mooseksen kirja lupaavat ”myöhäissateen ajallansa”. Varhaissade eli syyssade aloittaa Pyhässä maassa aina sadeajan. Myöhäissade tulee Palestiinaan jonkin aikaa ennen varsinaista sadonkorjuuta keväällä ja kasvat-
taa viljalle lopullisen jyvän. Monet kristityt uskovat, että ihmiskunnalla on ennen Kristuksen toista tulemistä vielä lyhyt ”myöhäissateen” siunaus. Varhaissade annettiin helluntaina. Siitä alkoi siunauksen sadekausi koko ihmiskunnalle. Myöhäissade tulee ennen suurta ahdistusta, joka Raamatun mukaan kohtaa koko maanpiiriä. Rukoushymni lupaa morsiamelle eli seurakunnalle vielä tällaisen siunauksen.

Edellä esitettyjen kolmen pääseikan lisäksi hymni sisältää monia mielenkiintoisia pikkuseikkoja. Esimerkiksi aramean tyypillinen sanonta *koo shameea*, *koo hoosheea* ja *koo shom-meeea* ilmaisevat aikamuotoa, jossa joku *jatkuvasti* kuulee ja pelastaa. Samoin hymnin kauniisti laulettu loppu, *oleh*, ’ylen-nä’ voi viitata liturgiassamme olevaan ikivanhaan kehotukseen *sursum corda* eli ’ylentäkää sydämenne’.

Kielillä puhutun äänitteemme yksi erikoisuus on siinä, että se sisältää kaksi erittäin kaunista laulua. Vain ensimmäiseen olemme voineet puuttua tässä yhteydessä. Totesimme jo pro-

fessori Osmo Tiililän kuulleen Tukholmassa ns. kielillä laulamista, ja se vaikutti häneen voimakkaasti. Muuan luterilainen, Yhdysvalloissa asuva karismaattinen pastori **Vernon A. P. Serenius** luonnehti tällaista laulua eräänlaiseksi taivaalliseksi sinfoniaksi. Ja hän sanoi: ”Jos yrittäisin arvioida tunteenomaista vaikutelmaani, se kävisi parhaiten vertaamalla sitä Händelin Messiaan kuoro-osan hallelujatoistojen tehoon.” Se vaikuttaa sellaisenaan ”aivan kuin auringon nousu tai kasteen laskeutuminen” ruoholle. Siinä on jotain taivaallisen puhdasta.

Yksityishenkilöt laulavat kielillä hyvin yleisesti. Mainittakoon, että Suomessa varauksettoman tunnustuksen saanut Karjalan profeetta **Helena Konttinen** lauloi usein taivaallisia virsiä. Ruotsiksi ilmestyneessä ”Eräs meidän aikojen profeetta”-kirjassa Helena kertoo: ”Olen nähnyt horrostilassa usein suuren laulukirjan, ’Taivaalliset Siionin Virret’. Sen mukaisesti Jumala antaa myös täällä maan päällä Henkensä kautta virsiä. Tästä kirjasta olen usein laulanut myös sellaisia lauluja, joita ei ole koskaan aikaisemmin kuultu tässä elämässä. Siinä on yhteensä 6004 virttä, osittain sellaisia, jotka lauletaan vain ylhäällä ja joissa ei ole sanaakaan synnin surusta ja tuskasta”. Pysykööt taivaalliset salaisuudet taivaan hallussa! Kuitenkin Helena Konttinen varmaan näki sellaista, mikä merkitsi hänelle hengellistä todellisuutta. Ja virsien tutkijat tietävät, että moni meille rakkaaksi tullut laulu on saatu alkujaan ”Hengesä”.

Karismaattiselta pohjalta syntyneitä lauluja lienee hengellisissä laulukirjoissamme enemmältikin. Muistan kuinka vierailin 60-luvun taitteessa Miehikkälän seurakunnassa. Sen hyväraaminen ja suoraselkäinen vanha kirkkoherra **Lauri Rautajärvi** kertoi edesmenneestä vaimostaan Hiljasta, jota pidettiin ”Suomen kirkon iloisimpana papinrouvana”. Kerran tämä lauloi yhteisessä rukouksessa venäjäksi kauniin sävelmän. Paikalla ollut tunnettu muusikko **Väinö Pfaller**, joka osasi venäjää, kirjoitti heti laulun käännöksen ja sävelen muistiin. Tämä lohduttava laulu, ”Jeesuksen turviin sieluni heitän”, oli tuol-

loin suosittu myös nuorten piireissä (ks. SLS:n Hengelliset laulut ja virret nro 203). Vastikään vaimonsa menettänyt kirkkoherra Lauri herkistyi kertomaan tästä salaisuudestaan.

Liturgisen morsiushymnin loppuarvio

Jos yhdistämme edellä esittelemästämme morsiushymnistä saamamme vaikutelmat, voimme todeta sen sisältäneen syvällistä musikaalista taitoa, hyvän heprean kielen ääntämyksen, vanhan runollisen kielimuodon puhtaine jälkisointuineen ja merkillisen lupauksen kristikunnan tulevasta ”myöhäissaateesta”.

Emme voi mitenkään ajatella, että tavallinen seurakuntapappi ylttäisi tällaiseen suoritukseen. Pastori Larry Christenson kertoikin opiskelleensa hepreaa koulutuksensa yhteydessä niin kuin muutkin vain silmänlumeeksi. Ja tämä vaatimaton, hiljainen seurakunnan paimen oli itse eniten yllättynyt näytteen sisällöstä, jonka hän oli antanut pyydettyäessä kaksitoista vuotta aiemmin. Tätä voinee pitää vakuuttavana todisteenä kielilläpuhumisesta aidoimmillaan. Kerrottakoon vielä, että kun tapasin pastori Christensonin Jerusalemissa, kysyin häneltä, oliko hän nauttinut Herran Pyhän Ehtoollisen ennen kuin antoi näytteen kielilläpuhumisestaan. Pastori kysyi hämmästyneenä, mistä saatoin sen tietää. Johtuen seurakuntansa sisäisestä kriisistä hän oli todellakin nauttinut vaimonsa kanssa ehtoollisen joka aamu kahden vuoden ajan. Näyte paljasti tämänkin sanomalla: ”Ateriasi minä olen valmistanut, niin hän tulee vastaamaan sinulle.”

Tämän kirjan lopussa on pastori Christensonin ensimmäisen ja toisen ääninäytteen sanoma heprealaisin kirjaimin käännöksineen. Tämä on ainutlaatuinen nauhoitus, jonka kaltaisesta vastaavasta äänitteestä en ole kuullut. Yksityisten sanojen kirjoitustavasta ja käännöksen joistakin yksityiskohdista voi olla eri mieltä, mutta aitoutensa puolesta Christensonin kielenäytettä ei voi asettaa kyseenalaiseksi.

liittyy sanoihin ”*antha ko-hoo*” eli ”sinä, joka olet kuin Hän”. Juutalainen rukouskirja **Siduur** esittää yleisesti ”rukouksen ennen rukousta”. Sen aramealainen osio toistaa seitsemän kertaa mystistä sanontaa ”*antha huu*” – ”sinä olet hän”. Vanhan perinteen mukaan hurskas juutalainen pyrki olemaan jopa tunninkin hiljaa ennen kuin hän alkoi varsinaisen rukouksensa. Tämä Siduurin valmistava aamurukous toistaa ensin kolme kertaa meille tuttuja sanoja, ”Isä meidän, joka olet taivaissa”. Rukoilija pyytää, että Jumala ”valmistaisi sydämemme ja ajatuksemme, kun olemme hänen edessään särkyneellä mielellä”. ”Tämän maailman viettelykset ja turhuus sekoittavat ajatuksemme jopa silloinkin, kun käymme rukoilemaan.” Rukoilija pyytääkin, että ”tiedostetut ja tiedostamattomat tunteemme” liittyisivät Jumalaan. Muutoinkin aamurukoukset vetoavat anteeksiantamukseen tietoisina siitä, ”että me olemme vain savea”. Merkillisin piirre on kuitenkin juuri sanoissa, ”*antha huu*” tai ”*antha hoo*”. Christensonin resitointi alkaa sanoilla, ”Oi halleluja, oi mies, joka olet kuin hän, Herra, ole ylistetty!” Ei voi mitenkään olettaa, että Christenson olisi kuullut jossakin nämä aramealaiset sanonnat, jotka päättyvät aramean saanaan ”*bariikh*”, ”ole siunattu”. Tätä olen eniten ihmetellyt.

Pyhän Hengen työ raamatussa

Luterilaista uskonkäsitystä on moitittu siitä, että se on unohtanut opin Pyhästä Hengestä. Jos näin on, siitä tulee tehdä parannus. Kuitenkin eräät teologit ovat huomauttaneet, että *Pyhän Hengen työ leimaa koko uskonkäsitystämme*, parannusta, vanhurskauttamista ja pyhitystä. Kolmannen uskonkappaleen selityksessä sanommekin: ”*Minä uskon, etten minä voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Jeesukseen Kristukseen, Herraani, enkä tulla Hänen tykönsä; vaan Pyhä Henki on kutsunut minua evankeliumin kautta, valistanut minua lahjoillaan, pyhittänyt ja varjellut minua oikeassa uskossa...*”

Vain Pyhä Henki opettaa oikeaa avuttomuutta. ”Minä uskon, etten minä voi uskoa” on koetellun kristityn tunnustus ... ”omasta järjestäni ja voimastani” en kykene luomaan Jumalalle kelpavaa elämää. Pyhä Henki tekee oikeastaan ihmisen heikoksi eikä voimakkaaksi.

Apostoli Paavali viittaa tähän 2. Kor. 12:7-9 jakeissa sanoessaan: ”Etten niin erinomaisten ilmestysten tähden ylpeilisi, on minulle annettu lihaani pistin, saatanan enkeli, rusikoimaan minua, etten ylpeilisi! ... tämän tähden minä olen rukoillut kolmasti. Ja hän sanoi minulle: minun armoissani on sinulle kyllin, sillä minun voimani tulee täydelliseksi heikkoudessa. Sen tähden minä mieluummin kerskaan heikkoudestani, että Jumalan voima asettuisi minuun asumaan.”

Luterilaisessa jumaluusopissa on ollut liian paljon oman järjen ja voiman korostusta. Kuitenkin varsinkin suomalaisten herätysliikkeitten alkuaikoina isät puhuivat paljon Pyhän Hengen salatusta työstä. Ehkä meidät kaikki pitäisi panna uudelleen hengelliselle laiskanlaksyille. Tarvitsemme Jumalan omaa “vierasta työtä” (*opus alienum*), tarvitsemme uutta herkkyyttä kuullaksemme Pyhän Hengen nuhdetta ja lohdutusta. Ja vain ihmisen avuttomuuteen Jumala antaa apunsa.

Vanha testamentti korostaa

Jumalan hengen työtä koko elämän kentässä. Jumala vaikuttaa Henkensä kautta kaikessa normaalissakin toiminnassamme. Joosefista sanottiin: ”Voisimmeko löytää ketään, jossa on Jumalan henki niin kuin tässä” (1. Moos. 41:38). Ilmestysmajan sisustusarkkitehdeistä mainitaan, että Jumala oli täyttänyt heidät ”taidollisuuden hengellä” (2. Moos. 28:3 ja 31:3). Erityisesti Besalel oli täytetty ”Jumalan hengellä, taidollisuudella, ymmärryksellä, tiedolla ja kaikkinaisella kätevyydellä” (35:31). Jumala pyhittää siis kaikki inhimilliset lahjamme.

Kuitenkin oli aina kysymys Jumalan työstä, jota ei voinut johtaa yksin inhimillisistä lähteistä käsin. Jumala antoi nämä taidot.

Kun Mooses sai avukseen 70 vanhinta, Jumala lupasi ottaa henkeä, joka oli Mooseksessa, ja antaa heille (4. Moos. 11:17). ”Kun henki laskeutui heihin, niin he joutuivat hurmoksiin, mutta *sen jälkeen* he eivät enää siihen joutuneet” (jaa 25). Englantilainen Raamattu sanoo poikkeavasti, *and did not cease* ’eivätkä lakanneet’. Kuitenkin heprealainen alkuteksti on paremminkin suomalaisen käännöksen mukainen. Juutalaisien tunnustetuin raamatunselittäjä RASHI, rabbi **Shlomo Ben Isaac** 1040-1105 jKr. selittää heprean sanonnan näin: ”He eivät profetoineet muuta kuin sinä päivänä.” Tämä huomio on sikäli tärkeä, että apostoli Paavali lienee ajatellut juuri tuota jaetta sanoessaan 1. Kor. 13:8:ssa, että ”profetoiminen katoaa,

ja kielilläpuhuminen lakkaa ja tieto katoaa.” Joskus tapaa ihmisiä, jotka ovat sitä mieltä, että kerran kielillä puhuneen tulee ehdottomasti voida uusia kokemuksensa. Raamattu ei puhu tällaisesta ”jäkilämmityksestä”. On muistettava, että kokemukset haalistuvat, mutta Jumalan armo pysyy.

Tällä kertomuksella on toinenkin opetus. Leiriin oli jäänyt kaksi miestä, **Eldad ja Meedad**, vapaasti suomennettuina ’voimahana’ ja ’vesihana’. Mutta ”heihinkin henki laskeutui, sillä hekin olivat luetteloon merkityt, vaikka eivät olleet lähteneet majalle; nämä joutuivat leirissä hurmoksiin” (jaa 26). Ilmeisesti näillä kahdella oli urakkatyö kesken, ja he jäivät pois pyhityskokouksesta. Näemme tästä, että Jumala toimii oman armotaloutensa nojalla eikä ole riippuvainen inhimillisistä valmisteluistamme.

Jatkossa on vielä sanoma ns. kasvatuskristityille, jotka ovat kiusaantuneet siitä, että Pyhä Henki ei anna heille erityiskokemuksia heidän vilpittömästä ponnistelustaan huolimatta. ”Silloin riensi muuan nuorukainen ja ilmoitti Moosekselle sanoen: ’Eldad ja Meedad ovat joutuneet hurmoksiin leirissä.’ Mutta **Joosua Nuunin poika**, joka oli ollut Mooseksen palvelija *nuoruudestaan asti*, puuttui puheeseen sanoen: ’Oi, herrani Mooses, kiellä heitä.’ Mutta Mooses vastasi hänelle: ’Oletko kateellinen minun puolestani? Oi, jospa koko Herran kansa olisi profeettoja, niin että Herra antaisi henkensä heihin.’”

Mooses oli ollut koko elämänsä Jumalan Hengen työn kohteena. Hän ei joutunut hurmoksiin. Samoin Joosua oli ollut Mooseksen aseenkantajana, ilmestysmajan ”suntiona” ja sotapäällikkönäkin jo, mutta silti hän ei saanut kokea tätä hurmosilmiötä. Mooses näki hänen kateellisuutensa, vaikkakin viittasi hienovaraisesti vain siihen, että Joosua olisi ollut kateellinen isäntänsä puolesta.

Joosua edustaa tietyssä mielessä ”kasvatuskristillisyyttä”. Hänestä sanotaan myöhemmin: ”Ota Joosua, Nuunin poika, *mies, jossa on Henki*, ja pane kätesi hänen päällensä” (4. Moos. 27:18). Kasvatuskristittykin tarvitsee käten päällepanemista ja siunausta, vaikkakaan hurmoksellisuus ei ole aina

häntä varten. Emme myöskään saisi koskaan kadehtia Jumalan armovalintoja.

Vanhassa testamentissa Pyhällä Hengellä täyttyminen merkitsi aina *valmistautumista johonkin tehtävään*. 70 kansanvanhinta sai osakseen tuomarin toimet; he tarvitsivat siinä profetallista kykyä nähdä ihmisten sydämet ja heidän vaikuttimensa. Kun ”Jumalan Henki tuli” Bileamiin, hän ennusti ”aikojen lopulla” tapahtuvan Kristuksen tulon (4. Moos. 24:14-17).

Vanhan testamentin tuomarit olivat kaikki karismaattisia henkilöitä. Heidän toimintansa alkoi aina samalla tavalla. Herran Henki tuli heihin ja he ryhtyivät vapauttamaan kansaa sortajistaan. ”Herran Henki tuli Otnieliin”, ”Herran Henki täytti Gideonin”, ”Herran Henki tuli Jeftaan” ja ”Herran Henki alkoi vaikuttaa” Simsonissa (Tuom. 3:10, 6:34, 11:29 ja 13:25). Kukaan Vanhan testamentin Jumalan miehistä ei tarjoutunut itse tehtävänsä, heidät valittiin. Tämä unohtuu meiltä usein.

Hengellä täytetyt Jumalan miehet saattoivat langeta jälkeensä epäsiiveellisyteen kuten Bileam ja Simson. Suurikaan hengellinen kokemus ei takaa, että pysyisimme sen nojalla uskon tiellä. Simsonista kerrotaan jopa, että ”hän ei tiennyt, että Herra oli poistunut hänestä” (Tuom. 16:20).

Hengen läsnäolo merkitsi Herran läsnäoloa. Haprean kieli käyttää kuvaavasti ”läsnäolosta” sanaa *shechinaa*, joka tulee ’asumista’ merkitsevästä sanajuuresta. Samaa sanaa käytetään yleisesti Pyhästä Hengestä. Pyhä Henki asuu Jumalan omissa. Pohjois-Suomen lestadiolaisilla on joskus terveellisen kiusallinen tapa kysyä papeiltaan, onko heissä ”Jumalan asuvainen Pyhä Henki”.

Hengellä täyttymistä pidettiin Vanhassa testamentissa nimenomaan profetallisena ilmiönä. Kun Herran Henki tuli Sauliin, hän ”muuttui toiseksi mieheksi” ja ”joutui hurmoksiin”. Silloin kansa kyseli: ”Onko Saulkin profetain joukossa” (1. Sam. 10:6-12). Pian tämän jälkeen kerrotaan 19. luvussa merkillisestä tapauksesta. Kolme eri sotilasryhmää joutui hurmoksiin pyrkiessään vangitsemaan Daavidin Raaman Naajotissa. Samanlainen Jumalan läsnäolon voima koetaan monesti herätysten yhteydessä kokouspaikalla.

Kun lopulta itse kuningas Saul saapui Naajotiin, jo matkalla ”Jumalan Henki tuli häneenkin, niin että hän kulki hurmoksissa, kunnes tuli Raaman Naajotiin”. Mutta koska hän vainosi Daavidia, Jumalan Henki vaikutti niin, että hän kaatui maahan ja makasi alastomana koko sen päivän ja yön häpäisten kuninkaallisen arvovaltansa. Pyhä Henki voi johtaa Jumalan omia siihenkin, että he joutuvat nöyrytykseen julkisesti, sillä Jumala ei anna kunniaansa ihmiselle.

Vanha testamentti sanoo myös, että Jumala voi ottaa pois Henkensä (1. Sam. 16:4 ja Ps. 51:13). Me saatamme ”niskoitella” Jumalan Henkeä vastaan (Ps. 106:33) tai saattaa Hänet murheelliseksi (Jes. 63:10) tai pitää Häntä halpana (Hes. 16:5). Pyhä Henki on Herran Henki; kun Henki poistuu Jumalan omasta, poistuu samalla myös Jumalan läsnäolo hänen elämästään. Tämä opettaa seurakunnille pyhää arkuutta uskon asioissa.

Uuden testamentin opetus

Pyhästä Hengestä liittyy oleellisesti edellä esitettyyn. Pyhästä Hengestä käytetään maskuliinimuotoa *ekeinos* ’hän’. *Hengen työ merkitsee persoonallista suhdetta Herraan*. Room. 8:9-10:ssa on sarja Pyhän Hengen nimiä: Henki, Jumalan Henki, Kristuksen Henki ja Kristus. ”Mutta te ette ole lihan hallittavana, vaan *Hengen*, jos muutoin *Jumalan Henki asuu teissä*. Mutta jolla ei ole *Kristuksen Henkeä*, se ei ole hänen omansa.” Mutta ”*Kristus asuu teissä*”.

Pyhästä Hengestä käytetään sekä Vanhassa testamentissa että Uudessa testamentissa sanontaa *Herran Henki*. ”Herra on Henki, ja missä Herran Henki on, siinä on vapaus” (2. Kor. 3:17). Tämä Vanhan testamentin usein käyttämä sana sisältää myös kristologisen viitteen. Liittyen Jer. 23:6 ja 33:16 jakeisiin, joissa Daavidin ”vanhurskaasta vesasta” käytetään nimeä *Herra*, *meidän vanhurskaudemme*, juutalaiset ovat opettaneet, että tuo *Jahve*-sana eli ’Herraa’ tarkoittava sana kuuluu Messiaan epiteetteihin. Tästä syystä alkukristityt tulkitsivat oikeu-

tetusti kreikkalaisen Vanhan testamentin eli Septuagintan *Kyrios* eli *Herra*-sanat kaikki Kristusta tarkoittaviksi. *Jahve*-sana ymmärretään yleisesti ”liiton” Herran nimitykseksi. Sana merkitsee, että Jumala ”on mikä on”; Hän on olevaisuuden lopullinen vastaus. Sanasta voidaan muodostaa lauseet: ”Hän on”, ”Hän on ollut” ja ”Hän tulee olemaan”. 2. Moos. 6:3:ssa Herra puhuu merkittävästi Moosekselle: ”Minä olen ilmestynyt Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille ’Jumalana Kaikkivaltiaana’, mutta nimelläni ’Herra’ en minä ole tehnyt itseäni heille tunnetuksi.” Myös edellä mainittu morsiushymnissä oleva toisto *antha ho* liittyy samaan Jumalan olemuksen mysteeriin. Kristuksen Henki vaikutti jo vanhassa liitossa.

Emme kykene inhimillisellä tasolla koskaan täysin ymmärtämään salatun Jumalan teitä ja Hänen olemustaan. Rajoitetun ihmisjärjen tulisi aina muistaa, että Jumala on sitä mitä Hän on ja että *Hän on*. Ihminen on vain ihminen. Siksi ilmoitus tuli Jeesuksessa ihmisen tasolle, lihaksi: nähtäväksi, kuultavaksi ja kosketettavaksi. Johanneksen evankeliumi sanoo tästä mysteeristä: ”Ei kukaan ole Jumalaa milloinkaan nähnyt; ainokainen Poika, joka on Isän helmassa, on hänet ilmoittanut” (Joh. 1:18). Ja Pyhä Henki, jonka Jeesus lupasi lähettää, tekee tämän ilmoituksen todellisuudeksi uskovien sydämessä.

Pyhän Hengen ensisijainen tehtävä on kirkastaa Kristusta. ”Henki ei ollut vielä tullut, koska Jeesus ei vielä ollut kirkastettu” (Joh. 7:39). Taivaallinen todellisuus on kätkeyty Jeesussaarnaan. Evankeliumi on sitä, mitä Jeesus on ja mitä Hän on tehnyt puolestamme. Jeesus sanoi Pyhästä Hengestä: ”*Hän on minut kirkastava*, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille” (Joh. 16:14). Toisaalta Pyhä Henki muistuttaa taannehtivasti Jeesuksen opetuksista ja toisaalta Hän avaa silmämme ymmärtämään tulevaisuutta: ”Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä on lähettävä minun nimessäni, *hän opettaa teille kaikki ja muistuttaa teitä kaikesta, minkä minä olen teille sanonut*” (Joh. 14:26). ”Kun hän tulee, totuuden Henki, *hän johdattaa teidät kaikkeen totuuteen*. Sillä se, mitä hän puhuu, ei ole hänestä itsestään; vaan minkä hän kuulee, sen hän puhuu ja *tu-*

levaiset hän teille julistaa” (Joh. 16:13). Me pidämme apostolien kirjeitä Jumalan Sanana ja uskomme, että nämä ovat niitä opetuksia, joita Jeesus lupasi antaa Henkensä kautta omilleen.

Pyhä Henki vaikuttaa synnintunnon ja johtaa Jumalan armon kokemiseen. ”Kun hän tulee, hän näyttää maailmalle todeksi synnin, vanhurskauden ja tuomion” (Joh. 16:18). Isä antaa ”teille toisen Puolustajan *olemaan teidän kanssanne iankaikkisesti, totuuden Hengen ... hän pysyy teidän tykönänne ja on teissä oleva*” (Joh. 14:16-17).

On laskettu, että Vanhassa testamentissa mainittaisiin Jumalan Henki ainakin 86 kertaa ja Uudessa ainakin 261 kertaa. Pyhästä Hengestä käytetään Uudessa testamentissa noin 25 erilaista nimitystä, jotka kuvaavat Hengen tehtäviä seurakunnassa. Tämä monitahoisuus ilmenee erityisesti myös niissä henkilähjoissa, jotka apostoli Paavali esittää Roomalaiskirjeen 12. ja 1. Korinttolaiskirjeen 12. luvussa. Karismaattinen herätys on nostattanut voimakkaan keskustelun näiden armolahjojen luonteesta ja merkityksestä.

Armolahjat armon tasolta

Kun helluntailiike syntyi vuosisatamme alussa, alkoivat ”Aaronin poikien hiilipannut” kolista: armolahjoista syntyi armon kiista. Emme voi kieltää, että myös karismaattinen liike on aiheuttanut eri puolilla maailmaa karkeitakin ristiriitoja.

Herätys aiheuttaa aina sisäisen käymistilan. Kukaan ei tee pehmeätä laskua Jumalan valtakuntaan. Ihminen joutuu tekemään omantunnon ratkaisuja, jotka voivat olla hyvinkin kipeitä. Silloin hän saattaa joutua sanomaan totuuden omasta hengellisestä tilastaan ja seurakunnastaan. Ja vaikka hän pyrki toimimaan kuinka hienovaraisesti, hänen itsetilityksensä nähdään syytteenä muita kohtaan. Jos hän on saanut lisäksi hengellisen murroksensa yhteydessä Jumalan armolahjoja, tämä tulkitaan herkästi lahkolaisuudeksi. Ja pian kaivetaan esille vanhat sotakirveet, joilla seurakunta on aikaisemmin onnistunut pitämään hurmahengen loitolla. Tällaisia me olemme.

Mutta ehkä olemme unohtaneet, että kirkkohistoriassa hengellinen uudistus on alkanut aina kriisistä. Vastaherännyt ihminen on sielullisessa murroksessa. Sananjulistuksen ja opetuksen avulla alkaa sitten varsinainen hengellinen rakentumisemme. Jumalan Sana ”tunkee lävitse” ja ”erottaa sielun ja hengen” eli sielullisen ja hengellisen olemuksemme (Hepr. 4:12). Ja 1. Kor. 15:46:n sääntö pätee kaikkeen hengelliseen työhön: ”Mikä on hengellistä, se ei ole ensimmäinen, vaan se,

mikä on sielullista, on ensimmäinen.” Siksi meidän tulisi opetella pyhää kärsivällisyyttä kohdatessamme uutta, orastavaa Pyhän Hengen työtä. Voimme talloa varomattomuudessamme Jumalan istuttamia taimia.

Riidat johtavat usein hätiköityihin yleistyksiin ja protesteihin. Kumpikin osapuoli perustelee kantaansa keskinäisten erojen pohjalta eikä yhteisistä lähtökohdista käsin. Näin mennään äärimmäisyyksiin. Lahkoutuminen johtuu aina siitä, että ihminen uskoo olevansa yksin oikeassa.

Kokemukseni yksityisistä karismaatikoiksi tunnustautuvista uskovista on ollut pääosin myönteinen. Yhdysvalloissa törmäsin tällaisiin perheisiin tuon tuostakin. Noissa kodeissa oli raikasta iloa, rauhaa ja rakkautta sekä samalla nöyrä tietoisuus siitä, että Jumala on heitä armahtanut.

Varsinaisiin suurempiin karismaattisiin kokouksiin olen osallistunut vain kerran ja senkin Jerusalemissa. Marraskuun puolessavälissä 1976 pidettiin Diplomat-hotellissa III Pyhän Hengen Maailmankonferenssi. Kun minut oli pyydetty pitämään iltapäivän raamattuopetus Pyhän Hengen työstä, osallistuin myös varsinaisiin kokouksiin. Toisaalta saimme kokea hiljaista, pyhää hartautta, jossa ihminen oli taka-alalla. Nuori, 23-vuotias Kanadasta tullut ja Israelissa syntynyt evankelista rukoi syvän hiljaisuuden vallitessa vaatimattomasti ja eleettömästi sairaitten puolesta. Ja kun tuo mies, **Benny Hinn**, siunasi ihmisiä, he kaatuivat täysin taintuneina vastaanottajien käsiin ja jäivät maahan makaamaan Bennyn siirtyessä jälleen palvelemaan seuraavaa. Siinä oli mm. rivistö Amerikan armeijan sotilaita. Ja Jumalan salainen ase kaatoi miltei koko vahvojen miesten rivin - miehen toisensa jälkeen. Kysyin muutamilta, mitä he olivat kokeneet kaatuessaan. He kaikki sanoivat, että heidän sydämeensä jäi syvä hyvänolon ja rauhan tunne. Kun Benny Hinn kävi hiljattain Suomessa, hänen palveluunsa oli tarttunut amerikkalainen maneer, joka tuntui jotenkin erilaiselta.

Miksi kerron tästä tässä yhteydessä? Siksi, että seuraavana iltana oli aivan toisenlaista. Toinen mies oli palvelemissa. Hän puhui hyvin pitkään ja johti seurakunnan laulamaan

kertosäkeitä toisensa perästä. Tunnelma yltyi sellaiseksi, että aloin toivoa, ettei kukaan ulkopuolelta mukaan tullut juutalainen pahentuisi tästä mekastuksesta. En sano, ettei kukaan rakentunut. Mutta paremmin sopisi suurkokouksiin psalmin 65 sana: ”Jumala, hiljaisuudessa kiitetään sinua Siionissa.”

Vaikka pyrimme arvostelevaan armon tasolta karismaattista liikettä, on silti kysyttävä aina, mitä Raamattu opettaa hengellisestä käyttäytymisestä. Elian, Elisan, Pietarin ja Jeesuksen tekemät ihmeet tapahtuivat eleettömästi tai jopa liialta yleisöltä salassa (1. Kun. 17:19-22, 2. Kun. 5:10-11, Apt. 9:39-40). Aramin kuninkaan sotapäällikkö Naeman jopa vihasui Elisan eleettömään tyyliin ja sanoi: ”Katso, minä luulin hänen edes tulevan ja astuvan esiin ja rukoilevan Herra Jumalansa, nimeä, heiluttavan kättänsä sen paikan yli ja poistavan pitalin.” Sen sijaan Elisa pani palveluspoikansa asialle ja kehotti sotapäällikköä peseytymään Jordanin puropahasessa.

Baalin profeetat huusivat Baalin nimeä, hyppelivät alttarinsa ääressä, viittelivät itseään ja joutuivat hurmoksiin – ”mutta ei ääntä, ei vastausta, vaarinottoa”. Ja Elia sanoi: ”Huutakaa kovemmin ... ehkä jumalanne on matkalla tai nukkuu” (1. Kun. 18:26-29). Jotta ulkopuoliset eivät pahentuisi uskoviin, seurakunnan tulisi ainakin pyrkiä esiintymään Jumalan pyhyttä heijastavalla tavalla.

Silti Jumala ei katso ulkonaisiin perinteisiimme vaan sydämeemme. Jumalan edessä ihminen on köyhä. Hän ei ole siinä asemassa, että hänellä olisi oikeus vaatia Pyhää Henkeä noudattamaan häntä tyydyttäviä muotoja. Karismaattinen liike korostaa, että Pyhän Hengen erityisen siunauksen saaneen on pysyttävä entisessä kirkossaan seuraten sen oppia ja käytäntöä – jopa kasteasiassakin. Kielillä puhumistakaan ei ole asetettu aitouden koetinkiveksi. Pääasia on, että kristityt herkistyisivät Jumalan Hengen johdattaviksi. Tällä tavalla liike vaikuttaa eheyttävästi eri leireissä olevien suhteisiin.

Uskovien keskinäiset kiistat armolahjakysymyksestä johtuvat monesti siitä, että he eivät ole vakavasti selvittäneet itselleen, mitä Raamattu opettaa näistä asioista. Yritämme siksi luonnehtia joitakin peruspiirteitä armolahjojen luonteesta.

Armolahja ei ole irrallinen

Sanasta *armolahja* tai *henkilahja* voi saada sellaisen harhakäsityksen, että olisi kysymys irrallisesta ”lahjasta”, jota voisi hallita itsenäisesti olematta henkilökohtaisesti yhteydessä Pyhän Hengen persoonaan.

Eräällä Gennesaretin rannalla pitämällämme raamattuleirillä tuli luokseni 60-luvun alussa muuan nuori juutalaiskristitty mies, joka oli ottanut yksityistunteja kreikassa. Hän kysyi: ”Oletko huomannut, että Room. 12. ja 1. Kor. 12. luvuissa ei mainita kertaakaan kreikan sanaa *hee doorea* eli ’lahja’ henkilahjoista puhuttaessa?” Olin tullut samaan johtopäätökseen heprean ja kreikan tekstejä vertaillessani. Sana *doorea* esiintyy kahdesti Pyhän Hengen työn yhteydessä Uudessa testamentissa (Apt. 2:38 ja Ef. 3:7). Silloin on kuitenkin kysymys Pyhän Hengen persoonasta, joka vaikuttaa lahjana eikä irrallisena erityispiirteenä. Varsinaisten henkilahjojen yhteydessä *doorea*-sana ei esiinny.

Tuo nuori mies oli tullut uskoon Eelatin (nyk. Eilat) sotasaarialassa, parantunut ruumiillisesti ja kokenut kielilläpuhuminen ihmeen, vaikkei tiennytkään, mitä se varsinaisesti oli. Nyt hänen havaintonsa todisti, ettei Pyhän Hengen työtä saa erottaa henkilökohtaisesta uskonsuhteesta irralliseksi ilmiöksi.

Armolahjat ovat ”erilaisia”

Kun apostoli Paavali johdattaa lukijansa tutkimaan armolahjojen luonnetta, hän ei tunnu oikein tietävän, miten aloittaisi. 1. Korinttolaiskirjeen 12. luvussa on pitkä johdanto, jossa esiintyy kolme kertaa kreikan sana *diareseis*, ’erilaiset’, ’monenlaiset’. ”Armolahjat ovat moninaiset, mutta Henki on sama; ja seurakuntavirat ovat moninaiset, mutta Herra on sama; ja voimavaikutukset ovat moninaiset, mutta Jumala, joka kaikki kaikessa vaikuttaa, on sama.” Emme saisi kaventaa Pyhän Hengen työtä ja panna sitä omiin kaavoihimme.

Kuitenkin moninaisuuden keskellä on kaksi yhdistävää tekijää, joista tuntee Pyhän Hengen luonteen: ”Ei kukaan voi sanoa: ’Jeesus olkoon Herra’, paitsi Pyhässä Hengessä” ja ”kullekin annetaan Hengen ilmoitus yhteiseksi hyödyksi.” Jos joku missä tahansa seurakuntavirassa todella antaa kunnian Jeesukselle ja pyrkii yhteistyöhön muitten kanssa, hänen toimintansa on Pyhän Hengen vaikuttamaa. Seurakunnissa viljellään usein ylikorostunutta kritiikkiä. Tällainen luulevaisuus maalaa pöppöjä sinnekin, missä niitä ei ole. Jeesuksen veli Jaakob puhuu kauniisti ylhäältä tulevan viisauden tuntomerkeistä: ”Mutta ylhäältä tuleva viisaus on ensiksikin puhdas, sitten rauhaisa, lempeä, taipuisa, täynnä laupeutta ja hyvää hedelmää, *se ei epäile eikä teeskentele*” (Jaak. 3:17).

On oikeatakin arvostelua. Toinen saa ”lahjan arvostella henkiä” (1. Kor. 12:10). ”Profeetoista saakoon kaksi tai kolme puhua, ja muut arvostelkoot” (1. Kor. 14:29). Tällainen tarkkailija tutkii, onko kukin asia sopusoinnussa Raamatun sanan kanssa. ”Jumala ei ole epäjärjestyksen, vaan rauhan Jumala” (1. Kor. 14:33). Voimme kuitenkin joutua harhaan: nuori äsken herännyt uskova ei ehkä pidä seurakunnan normaalia opetustoimintaa tarpeeksi hengellisenä; vanhempi uskova taas voi suoralta kädeltä tyrmätä uuden, orastavan uskonelämän. Raamattu suosittelee hengellistä linnarauhaa, jossa uskovilla on ”hengen yhteys rauhan yhdysiteellä” (Ef. 4:3). Riittää, jos näemme lähimmäisen toiminnassa pyrkimyksen Jeesuksen kirkastamiseen ja seurakunnan rakentamiseen.

Armolahjakäsitteet edellyttävät,

etemme näkisi Jumalan työtä kapealinjaisesti. Apostoli Paavali käyttää viittä eri sanaa Pyhän Hengen ilmentymistä. Nämä lahjat ovat *pneumata* ’hengellisyydet’ (jae 1), *kharmata* ’armovaikutukset’ (jae 4), *diakonia* ’palveluvirka’ (jae 5), *energeemata* ’voimavaikutukset’ (jae 6) sekä *phaneroosis* ’Hengen manifestaatio’ tai ’ilmoitus’ (jae 7).

Jo tämä armolahjaluettelon johdannossa esiintyvä käsitteiden moninaisuus ilmentää Pyhän Hengen toiminnan laaja-alaisuutta. Ei ole periaatteessa oikein käyttää karismaattisten hengellisten ilmiöitten selityslähtökohtana vain yhtä käsitettä *kharisma*. Varsinkin katolisissa piireissä on todettu uudistumista, joka on lähinnä diakoniatehtävien linjoilla. Tätä on havaittavissa sekä Ranskassa että Yhdysvalloissa.

Sana *kharisma* tulee kreikan sanasta *kharis* 'armo'. Se on samaa juurta kuin *khara* 'ilo', 'onnellisuus'. Teonsana *kharitosomai* merkitsee 'antamista', 'lahjoittamista' ja 'vapauttamista'. Room. 6:23 puhuu *yleisarmolahjasta*, joka kuuluu jokaiselle kristitylle: "Synnin palkka on kuolema, mutta Jumalan armolahja (*kharisma*) on iankaikkinen elämä Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme." Jokainen uskova, joka iloitsee Jumalan armosta, on syvimmissä mielessä karismaattinen.

Parantamisesta Uusi testamentti käyttää kreikan käsitettä "*therapeuoo*". Se korostaa sitä, että kyseessä oli terapeutin, koko ihmistä parantava toiminta. Niinpä Jeesus sanoikin usein ensimmäiseksi kohdatessaan ihmisen: "Poikani, tyttäreni, sinun syntisi on sinulle anteeksi annettu". Näin alkoi sisäinen parantuminen.

Uuden testamentin virkakäsitys

ja armolahjakysymys ovat hyvin lähellä toisiaan. Apostoli Paavali käyttää kirjeissään seurakuntavirkoja ja armolahjoja merkitseviä sanoja rinnakkain: "Niinpä Jumala asetti seurakuntaan ensiksi muutamia apostoleiksi, toisia profeetoiksi, kolmansia opettajiksi, sitten hän antoi voimallisia tekoja, sitten armolahjoja parantaa tauteja, avustaa, hallita, puhua eri kielillä. Eivät suinkaan kaikki ole apostoleja? Eivät kaikki profeettoja? Eivät kaikki opettajia? Eiväthän kaikki puhu kielillä? Eiväthän kaikki kykene niitä selittämään?" (1. Kor. 12: 28-30).

Ef. 4:11-15 ilmaisee, miksi uskovat saavat armolahjoja: ”Ja hän antoi muutamit *apostoleiksi, toiset profeetoiksi, toiset evankelistoiksi, toiset paimeniksi ja opettajiksi, tehdäkseen pyhät täysin valmiiksi palveluksen työhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen, kunnes me kaikki pääsemme yhteyteen uskossa ja Jumalan Pojan tuntemisessa, täyteen miehuuteen, Kristuksen täyteen täyden iän määrään, ettemme olisi enää alaikäisiä, jotka ajelehtivat ja joita viskellään kaikissa opintuu- lissa ja ihmisten arpapelissä ja eksytysten kavalissa juonissa; vaan että me, totuutta noudattaen rakkaudessa kaikin tavoin kasvaisimme häneen, joka on pää, Kristus.”*

Armolahjojen erittely

osoittaa, ettei Pyhän Hengen työssä ole kysymys ihmisten omien luontaisten lahjojen jalostamisesta, kuten joskus kuulee selitettävän. Jumala käyttää kyllä myös luonnonlahjojamme. Kuitenkaan emme pysty niiden avulla esimerkiksi hetkessä parantamaan rampaa ja syöpäpotilasta tai yhtäkkiä puhumaan mandariinikiinaa tai hepreaa. Juuri tällainen, uusi taivaallinen ihmeenomaisuus erottaa karismaattisen ilmiön normaalista.

Kuitenkin 1. Kor. 12. luvussa olevaa varsinaista karismojen luetteloa voidaan pitää *hengellisen raittiuden Korkeana veisuna*. Tämä yhdeksän armolahjan lista alkaa viisauden, tiedon ja uskon lahjoista. ”Niinpä saa Hengen kautta toinen *viisauden sanat*, toinen *tiedon sanat* saman Hengen vaikutuksesta; toinen saa *uskon* samassa Hengessä, toinen taas *terveeksitekemisen lahjat* siinä yhdessä Hengessä; toinen lahjan tehdä *voimalisia tekoja*; toinen *profetoimisen* lahjan, toinen taas lahjan *selittää kieliä*. Mutta kaiken tämän vaikuttaa yksi ja sama Henki, jakaen kullekin erikseen, niin kuin tahtoo” (jakeet 8-11).

Monesti armolahjojen erittely rajoitetaan vain näihin yhdeksään. Kuitenkin Roomalaiskirjeen 12. luku puhuu vielä kuudesta eri karismasta. Jakeessa 6 sanotaan: ”Meillä on erilaisia armolahjoja sen armon mukaan, mikä meille on an-

nettu; jos jollakin on profetoimisen lahja, käyttäköön sitä sen mukaan, kuin hänellä uskoa on (*kata teen analogian tees pisteos*). Jos *virka*, pitäköön virastaan vaarin; jos joku *opettaa*, olkoon uskollinen opetuksessaan; jos *kehoittaa*, niin kehoittamisessaan; joka *antaa*, antakoon vakaasta sydäimestä; joka on *johtaja*, johtakoon toimellisesti; joka *laupeutta harjoittaa*, tehköön sen iloiten. Olkoon rakkaus vilpiton...”

Eräässä mielessä teologia perustuu tämän armolahjalistan alkusanoihin: se on profetoimista ”uskon analogian mukaan” eli Jumalan Sanan erittelyä uskon pohjalta. Armolahjojen tarkastelu osoittaa, että aivan tavalliseen seurakuntapalveluun tarvitaan Pyhän Hengen läsnäolon tuntu. ”Virka” eli ”diakonia”, ”johtaminen” ja ”opettaminen” eivät suju oman taidon ja viisauden pohjalta. 1. Kor. 12:28 lisää näihin armolahjoihin vielä ”avustamisen” ja ”hallitsemisen” karismat. Kahdeksantentoista voisimme lisätä 1. Kor. 7:7:ssa mainitun armolahjan, selibaatin eli naimattomuuden. Siitä Paavali sanoo: ”Kullakin on oma armolahjansa, yhdellä yksi, toisella toinen.” Emme saa myöskään unohtaa, että juuri avioliitto kysyy todellista armolahjaa ja viisautta.

Armolahjojen erittely osoittaa,

että Jumalan toiminnan tarkoituksena on tehdä ”pyhät täysin valmiiksi palveluksen työhön”(Ef. 4:12). Armolahjojen pääluettelo muistuttaa juutalaisten vanhaa keskustelua Jumalan olemuksesta. Koska koko ”luomakunta on täynnä Herran kunniaa”, kaikki on niin tulvillaan Hänen suuruuttaan, ettei rajoittunut ihminen voi sitä käsittää. Siksi pyhä Jumala – kiitetty olkoon Hänen nimensä – on särkenyt ilmoituksensa pirstaleiksi. Tämä ”astian särkeminen” tekee meille mahdolliseksi käsittää Jumalan olemusta. Tapahtuu ns. *zimzum hamakom* ’paikan supistaminen’ eli Jumalan olemus ilmenee pienissä, supisteissa puitteissa. Oppineet sanovat, että luomakunta särjettiin kymmeneen eri sirpaleeseen. Kullakin on oma lukuarvonsa.

Ensimmäiset viisi ovat suomeksi viisaus, ymmärtämys, tieto, armo ja voimateot. Apostoli Paavali piti juuri näitä asioita etualalla uskonelämässä.

Toisaalta Hengen ilmoitus annetaan yhteiseksi hyödyksi ja seurakunnan rakennukseksi. Kreikan 'rakentumista' merkitsevä sana *oikodome*, tulee käsitteistä *talo* ja *rakentaa*. Kuvaa rakentamisesta käytetään myös Jumalan armotaloudesta puhuttaessa (Ef. 1:10). Me olemme Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijoita (1. Kor. 4:1). "Huoneenhaltijan" tehtävä oli uskottu apostoli Paavalille (1. Kor. 9:17). Myös Pietari kehottaa kristittyjä, että he palvelisivat toisiaan "kukin sillä armolahjalla, minkä on saanut Jumalan moninaisen armon hyvinä huoneenhaltijoina" (1. Piet. 4:10). Kaikissa näissä jakeissa käytetään kreikassa taustana kielikuvaa rakentamisesta ja talosta. Pyhä Henki on suuren rakennusmestarin, Jeesuksen, asialla. Meidän tulisi "rakentua elävinä kivinä hengelliseksi huoneeksi" (1. Piet. 2:5).

Tämä kuva varjelee yksityistä kristittyä asettamasta omaa kokemustaan muitten yläpuolelle. Arabiankielessä puhutaan kuolleista ja elävistä kivistä. Kun kiveä ei ole vielä työstetty, se on kuollut. Mutta kun siitä on hakattu särmät pois ja se on saanut sellaisen muodon, että se "kantaa ja tukee toisia rakennuskiviä ja sopii omaan paikkaansa", siitä on tullut elävä kivi. Oikea hengellisyys on perusluonteeltaan rakentavaa.

Onko rakkaus armolahja?

Apostoli Paavali puhuu rakkaudesta armolahjojen yhteydessä. Roomalaiskirjeen 12. luvun karismalistan päätteeksi hän sanoo: "Olkoon rakkaus vilpiton." 1. Kor. 14:1:ssä hän kehottaa: "Tavoitelkaa rakkautta ja pyrkikää saamaan hengellisiä lahjoja." 1. Kor. 12. päättyy sanoihin: "Pyrkikää osallisiksi parhaita armolahjoista. Ja vielä minä osoitan teille **tien, verrattoman tien.**" Sana tiestä korostuu tässä kahdesti.

Tämän jälkeen seuraa rakkauden hymni, jota Israelin edesmennyt, pitkäaikainen pääministeri **David Ben Gurion** sa-

noi kerran juutalaisen kirjallisuuden kauneimmaksi helmeksi. Ymmärrämme, että vain Jeesuksen elämässä tämän hymnin esittämä ihanne on toteutunut täydellisesti. Mutta onko rakkaus armolahja?

Rakkaus on lähinnä ”tie” ja tapa, jolla kaikkia armolahjoja tulee harjoittaa. 1. Kor. 13:n alussa mainitaan ensin kuusi erillistä karismaa, joilla ei ole rakkaudettomassa käytössä mitään arvoa. Kielilläpuhuminen, profetoiminen, tieto, usko, antamisen armolahja ja voimateot tulevat harjoittajansa tuomioksi, jos ei niitä sävytä Kristuksen rakkaus. Rakkaus voi varjella armolahjojen käyttäjiä, etteivät he kerskaa, pöyhkeile, käyttäytyä sopimattomasti eivätkä etsi omaansa. Profetoiminen, kielilläpuhuminen ja tietokin katoavat, mutta usko, toivo ja rakkaus pysyvät - ja ”suurin niistä on rakkaus”. Todellakin: ”Käskyn päämäärä on rakkaus, joka tulee puhtaasta sydäimestä ja hyvästä omastatunnosta ja vilpittömästä uskosta” (1. Tim. 1:5). ”Jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan” (1. Joh. 4:7). Rakkaus on ”verraton tie”.

Rakkaus opettaa tarkastelemaan armolahjakysymystä armon tasolta. Joskus riitelemme niin kuin pienet lapset joulu-aattoiltana saamistaan lahjoista, ja itse lahjan antaja unohtuu. Jos saamme jotakin hengellistä rohkaisua, se on Jumalan armoa.

Karismaattisen liikkeen arat kysymykset

Niin karismaattisen liikkeen ulkopuolisilla kuin siihen lukeutuvilla on omat kysymyksensä, joihin he etsivät Raamatun vastauksia. Näistä vastauksista riippuu aina yksityisten uskovien sisäinen kehitys. Seurakunnan johtaja kohtaa nämä ongelmat toisella tavalla kuin yksityishenkilö, karismaatikko toisin kuin liikkeen ulkopuolinen. Silti on olemassa vain yksi totuus, ja me etsimme tämän totuuden likiarvoja.

Mitä on ns. henkikaste?

Pyhän Hengen työstä puhuttaessa käytetään samasta asiasta monta eri nimitystä. Jotkut rakastavat sanaa *henkikaste*, jotkut sanoja *toinen siunaus*, *voitelu*, *vapautus* (engl. *release*), *tulikaste*, *Hengen täyteys* tai vain *Pyhän Hengen siunaus*. Tämä käsitteiden moninaisuus saattaa ärsyttää tai hämmentää. Kuitenkin periaatteessa kaikki nämä sanonnat ovat raamatullisia ja perustuvat uskovien yleisiin kokemuksiin. Loppujen lopuksihan ei ole kysymys käsitteistä, vaan hengellisestä todellisuudesta.

Uskosta ja anteeksiantamuksesta elävää kristittyä voidaan kuitenkin pahasti vahingoittaa, jos hänet johdetaan lain alle vaatimalla häneltä itseltään kokemuksia, jotka Jumala armossaan ihmiselle antaa. Apostoli Paavali kysyi murheellisena galatalaisilta: ”Tämän vain tahdon saada teiltä tietää: lain teois-tako saitte Hengen vai uskossa kuulemisesta?” (Gal. 3:2).

Tämän vuoksi on hyvä ottaa huomioon, että henkikaste-sana esiintyy Uudessa testamentissa lähinnä silloin, kun viitataan Jumalan lupauksiin helluntaista. Tällaisia kohtia on seitsemän. Viisi niistä puhuu etukäteen Pyhän Hengen vuo-datuksesta, jossa seurakunta ”kastetaan” Hengellä. Ks. Matt. 3:11, Mark. 1:8, Luuk. 3:16, Joh. 1:33 ja Apt. 1:4-5. Kahdes-sa muussa kohdassa, Apt. 11:15-16 ja 1. Kor. 12:13, viitataan jälkikäteen Johannes Kastajaan tai jo tapahtuneeseen kristilli-seen kasteeseen. ”Me olemme kaikki yhdessä Hengessä kas-tetut yhdeksi ruumiiksi.” Kaste tapahtuu lähetyskäskyn mu-kaan aina ”Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen”, - siis myös Hengessä. Tunnettu kalvinilainen professori **A. A. Hoekema** on todennut: ”Milloinkaan ei Uudessa testamentissa käytetä ilmaisua *tulla kastetuksi Hengessä* kuvaamaan kääntymyksen jälkeistä Hengen täyteyden vastaanottamista.”

Kuitenkin Ef. 1:13 puhuu kääntymyksen jälkeisestä koke-muksesta: ”Hänessä on teihinkin, sittenkuin olitte kuulleet to-tuuden sanan, pelastuksenne evankeliumin, uskoviksi tultuan-ne pantu luvatus Pyhän Hengen sinetti.” 2. Kor. 1:22 lisää, että Kristus ”on painanut meihin sinettinsä ja antanut Hengen vakuudeksi meidän sydämiimme.” Tästä sisäisen vakaumuksen syntymisestä on ns. henkikasteessa kysymys, vaikka ei olekaan löytynyt sanaa, joka tyydyttäisi kaikkia. 1. Joh. 2:20 ja 2:27 puhuvat ”voitelusta”, joka ”pysyy” uskovissa ja ”opet-taa” heitä. Hengen ”vakuus”, josta sekä kreikka että heprea käyttävät samaa sanaa (*arraboon* ja *eeravon*), merkitsee myös ’panttia’, ’sinettiä’ ja ’käsirahaa’. Muinoin tällainen pantti, kihlalahja, merkitsi vakuutta avioliittotarkoituksen vilpittö-myydestä. Kyllä jokainen uskova tarvitsee yhä syventyvää tietoisuutta armon osallisuudestaan.

Room. 8:23 puhuu samasta salaisuudesta muistuttaessaan , että uskova on saanut Hengen esikoislahjan. Helluntai oli ”ensihedelmien juhla” ja sadonkorjuujuhla. Silloin tuotiin tempeliin esikoislahja kaikista maan tuotteista merkinä siitä, että kaikki muukin kuuluu Jumalalle. Apostoli Paavali sanoo, että ”esikoislahjan” saanut huokailee sisimmässään odottaen ”ruumiin täyttä lunastusta”, joka tapahtuu täydellisenä vasta kirkkaudessa. Hengen työ synnyttää elävän ääsiyskaipuun. Paras Pyhän Hengen tuntomerkki ei ole suinkaan ihmisen hengellinen ”rikkaus”, sillä autuaita ovat hengellisesti köyhät. Hengen huokaus on Pyhän Hengen aidoin tuntomerkki. Maailmakin osaa matkia jumalallista iloa, mutta se ei tunne Kristuksen haavojen särkevää voimaa, joka tekee uskovasta huokailijan ja rukoilijan.

Uskon, että on jo ohi se aika, jolloin kompastuttiin tiettyihin käsitteisiin. Tällainen liikaherkkyys estää Raamatun ennakkoluulottoman tutkimisen. Tosiasia on, että Uusi testamentti puhuu jatkuvasta Hengellä täyttymisestä toistakymmentä kertaa. Se ei ole staattinen, jo saavutettu tila. Se johtaa päinvastoin uskon dynaamisuuteen. Ensimmäinen marttyyri Stefanus oli ”täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä”. Barnabaasta kerrotaan, että ”hän oli hyvä mies ja täynnä Pyhää Henkeä ja uskoa.” Hengen täyteys merkitsi alkukristityille uskon täyteyttä. Ja usko tulee kuulemisesta ja kuuleminen Kristuksen sanan kautta (Room. 10:17).

Henkikaste voi olla yhtä herkkä kuin Hermonin vuorten aamukaste, joka laskeutuu hiljaa Galilean niityille ja pukee puhtauteensa koko luonnon. Se voi olla myös kuin myrskytuulen puhallus Välimereltä Karmelille. Pääasia on, että Jumala saa kostuttaa sydänten maaperän. Profeetta Elia sai kokea aikoinaan, ettei Jumala ollut myrskyssä, ei maanjäristyksessä eikä tulella, vaan hiljaisessa tuulen hyminässä (1. Kun. 19). ”Ja kuinka hiljainen onkaan kuiska, jonka hänestä kuulemme”, totesi Job (25:14).

Korvaako ihmeparantuminen lääketieteeseen?

Sairaitten parantuminen Jeesuksen nimessä kuuluu ehdottomasti Uuden testamentin lupaamiin asioihin. Markuksen evankeliumin mukaan Jeesus sanoi lähetyksensä antaessaan, että Hänen seuraajansa panevat kätensä ”sairasten päälle, ja ne tulevat terveiksi”. Jaakobin kirjeen 5. luku kehottaa uskovia tunnustamaan syntinsä ja rukoilemaan toistensa puolesta, että he parantuisivat. Erityisesti seurakunnan vanhimmat saivat tehtävän rukoilla sairaitten puolesta ja voidella heidät öljyllä ”Herran nimessä”. Tekstissä kuvataan, että uskon rukous pelastaa sairaan. Mutta tapahtuuko näin vielä meidän päivinäme? Ja eikö tämä tee tyhjäksi lääkäreitten kutsumusta toimia sairaitten auttajina?

Jaakobin kirjeen 5. luvun 17. jae puhuu Eliasta. Sen alaviitteissä on vanhoihin Raamattuihimme lisätty **Jeesus Siirakin kirja**, jolla on ollut suuri merkitys sekä juutalaisille että kristityille. Siirak puhuu Eliasta 48. luvussaan. Koska tämä kirja on syntynyt toisella esikristillisellä vuosisadalla, sen sanoma on vaikuttanut myös alkukristittyjen ajatteluun. 38. luvun alussa Siirakin kirja puhuu lääkäreistä ja parantumisesta tavalla, joka tulisi muistaa ihmeparantumisesta puhuttaessa. Käännän luvun pääsanoman heprealaisen tekstiasun mukaisesti: ”Ylistä lääkäriä ja kunnioita häntä, sillä hän tulee sinun avuksesi ahdistuksen aikana. Jumala on luonut lääkärin ja parantajan, ja kuninkaat kunnioittavat heitä. Lääkärin viisaus korottaa hänet, ja ruhtinaat ihmettelevät häntä. Jumala on kasvattanut lääkkeet maasta, eikä ymmärtäväinen halveksi niitä ... Siksi, poikani, jos olet sairastunut, rukoile nopeasti Herraa, ja Hän parantaa sinut. Käänny pois pahasta ja pidätä kätesi syntiä tekemästä sekä puhdist sydämesi Jumalan edessä ... Ja sitten anna sielusi lääkärin käteen, sillä hän on Jumalasta, äläkä lähetä häntä pois, ennen kuin olet parantunut. Joskus lääkäri onnistuu, sillä hän rukoilee Jumalan apua, että hän voisi elvyttää sinun sielusi.”

Emme halveksi viisautta ja tietoa, vaikka Pyhä Henki antaa hengellisen viisauden ja tiedon sanat. Emme pidä turhana

kielitaitoa ja kielitiedettä, vaikka on mahdollista puhua joskus poikkeuksellisesti jopa tosiksi tunnustetuilla ymmärrettävillä kielillä myös karisman avulla. Miksi siis asettaa jumalallista parantamista ja inhimillistä lääketiedettä toistensa vastakohdiksi?

Sekä Jaakobin kirje että Siirakin viisaus korostavat syntien tunnustamisen ja puhdistautumisen merkitystä ruumiillisen terveyden saavuttamiselle. Tunnettu katolinen karismaattinen pastori **Francis MacNutt** on kirjoittanut merkittävän tutkimuksen ”Parantaminen”, jossa hän käsittelee synnin tunnustamisen vaikutusta sielullisiin ja ruumiillisiin sairauksiin. Siinä hän kertoo mm. eräästä viisissäkymmenissä olevasta naisesta, joka oli halvaantunut. Kun nainen tunnusti syntinsä ja katke-ruutensa, hän parani välittömästi. Lääkärit sanovat, että suuri osa ihmisten sairauksista johtuu pohjimmiltaan sielullisista syistä. Terve hengellinen elämä luo myös ruumiin terveyttä.

Onko sairaus aina synnin seuraus? Moni sanoo näin ja lisää, että sairaan ”pitää parantua”. On totta, että synti, sairaus ja kuolema ovat syntiinlankeemuksen seurauksia. Vanha juutalainen kirjallisuus korostaa, että Messias on palauttava maailman paratiisitilaan. Eedenin puutarhassa ei ollut näitä kolmea inhimillisen ahdistuksen aiheuttajaa. Messiaan tehtävässään Jeesus sovitti syntimme, kantoi sairautemme ja voitti kuoleman ylösnousemuksellaan. Mutta pohjimmiltaan sairaus ei ole synnin, vaan *syntiinlankeemuksen* seuraus: nämä kolme vihollista varjostavat *koko* elämäämme. Ja lopulta jokainen kuolee. Se on ihmisen osa. Vasta iäisyydessä meidät vapautetaan täysin Room. 8. luvun mukaisesti tästä ”turmeluksen orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden vapauteen” – sitä ”me odotamme kärsivällisyydellä”.

Tässä valossa sairaudesta parantuminen on armoa. Me voimme sitä pyytää. Mutta lopuksi on aina lisättävä: ”Tapah- tukoon Sinun tahtosi!”

Parantamisen armolahjan hoitaminen on erittäin epäkiitollinen tehtävä. Tuskin muista uskovista on puhuttu niin halventavasti kuin niistä, jotka kaikessa heikkoudessaan tahtovat rukoilla sairaitten puolesta. Tunnetuimpia kiistakapuloita

oli amerikkalainen **Kathryn Kuhlman**. Iloitsin, kun kuulin hänen kuolleen – tämä tulee ymmärtää oikein. Kathryn Kuhlman ehti saavuttaa 75 vuoden iän. Hän ei rakentanut itselleen mitään kirkkoa tai opistoa. Ennen hänen kuolemaansa häntä arvosteltiin ankarasti ja häntä vastaan esitettiin syytöksiä, jotka ovat osoittautuneet epäoikeutetuiksi ja halpamaisiksi. Sain tutustua tähän vaiheeseen ollessani Yhdysvalloissa.

En ole koskaan nähnyt Kathryn Kuhlmania tai kuullut hänen puhuvan. Kun hän kuoli, iloitsin siitä, ettei hänestä ole tehty jumaloinnin kohdetta. Ulkonaiselta olemukseltaan hän oli tyypillinen amerikkalainen, tyylikäs ja ehostettu; jonkun mielestä ärsyttävän sopimaton hengellisiin kokouksiin. Hänen kokouksissaan saattoi olla jopa puolentoista tunnin opeusosa. Hän ei rukoillut erityisemmin sairaitten puolesta. Hän sanoi usein, ettei hänellä ollut varsinaista parantamisen armo lahjaa ja että jos hänellä jokin lahja oli, se oli ”tiedon” lahja. Kathryn Kuhlmanin kokousten erikoispiirre oli, että niissä parantui aina suuri joukko sairaita. Lisäksi hän ilmoitti näitten ihmisten sairauden ja sanoi, missä salin osassa kulloinkin joku oli parantunut. Kun nämä ihmiset sitten tulivat eteen ja saivat siunauksen, he kaatuivat tiedottomina maahan merkillisen voiman vaikutuksesta. Olen tavannut useamman tällaisen ihmisen. He ovat kertoneet kokeneensa voiman, joka vei heiltä vastustamattomasti jalat alta, vaikka Kathrynin ei yleensä tarvinnut heitä edes koskettaa.

Aiheemme kannalta on tärkeitä, mitä tämä karismaattisen liikkeen äärimmäisyysihminen sanoo Pyhän Hengen toiminnasta ja parantumisista. Seuraavassa muutama lainaus hänen kirjastaan ”Ensimmäinen ja viimeinen ihme”. (Kuva ja Sana, 1975).

”Minä olen maailman tavallisin ihminen. Tuskinpa maailmasta löytyy tavallisempaa naista kuin tämä, joka edessäni nyt seisoo. Minä tiedän, mistä minä tulen. Minä tiedän, mitkä ovat lähtökohtani. Minä tulen pienestä kaupungista Missouriin Concordiasta. Olen kaikista mahdollisista valittavista epätoiminnaisista. Ja kuitenkin Jumala valitsi minut. ... Kun miehet ja naiset ihmeellisesti paranevat, minä tiedän paremmin kuin

kukaan toinen, ettei minulla ole mitään tekemistä sen kanssa. Olen täysin riippuvainen Pyhän Hengen voimasta. Siksi minä itken kuin Daavid itki: 'Älä ota pois minulta Pyhää Henkeäsi.' Daavid tiesi, mikä oli hänen menestymisensä salaisuus" (ss. 91-92).

"En minä tuomitse teologeja, jotka eivät voi tällaisia ihmeitä heti hyväksyä. En minä heitä tuomitse. Minä ymmärrän, että heillä on paljon, mitä heidän on unohdettava."

"Monet kysyvät minulta, miksi ihmeitä tapahtuu joka keran näissä kokouksissa. Olisi helpompaa ymmärtää, jollei niitä aina tapahtuisi. Jospa tietäisit, miltä tuntuu kantaa tätä vastuuta. Älä milloinkaan erehdyksessä rukoile, että kokisit jotakin vastaavaa" (s. 82).

"Fanaattisuus on tuhoavaa. Ja hengellinen fanaattisuus sitäkin enemmän. Älä milloinkaan puolustele tekojasi, ellet voi tukeutua Jumalan Sanaan."

"Ja minä sanon sinulle: ei ole mitään niin inhottavaa, ei mitään niin vastenmielistä kuin katsella lihan tekoja, lihan jäljittelyä sen jälkeen kun Pyhä Henki ei enää ole läsnä."

"Jotkut teistä, jotka olitte Pyhällä Hengellä täytettyjä kaksikymmentä vuotta sitten, kymmenen vuotta sitten, kahdeksan vuotta sitten, olette nyt kuivia kuin kaivot, joista ei enää vettä tule. Ja kuitenkin te varastatte samoja tunne-elämyksiä. Te jäljittelette samoja kokemuksia, joita silloin saitte osaksenne" (ss. 92-93).

"Milloin tahansa toiminta on loukkaavaa, ei kyseessä ole Pyhä Henki. Ei milloinkaan. Pyhä Henki toimii aina kauniisti, arvokkaasti. Hänen toimintansa on aina täydellistä" (s. 96).

"Kun puhutaan kielilläpuhumisesta, usein painotetaan sen etsimistä. Minä uskon kielilläpuhumiseen, sillä se on raamatullista. Jumalan Sana puhuu siitä. Mutta koskaan ketään ei kehoteta etsimään kielilläpuhumista. Se ei ole raamatullista. Eivät nuo 120 yläsalissa etsineet vieraita kieliä, vaan he etsivät Pyhää Henkeä, persoonaa" (s. 98).

"Jos sinä olet saanut kokea uudestisyntymisen ihmeen, syntynyt uudesti ylhäältä tähän Kristuksen salattuun ruumiiseen, olet sinä minun veljeni ja sisareni ... Tuhannet Juma-

lan lapset ovat eläneet ja kuolleet kokematta Pyhällä Hengellä täyttymistä. Mutta he ovat taivaassa. Meille on annettu Sana ja siinä meidän on pysyttävä.”

”Älä milloinkaan anna kenenkään uskotella itsellesi, että sinun on täytyttävä Pyhällä Hengellä. Että sinun on pakko kokea tämä ihmeellinen asia.”

”Mutta yksi asia on tehtävä täysin selväksi. Pyhän Hengen täyteydellä ei ole mitään tekemistä sinun pelastumisesi kanssa. Jos sinä olet syntynyt uudesti – haluan tehdä tämän aivan selväksi – sinusta on tullut täydellisesti uusi henkilö Kristuksessa. Se on yksilön elämän kaikkein tärkein tapahtuma. Mutta Pyhän Hengen täyteydellä ei ole mitään tekemistä sinun pelastumisesi kanssa” (s. 90).

”Ei minun käsissäni ole mitään parantavaa voimaa. Et sinä tarvitse minua panemaan käsiäni päällesi. Siksi niin usein kehotan sulkemaan silmät, ettei minua nähtäisi” (s. 124).

”Minä uskon myönteisen evankeliumin julistamiseen. Minä uskon Jeesuksen korottamiseen. Minä en usko kielteisen evankeliumin saarnaamiseen, vaan minä uskon Jeesuksen korottamiseen. ... Ei minusta ole tärkeää miltä ihmiset näyttävät. Kulkevatko tytöt minihameissa ja pojat pitkässä tukassa. Ei se ole tärkeätä. Minä uskon siihen, että jos ihminen uudestisyntyy, Jumala muuttaa häntä sisäisesti” (s. 138).

Olen lainannut tähän Kathryn Kuhlmanin sanoja näinkin laajasti, koska häntä on pidetty ”alansa” asiantuntijana ja helluntailaisten äärimmäisenä laitahyökkääjänä. Teologiselta kannalta Kuhlmanin äänenpainoissa on paljon yllättävää ja opittavaakin. Raamatullista Kuhlmanin toiminnassa oli se, että hän kehotti parantumisen kokeneita kuulijoitaan säännöllisesti ottamaan heti yhteyden heitä hoitaviin lääkäreihin saadakseen vahvistuksen Jumalan toiminnasta. Jeesuskin käski aikoinaan parantamiensa spitaalisten ”näyttäytyä papeille” tempelissä, että he saisivat ”puhtaan paperit” ja voisivat palata perheittensä pariin.

On murheellista, että aikanamme on vielä uskovia, jotka kieltävät lääkkeitä tai lääkäreiden merkityksen. Laupias sa-

marialainen turvautui oman aikansa lääkitystapoihin, ja lääketiede on yhä Jumalan asialla. Jeesus Siirakin kirjalla on ollut ohjeellista arvoa seurakunnalle käytännön viisauden opettajana. Ja siinä sanottiin hyvin: ”Jumala on luonut lääkärin ja parantajan ... Jumala on kasvattanut lääkkeet maasta, ja ymmärtäväinen ei halveksi niitä ... puhdistu sydämesi Jumalan edessä ... ja sitten anna sielusi lääkärin käteen, sillä se on Jumalasta ... Joskus lääkäri onnistuu, sillä hän rukoilee Jumalan apua.”

Hengen vaikutusten luotettavuuden toteaminen

Uusi testamentti käyttää tutkimisesta kreikan sanaa *diagnosisis* eli ’läpi tunteminen’; läpikotainen kritiikki kuuluu kristillisen uskomme luonteeseen. Kuitenkin tämä arvostelu motivoituu Room. 12:6 mukaan ”uskon analogian” pohjalta. Hengellisestä elämästä osaton ei voi täysin käsittää uskon erituttuuksia. Apostoli Paavali esittää 1. Kor. 2:12-14:ssa periaatteen, joka pätee hengellisten ilmiöitten tutkimisessä: ”Me emme ole saaneet maailman henkeä, vaan sen Hengen, joka on Jumalasta, että tietäisimme, mitä Jumala on meille lahjoittanut -- Mutta luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkittava hengellisesti.”

Saksalaisilla on lentävä sanonta: *Was dem Herzen widerstrebt, lässt der Kopf nicht ein* - Mitä sydän vastustaa, sitä pätkään ei hyväksy.

Karismaattisia ilmiöitä voidaan tosin seurata, kuten professori **Adolf von Harnack** väittää, aina 200-luvulle asti. Kirkkoisä Irenaeus, kristillisen perimätiedon uskollinen tallettaja ja Polykarpuksen opetuslapsi, joka puolestaan lienee ollut apostoli Johanneksen oppilas, toteaa kirkossaan olleen miehiä, jotka käyttivät profetoimisen lahjoja ja puhuivat vierailia kielillä. Kuitenkin jo esim. näitten kielten tulkinnessa on usein eroavuuksia. Tri Paul A. Qualben totesi kenttätutkimuksessaan,

että eri henkilöitten ”käännökset” erosivat toisistaan useimmiten tuntuvasti, vaikka heillä käsityksensä mukaan oli kielen selittämisen lahja. Miten tämäkin on ymmärrettävissä?

Me asetamme usein hengellisille ilmiöille vaatimuksia, joista Raamattu ei puhu. (1. Kor. 12:10 ja 14:26 käyttävät kielilläpuhumisen selityksestä sanaa *hermeeneia*, mikä merkitsee lähinnä ’selittämistä’ ja ’tulkitsemista’. Selittäminen on ”*hermeneuttinen*” tapahtuma, käyttääksemme teologien kieltä. Kielillä puhuja puhuu ”salaisuuksia hengessä” (1. Kor. 14:2). Hänen henkensä rukoilee, mutta hänen ymmärryksensä on hedelmätön (1. Kor. 14:14). Apostoli Paavali kiitti Jumalaa siitä, että hän puhui kielillä enemmän kuin kukaan Korinton seurakuntalaisista (1. Kor. 14:28). Kun Jeesus ”selitti” kirjoituksia, Uusi testamentti käyttää siitäkin kreikan sanaa *hermeneuoo* (Luuk. 24:27). Kuulija ei saa koskaan rinnastaa ihmisten kautta saamaansa profetiaa Jumalan omaan Sanaan. Profetiassa annetaan opetusta ja kehotusta (1. Kor. 14:31). Koko seurakuntaa koskee samassa yhteydessä annettu käsky: ”ja muut arvostelkoot”. Tarvitsemme siis aina ”uskon analyysia” pysyäksemme kiinni opinmukaisessa, luotettavassa sanassa (Tiit. 1:9).

Kun on kysymys karismaattisten ilmiöitten aitoudesta ja luotettavuudesta, ymmärrän hyvin, että monet Siionin vartijat ovat sanoutuneet irti kaikesta tähän aihepiiriin liittyvästä. Joskus tapaa sielullisuutta, joka panee sulkemaan joka ainoan räppänän sisimmästä. Tarvitsemme **Immanuel Kantin** sanoja käyttääksemme: ”*Kritik der reinen und praktischen Vernunft*”, ”puhtaan ja käytännöllisen järjen kritiikkiä”.

Aina on olemassa lakihenkisyyden, epärehellisen ylihengellisyyden, fanatismien ja eristäytymisen vaara. Näitä ongelmia on käsiteltävä ”käytännöllisen järjen” eli ns. maalaisjärjen ohjauksessa, mutta silti myös hengellisesti. Vain avoimuus tervehdyttää seurakuntien ilmapiiriin.

Vuonna 1933 kirjoitti Norjan seurakuntatiedekunnan professori **Ole Hallesby** ”yhteisestä hengellisestä voimattomuudestamme”: ”Tunnen sanomatonta kaipuuta rukoilla yllemme

uutta Hengen täyteyttä, voimallista helluntaituulta, joka puhdistaisi sydäntemme, kotiemme ja ystäväpiirimme ilman ja antaisi meille uuden, tuoreemman ja rikkaamman kokemuksen siitä, miten Jeesuksen verellä on puhdistava voima ja miten ihanaa on Jumalan lapseus, miten syntitottumukset voiteetaan ja miten saadaan armolahjoja Jumalan seurakunnan rakentamiseen. Katsellessani ympärilleni sekä nähdessäni aikamme sydäntä särkevän ahdistuksen, niin aineellisen kuin hengellisen, ja samalla myös avoimet ovet, jotka Jumala on avannut eteemme täällä Pohjolassa, tämä kaipuuni tulee vieläkin palavammaksi” (Helliget Herren s. 90,93).

Karismaattinen liike on ymmärrettävä eräänlaisena vasta-vaikutuksena kirkolliselle sidonnaisuudelle. Kun kristinusko levisi hellenistiseen maailmaan, sen olemus tulkittiin kreikkalaisen filosofian kielelle. Tämä kehitys jatkui Augustinuksen ja Tuomas Akvinolaisen aikoina. *Ratio* eli 'järki' alkoi hallita uskon tulkintaa. Jumala koettiin tiedon alueella. Bysantissa hallitsija toimi myös kirkon johdossa. Läntisessä, katolisessa kirkossa taas paavi tuli keisarin tilalle tähän asemaan. Luther sai aikaan valtavan vallankumouksen puhuessaan siitä, että vain Jumalan Sana ja kristillinen omatunto sai vallita uskovi-en ratkaisuja. Silti teologia noudatti kautta puhdasoppisuuden ja myöhäisemmän rationaalisen kehityksen aina filosofian sille asettamia liikkumarajoituksia.

Ihminen kokee uskonelämän kuitenkin koko olemuksellaan. Järki, tunne-elämä ja toiminnalliset ratkaisut kuuluvat kaikki uskon aluepiiriin. Uskova kaipaa läheisempää sosiaalista yhteyttä. Hän kohtaa koko inhimillisen eksistenssin, näkyvät ja näkymättömät. Karismaatikot ovat kokeneet keskenään uutta yhteyttä, jossa heidät on vapautettu (*released*) väärästä kirkollisesta ja rationaalisesta sidonnaisuudesta. Kenties se on lähempänä alkukristittyjen asenteita.

Silti pelkkä hengellinen sidonnaisuus ei riitä. Usko tarvitsee seurakunnan puitteet. Karismaattisella liikkeellä on vaara tulla opittomaksi. Varsinkin Afrikassa on koettu, että voimakas tunnevaraisuus sekoittuu pakanallisista riiteistä opittuun

tunteiden kiihotukseen, eikä silloin ole aina varmaa, mikä henki uskovia hallitsee. Siksi meille kuuluu 2. Tim. 4:6:n kehoitus: ”Ole sinä raitis kaikessa!”

Kaikkia hengellisiä ilmiöitä on tutkittava Sanan valossa. Kielilläpuhuminen ei todista mitään muuta kuin, että joku puhuu tuntematonta tai tunnettua kieltä tietynä hetkenä. Profeetoiminen merkitsee vain sitä, että joku puhuu sisäisestä kehoituksesta opetuksen, kehoituksen ja varoituksen sanoja. Parantaminen ei todista muuta kuin, että joku todistetusti paranee sairauksistaan. Tämän jälkeen nousee esiin varsinainen kysymys: johtaako hengellinen kokemuksemme rakkauteen ja keskinäiseen nöyryyteen? Ja onko tämä ilmiö todella Jumalasta?

Tähän pääongelmaamme tarjoutuu Raamatun mukaan vain kaksi arviointiperustetta. Ensiksi: Onko uskovan elämä sopuisuudessa Jeesuksen opetusten kanssa? - sillä hedelmistään puu tunnetaan. Ja toiseksi: Vastaako saatu ilmoitus Raamatun omaa sanomaa? Tämä elämän ja uskon testi riittää. Siihen ei kenenkään pidä lisätä luontaisia ennakkoluulojaan ja epäilyksiään. Siksi apostoli Paavali kirjoitti, ettei kukaan voi sanoa: ”Jeesus olkoon Herra”, muuta kuin Pyhässä Hengessä. Demonisyntyisissä ilmiöissä henki hallitsee armolahjan käyttäjää. Jos esimerkiksi kielilläpuhujia elää Jeesuksen veren puhdistamaa elämää ja hallitsee armolahjansa käyttöä, on hyvin epätodennäköistä, että hänen lahjansa olisi demonisyntyinen. Jeesustakin syytettiin siitä, että Hänessä olisi riivaaja. Mutta Jeesus sanoi, ettei ”saatana voi riitautua itsensä” kanssa – silloinhan se toimisi itseään vastaan (Matt. 12:24-28). Sitä paitsi uskovalle on tärkeintä, että nimemme ovat kirjoitettuina tai vaassa (Luuk. 10:17-20).

Kun olemme pyrkineet arvostelemaan armolahjoja armon tasolta, olemme ehkä sohaisseet taitamattomuudessamme sellaisiakin ilmiöitä, jotka ovat Jumalasta lähtöisin. Mutta siinäkin asiassa saamme jäädä armon alle. Kirkkoisä **Ignatius** antoi toisella kristillisellä vuosisadalla terveellisen ohjeen: ”Joskus sinun on pantava kylmä pyyhe kuumeisille jäsenille, kuitenkin varoen sammuttamasta henkeä!”

Pyhä Henki ja lopun ajat

Juutalaisten oppineitten mukaan sana ”lopun ajoista **viittaa Messiaaseen**”. Tämä tulkintaohje liittyy Jesaja 2:2-3 sanoi-hin, joiden mukaan ”aikojen lopussa on Herran temppelin vuori seisova vahvana” ja ”Siionista lähtee Herran sana”. Toisaalta 1. Moos. 49. luvun Jaakobin siunaus, jossa Messias kuvataan hallitsijana, ”jota kansat tottelevat”, liittyi jo varhain lopun ajan odotukseen. Jaakobin siunaus ilmoittaa alkujakeisaan, ”mitä tapahtuu aikojen lopulla”. Kun keskustelin aikanaan Jerusalemissa professori **Martin Buberin** kanssa näistä asioista, hän sanoi kieltävänsä täysin eskatologiset ennustukset – ja lisäsi erään oppineen lausuman herjan, jonka mukaan Pyhä Henki jätti Jaakobin, kun hän mainitsi sanat aikojen lopusta. Tämä johtuu juutalaisten kansallisesta pettymyksestä. Oppineet toistavatkin sanoja, ”syntiemme vuoksi kävi niin kuin kävi” ja ”lopun ajat ovat jo ohii”.

Lopun ajoista käytetään Raamatussa **kuutta eri sanontaa**: ”*ahriit ha-jammim*” eli viimeisinä päivinä; ”*be-ooto ha-jom*”, sinä päivänä; ”*bedoor aharon*”, viimeisenä sukupolvena; ”*be-jom Adonai*”, Herran päivänä; ”*be-kets ha-jammim*”, päivien päättyessä ja ”*bimei kets*” eli lopun päivinä. Lopun ajan ennustuksiin liittyy usein viittaus Pyhän Hengen vuodatukseen, kuten näemme selkeimmin Joelin kirjan toisesta luvusta. Jos

kerää kaikki näihin käsitteisiin liittyvät ennustukset, niistä kertyy melkoinen nivaska.

Ei eskatologista korostusta voi poistaa Vanhasta tai Uudesta testamentista. Toisaalta rabbit saattavat korostaa, että ”*nämä asiat muistuttavat unia, jotka pitää selittää, ja me emme löydä oikeata tulkintaa, ennen kuin tulee Vanhurskauden opettaja*”, joka ne selittää. Sitähän Messias on! Kuitenkaan nämä asiat ”eivät lisää rakkautta eivätkä todellista tietoa”. Onkin niin, että kukaan ei ole eksperti Pyhän Hengen työn ja viimeisten aikojen tuntemisessa.

Tutkijat ovat yhtä mieltä siitä, että **Uusi testamentti edustaa lopunajallista odotusta**. Jotkut vain inttivät, että Jeesus olisi erehtynyt tulevaisuuden kuvauksissaan. Sen voi tarkistaa, kun lukee ennakkoluulottomasti esim. Matteuksen 24., Markuksen 13. ja Luukkaan 21. luvut. Paavalilta voi valita 1. Tess. 5., 2. Tess. 2. ja 2. Tim 3. luvut sekä kalastaja Pietarilta 2. Piet. 3. luvun. Jo nyt ovat ”taivaitten voimat järkkyneet” eli kuten kreikan alkuteksti sanoo ”uraanin voimat hajonneet”, *dynamis toon uranoon saleuteesonthai*; jo nyt on koettu ”suuria maajäristyksiä” ja ”epätoivoa, kun meri ja aallot pauhaavat”; jo nyt elämme ”laittomuuden” eli väkivallan aikaa sekä ”koston päiviä”; jo nyt on ”luopumus” kohdannut ihmiskunnan; jo nyt on mahdollista, kuten kalastaja Pietari kuvaa, että ”taivaat hehkuen hajoavat ja alkuaineet kuumuudesta sulavat”. Ja jo nyt on evankeliumi viety maan ääriin asti.

Olemme saaneet myös nähdä, kuinka **Israel** on viety kotimaahansa, kuinka **kommunism**in rautaesirippu on revitty maahan, kuinka **Kiinan** lähettimme karkotettiin työkentältään 1940-luvun lopussa ja kuinka nyt kirkkohistorian suurin herätys ravistelee Kiinan muureja. Ja jo nyt **muslimimaista** kiirii tietoja uusien seurakuntien syntymisestä. Eskatologista täytyymystä ei enää odoteta. Se tapahtuu jo keskellämme.

Tasapainon vuoksi on vain muistettava, että **lopun ajat alkoi Kristuksen tulemuksella**. Heprealaiskirje 1:2 sanookin, että Jumala on ”näinä viimeisinä päivinä puhunut Pojan kautta”. Juutalaiset oppineet, jotka selittävät kirjoituksia sa-

man Vanhan testamentin pohjalta kuin mekin, esittävät pelastushistoriallisen Eliaan traditioon liittyvän kaavan: ”2000 vuotta on kaaosta, 2000 vuotta tooran aika ja 2000 vuotta Messiaan päivät, mutta syntiemme tähden, jotka olivat suuret, kävi niin kuin kävi”. Sanonta Messiaan päivistä, ”jemei ha-Mashiah”, tarkoittaa sananmukaisesti ”kristillisiä aikoja” ja ”Kristuksen päiviä”. Uusi testamentti puhuukin ”pakanain ajoista”. Tunnettu keskiaikainen rabbi Maimonides sanoi aikanaan, että ne ovat tavallisia aikoja ja että silloin ”maailma kulkee omia latujaan”, ”*ha-olam ke-minhago holeekh*”. Messias antaa silloin ”uuden tooran”, ja isien opetukset ovat ”turhuuksien turhuutta sen rinnalla”. Juutalaisessa rukouskirjallisuudessa puhutaan ”kahdesta Messiaan päivästä” ja pyydetään, että ”hänet tuotaisiin takaisin” ja näin hän ”lunastaisi kansansa toiseen kertaan”. Tässä näkyy juutalainen messiaanodotus ikään kuin pähkinänkuoressa.

Viimeisten aikojen myöhäissade, ”*malkosh*”

Keskittyessämme Pyhän Hengen työhön lopun aikoina, joudumme palaamaan esittämämme liturgisen resitaation sanoihin: ”*minä siunaan morsianta voimakkaalla myöhäissateella*”. Professori **Tiililä** esitti kuvattuaan Tukholman karismaattisen liikkeen kokemuksia, että Jumala näyttää ”lähettävän uuden herätyksen eri tahoille kristikuntaansa”, ja ”mahtaneeko se olla yksi todistus siitä, että lähestymme aikain loppua”. Myös **Billy Graham** on puhunut siitä, että kristikunta kokee lopun aikoina eräänlaisen ”myöhäissateen”, uuden siunauksen vaiheen. Pyhän maan syyssade eli ”*joree*” tai ”*moree*” alkaa kylvökauden, kevätsade ”*malkosh*” kasvattaa jyvän ennen loppullista viljan korjuuta. Tämä on **ymmärrettävä sekä hengellisessä että historiallisessa merkityksessä**.

Myöhäissade on käännetty Raamatussa sanalla ”kevätsade” (5. Moos 11:14, Jeremia 5:24 ja Joel 2:23). Englannissa sitä vastaa sana ”*latter rain*” eli myöhäissade. Se kuvaakin pa-

remmin Israelin paikallisia oloja. Mooseksen kirjan ja Jeremian jakeet liittyvät viljankorjuuseen: ”Minä annan teidän maallenne sateen *ajallansa*, syyssateen ja kevätsateen, *ja sinä saat korjata viljasi*” – tai, ”hän antaa sateen, syyssateen ja kevätsateen *ajallansa*, ja säilyttää meille *elonkorjuun määräviikot*”. Koko Joelin kirjan 2. luku liittyy ”Herran päivänä” tapahtuvaan Hengen vuodatukseen ja Israelin uudistukseen. Luvussa puhutaan kahdesti ”Herran päivästä”. Tämän käsitteen yhteydessä korostetaan aina viimeisten aikojen ahdistuksia ja silloin tapahtuvaa hengellistä herätystä.

Jumalan suunnitelmat täyttyvät hänen määräämään aikaan. Eskatologinen psalmi 102, joka viittaa alkukielessä ”viimeiseen sukupolveen”, *door aharon*, sanoo jakeessa 14 Siionin uudistuksesta, että se tapahtuu kun *moed*, ”määrähetki on tullut”. Daniel 12:4 jakeen mukaan nämä asiat on sinetöity, mutta ”monet sitä tutkivat, ja ymmärrys lisääntyy”. **Qumranista** löydettyissä Kuolleenmeren kääroissä on talletettu eseeilaisten käsitys Jumalan salaisuuksista. He sanoivat, että ”*vain se on meille talletettu, mikä on tarpeen ihmiskunnalle*”. Mutta kun Jumala paljastaa kätkeyt asiat palvelijalleen, ”*älköön hän sitä kätkekö väärän hengen pelosta*” (Mas. Megilla XIV,1 ja Megilat haserakhim VIII,11). Näiden asioiden käsittely kuuluu jo oman aikamme haasteisiin.

Raamatun ennustukset lopun ajan vesi-ihmeistä

Profeettakirjallisuudessa on monia **ennustuksia suurista historiallisista mullistuksista**, joissa vuoret luhistuvat, vedet puhkeavat erämaahan ja Kuolleenmeren vedet nousevat Jerusalemin kynnykselle. Nämä Raamatun esittämät tulevaisuuden skenaariot ovat perin kummallisia. Mutta ei niitä saa sensuroida pyhistä kirjoituksista. Ja ehkä me elämme jo aikaa, jolloin tässäkin ”ymmärrys lisääntyy”. Israelissa elämäntyönsä tehneelle ne ovat eräässä mielessä kotiseutukysymyksiä. Ne on kuitenkin liitettävä aina laajempiin yhteyksiinsä.

Luukkaan evankeliumin 21:25 jae kuvaa lopun aikojen epätoivoa, ”**kun meri ja aallot pauhaavat**”. Se on tullut etsimättäkin mieleen Indonesian maanjäristyksen vuoksi. Vuoden 2005 aattopäivinä vaikuttanut ”tsunami” vei myötään 175 000 kuolonuhria: Sri Lankassa 31 000, Intiassa 11 000, Thaimaassa 5 500 ja sen lisäksi loukkaantuneita oli ”satoja tuhansia”. Saksa ja Ruotsi menettivät tsunamissa 550 ja Suomi arviolta 200 henkeä. Ja syyskesän hirmumyrsky Katrina, joka iskeytyi Meksikon lahden rannoille, aiheutti tuhoa Englannin kokoisella alueella. Yksistään New Orleansin ja sen ympäristön tulvat lienevät vaatineet 25 000 uhria. Luukkaan evankeliumin uusi käännös sanoo, että ”kaikki lamaantuvat pelosta odottaessaan sitä, mikä on kohtaava ihmiskuntaa”.

Suurin tsunami tulee Raamatun mukaan koskemaan koko Lähi-itää. Kansainvälisesti tunnustettu vesialan professori **Pentti Kaitera** tutki näitä asioita 1970-luvulla. Hän kävi myös tekemässä havaintojaan Israelissa. Sain häneltä kymmeniä Raamatun kohtia eri profeteoista, joissa puhutaan suuresta vesikatastrofista. Keskeisin niistä liittyi Hesekielin 47. lukuun. Siinä profeetta katselee uutta tilannetta tempelistä käsin. Sen kynnyksen alta kumpusi vettä ”itään päin”. Mennessänsä itää kohti mies, jolla oli mittanuora kädessään, kulki ensin tuhat kyynärää eli noin 500 metriä, jolloin virran vesi ulottui nilkkoihin – tuhannen metrin kohdalla se ylty polviin asti – 1500 metriin tultua lanteisiin asti ja nousi sitten ”uimavedeksi”. Sen jälkeen ne virtasivat Aromaahan eli ”Jordanin laaksoon” ja tulivat Suolamereen. Siihen tullessa ”**vesi parani**” – ja kaikkialla, mihin tämä ”**kaksoisvirta**” tuli (47:9), se ”**muutti veden makeaksi**”. Näin luonto heräsi uuteen elämään. Uusi käännös on jättänyt pois sanan kaksoisvirrasta, ”*nahalajim*”. Kalastaja seiso i sen rannalla Een-Gedistä Een-Eglaimiin asti ja se oli yhtä verkkoapajaa. Siinä oli kaikenlaisia kaloja, aivan kuin suuren meren kaloja.

Hesekielin kuvaama vesi-ihme alkaa 38. luvun suuresta maanjäristyksestä, joka tapahtuu Israelin maassa ”päivien lopulla”. Luku 39 jatkaa kertomalla pohjan periltä tulevasta

suuresta kansasta, joka hyökkää Israelin vuorille ja saa siellä surmansa. Nuo Googin joukot haudataan ”Kuolleestamerestä itään” päin. Ja tuo ”meri **sulkee**, ”hosemet”, tien kulkijoilta”.

Kaikkea tätä oli professori Kaitera tutkinut. Israelissa vieraili myös japanilaisia tutkijoita. He tekivät vesikokeita, laskien väriainetta Jerusalemin kaupungin alla oleviin lähteisiin todeten niiden olevan yhteydessä Kuolleeeseenmereen. Heillä oli myös seismografisia karttoja, joista näkyi että Niilin lähteiltä alkava ”East-African rift” eli ”Itä-Afrikan halkeama” johtaa ensin Punaiseenmereen ja Eilatiin. Sieltä se jatkuu Kuolleeeseenmereen ja ns. Syyrian käytävään, joka aukeaa Gennesaretin kaakkoiskulmasta koilliseen. Lopulta se yhtyy Kaksoisvirran laaksoon. Kaitera kertoi lähemmin, että Punainen meri leviää jatkuvasti ja että sen pohjalla on arkoja alueita, joissa veden lämpötila on 50 celsiusastetta.

Pentti Kaitera oli huolissaan Israelin poliittisesta tilasta. Siksi hän kirjoitti, että voisin ottaa yhteyttä johonkin maan kenraaliin ja ehdottaa, että he sijoittaisivat etukäteen Eilatin lähelle muutaman atomilatauksen. Ne voitaisiin hätätilassa laukaista. Näin idästä tulevat hyökkäykset kyettäisiin katkaisemaan. Kerrottakoon tässä yhteydessä, että Pentti Kaitera oli hyvin etevä ja samalla käytännöllinen mies. Hänen upseerikoulutodistuksensa on yhä kautta aikojen paras. Lisäksi hänen sanotaan olleen nuorempana Suomen pesäpalloilun paras lukkari. Ystävyyssemme johdosta sain siunata hänet viime lepoon – samoin kuin professori Aapeli Saarisalon.

Kaitera teki kotonansa ns. ”kylpyammelaskelmia”, joiden tuloksena hän saattoi laskea, että Kaksoisvirrasta tulevat vedet ”parantavat” Kuolleenmeren suolaisuuden kahdessa viikossa. Hesekiel kertoo kuitenkin, että sen ”lätäköt” eivät parane, vaan ne jätetään suolan valtaan. Kun Gennesaretin vesi nousi tuolloin yli 210 metriä, voitaisiin Jisreelin tasangolta alkava Kiisonin puro jatkaa leveäksi kanavaksi. Näin Israelista tulisi Lähi-idän tärkein kauppakeskus. Nämä ovat tietenkin mietelmiä, joita ei ole suoraan Siinailta annettu. Kerrottakoon vielä, että tyttäreemme Marjo näki 30 vuotta sitten elävän unen, jossa

hän istui Porian kukkulan rinteellä. Lähetykseuralla on siellä pieni lomamökki ja ulkovarastoon tehty sauna. Tytär ihmetteli sitä, että vesi nousi idästä ja läntisestä laaksosta miltei jalokoihin. Hän ei tuntenut Hesekielin ennustusta. Kerroin siitä hänelle ja sanoin, että ehkä hän saa nähdä sen täyttyvän, mutta meidät on jo kyllä äidin kanssa silloin ”kotiutettu” toiseen hiippakuntaan..

Hesekielin 39. luku puhuu myös **aseistariisumisesta** Gogin ja Maagogin sodan jälkeen (vrt. Miika 4:3). Samoin se kertoo, kuinka ”sitä varten varatut” miehet puhdistavat maata seitsemän kuukauden ajan. Muistettakoon, että atomisaastans. ”likaisen säteilyn” puolitus aika on 2–5 kuukautta. Kaitera esitti, että Lähi-idän muutoksista kärsisi tällöin pahiten Irak ja Egypti. Toisaalta se pakottaisi neuvottelijat tilanteeseen, josta Jesaja 19:23-24 puhuu: ”Sinä päivänä on oleva valtatie Egyptistä Assuriin ... ja sinä päivänä on Israel oleva siunauksena keskellä maata”. Vesi-ihmeeseen viitaten Kaitera muistutti myös Jeremia 47:2 jakeesta: ”Katso, vedet nousevat pohjoisesta, ja niistä tulee tulvavirta; ne tulvivat yli maan ja kaiken, mitä siinä on.” Eilatin vesiväylä olisi kyllä niin kapea, että etelästä tuleva virta täyttäisi solat noin viikon viiveellä. Hebronin lähellä on miltei Gennesaretin kokoinen maanalainen järvi. Jos tällaiset vesivarastot kokevat uuden painevaihtelun, silloin täyttyy Jesaja 41:18 ennustus puroista, jotka puhkaistaan kalliokukkuloihin ja erämaasta, joka muutetaan vesilammikoiksi. Nämä Raamatun ennustukset ovat ”hypoteettisia” oletuksia. Mutta ne voivat toteutua lähitulevaisuudessa. Näiden ennustusten toteutuminen olisi myös valtava todiste muslimimaailmalle Raamatun arvovallassa. Se järkyttäisi koko arabiamaailmaa. Se voisi olla myös pohjana suurelle hengelliselle tsunamille.

Israelin hengellinen uudistuminen

Israelin uudistuminen liittyy Joelin kirjan 2. luvun lupaukseen tulevasta Hengen vuodatuksesta.

Tätä lukua voidaan kutsua **Vanhan testamentin helluntai-epistolaksi**. Poimin siitä vain jonkun pääajatuksen: ”Te **Siionin lapset**, iloitkaa ja riemuitkaa Herrassa, teidän Jumalassanne, sillä hän vuodattaa teille syysateen ja kevätsateen niin kuin entisaikaan” ... ”Eikä minun kansani joudu häpeään iankaikkisesti” ... Näitten päivien jälkeen minä olen vuodattava Henkeni kaiken lihan päälle, ja teidän poikanne ja tyttärenne ennustavat, vanhuksenne unia uneksivat, nuorukaisenne näkyjä näkevät ja myös palvelijain ja palvelijattarien päälle minä vuodatan Henkeni.” Tässä mielessä Israelin heräämiseen liittyy karismaattisia piirteitä. ... ”Ja jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu. Sillä Siionin vuorella ja Jerusalemissa ovat pelastuneet.” Hengellinen siunaus tekee näiden sanojen mukaan ”varsinaisen” perheväen ja palvelijat samanarvoisiksi. Syysade eli varhaissade tapahtui ensimmäisenä helluntaina. Myöhäissade viittaa Israelin tulevaan uudistumiseen. Joel puhuu näissä yhteyksissä myös kosmisista mullistuksista.

Israelin hengellinen herääminen alkaa ahdistuksen aikana. Sakarjan kirjan **12. luku** kuvaa ensin Jerusalemiä, josta on

tullut ”juovuttava malja” ympäröiville kansoille. Mutta Herra suojaa kansaansa. ”Ja minä vuodatan Daavidin suvun päälle ja Jerusalemin asukasten päälle armon ja rukouksen hengen. He katsovat **minuun**, jonka he ovat lävistäneet. Ja he valittavat **häntä**, niin kuin valitetaan ainokaista, murehtivat häntä katkerasti, niin kuin murehditaan katkerasti esikoista.” Sakarjan merkillinen sanavalinta korostanee sitä, että Jeesuksen ristiinnaulitseminen lävisti myös Jumalan sisimmän.

Luku 13 jatkaa selittämällä: ”Sinä päivänä on Daavidin suvulla ja Jerusalemissa avoin lähde syntiä ja saastaisuutta vastaan.” Jakeissa 5-6 on **omakohtainen uskontunnustukseni**: ”Eräs mies on ostanut minut orjaksi jo nuoruudessani. Ja jos häneltä kysytään: Mitä ovat nuo haavat sinun rinnassasi (hepr. *bein jadekha* eli ”kättesi välissä”), hän vastaa: Ne lyötiin minun ystäväini huoneessa.” Jatko on merkillinen: ”Heräjä miekka minun paimentani vastaan, ja *lähintä miestäni* vastaan!” Messiaasta kutsutaan rabbienkin mukaan hyväksi paimeksi. Mutta tässä ”lähintä miestä” kuvataan sanalla, *gever amiti*, joka merkitsee tasa-arvoista ja yhdenvertaista. Erään rabbin mukaan tämä viittaa Messiaan jumalalliseen alkupeirään. Luvun loppu puhuu Israelin sulattamisesta ja koettelemisesta, kunnes he huutavat avuksi Herran nimeä. Ja hän vastaa: ”Se on minun kansani, ja se sanoo: Herra, minun Jumalani!”

Sakarjan **14. luku** kertoo Kristuksen paluusta sanoen: ”Hänen jalkansa seisovat sinä päivänä Öljymäellä ... silloin Öljymäki halkeaa kahtia idästä länteen hyvin suureksi laaksoksi ... ja sinä päivänä elävät vedet virtaavat Jerusalemissa, toiset puolet niistä Idänmerta kohti, toiset puolet Länsimerta kohti.” Tässäkin näemme jälleen edellä kuvaamamme vesi-ihmeen, joka luo uusiksi kaikki ”tiekartat”.

Jos emme käsitä tätä selkokielistä sanomaa Israelin uudistuksen luonteesta, olemme hengellisesti ”sanasokeita”. Näihin taustakuviin voi liittää myös **Hesekielin 36. luvun** lupauksen siitä, että Herra vihmoo kansansa ylle puhdasta vettä ja antaa heille uuden sydämen ja uuden hengen: ”Henkeni minä annan teidän sisimpäännne ja vaikutan sen, että te vaellatte minun

käskyjeni mukaan -- niin te saatte asua maassa, jonka annoin teidän isillenne.” **Luku 37** puhuu samasta asiasta vertauskuvallisesti. Jumala tekee kuolleet luut eläviksi Henkensä kautta ja yhdistää ne ”yhdeksi kansaksi siinä maassa, niillä vuorilla”. Ja ”palvelijani Daavid on oleva heidän ruhtinaansa iankaikkisesti.” Kun tämä ”myöhäissade” alkaa, meidän tulee kuitenkin rukoilla Israelin ja Lähi-idän puolesta. Noita aikoja kutsutaan ”Jaakobin ahdistuksiksi”. Niihin pitää soveltaa Sakarja 10:1 jakeen kehotusta: ”Rukoilkaa sadetta kevätsateen aikana!”

Miten tämä tapahtuu Raamatun valossa?

Parhaan kuvan Israelin hengellisestä uudistuksesta antaa Danielin kirjan viimeinen luku. Se kertoo, että silloin on ”ahdistuksen aika, jonka kaltaista ei ole ollut” aiemmin. ”Siihen aikaan pelastetaan sinun kansasi, **kaikki, jotka ovat kirjaan kirjoitetut.**” Roomalaiskirje 11:25-26 selittää, että ”*Israelia on osaksi kohdannut paatumus siihen asti, kunnes pakanain täysi luku on sisälle tullut, ja niin kaikki Israel on pelastuva*”. Eräässä seurakunnassa oli piispantarkastus. Kun kysyttiin seurakunnan kuolevaisuudesta, muuan mies vastasi harvaksen: ”yksi nokkoo kohti!” Israelin kohdalla pelastuvat kuitenkin vain ”kaikki, jotka ovat kirjaan kirjoitetut”. Se ei ole mikään automaatio. ”Jos he eivät jää epäuskoonsa, he tulevat oksasteuiksi omaan öljypuuhunsa (jae 23).

Daniel 12:7 käyttää samaa kaikki-sanaa: ”Kun pyhän kansan yhden osan hajotus on loppunut, silloin kaikki nämä tapahtuvat.” Jae 4 esittää, että tämä salaisuus on ”sinetöity lopun aikaan asti”. Ruotsalainen raamatunkäännös vastaa enemmän heprean sanontaa: ”*När det heliga folkets makt har blivit krossat i grund*”; ”kun pyhän kansan voima on täysin murrettu, silloin kaikki tämä täyttyy”. Meidän voimamme ja taitomme on usein pelastuksemme esteenä.

Heprealainen alkuteksti sanoo, ”*ke-khallot nappets jad am koodesh*” eli ”kun pyhän kansan *käden* murtaminen on lop-

punut”, silloin nämä täyttyvät. Rabbien kommentaarit viittaavat tässä yhteydessä Mooseksen virren sanoihin 5. Moos. 32: 36 jakeessa: ”Herra armahtaa palvelijoitaan, koska hän näkee, että heidän *voimansa* on poissa ja kaikki tyynni on lopussa.” Kummassakin jakeessa esiintyy sana käsi, ”*jad*”, joka merkitsee mm. ”voimaa” ja ”patsasta”. Jakeen loppu on vaikeaa kääntää, koska siinä on kolme irrallista käsitettä, ”*efesh, at-suur ve-azuuv*” – ”nollitettu, pysäytetty ja hyljätty”. Jumala murtaa, pysäyttää ja nollittaa meidät, ennen kuin hän siunaa meitä. Vain tyhjät astiat voidaan täyttää! Tämä tapahtuu myös Israelille.

Jumala vie silti tahtonsa päätökseen Israelin kohdalla.

Jesaja 66 puhuu Siionille luvatusista lohdutuksesta sanoen: ”Jerusalemmissä te saatte lohdutuksen.” Sana ”Lohduttaja, sielun virvoittaja” on muuan Messiaan kätkeytyistä nimistä (ks. Val. 1:16). Israel joutuu kokemaan kuitenkin synnytysskipuja. Niinpä **Jesaja 66:8-9** kysyy: ”*Syntykö maa yhden päivän kivulla, tai synnytetäänkö kansa yhdellä haavaa? ... Minäkö avaisin kohdun sallimatta synnyttää, sanoo Herra, tai minäkö, joka saatan synnyttämään, sulkisin kohdun?*” Kohdun avaamisesta sanotaan, ”*ha-ashbiir ani*”, **murtaisinko** minä ja synnyttäjän kohdun sulkemisesta, ”*im ani ha-moliid atsartii*”, **jarruttaisinko, pysähdyttäisinkö** synnytyksen. Jos synnytys tuntuu liian aikaiselta, potilaalle annetaan nykyään ns. hidastuspiikki.

Näistä salaisuuksista on kysymys, kun puhumme Israelista Raamatun valossa. **Jumala ei pysäytä alkamaansa työtä.** Kun juutalaisten perusteoksessa talmudissa puhutaan lopun ajan merkeistä, siinä sanotaan, että ”maailma ei korjaannu ja Messias ei saavu ennen kuin Israel on joutunut alimpaan alennukseensa” (Sanhedrin 97,a). Myös Korkean Veisuun synagogasaarnassa eli midrashissa luemme: ”Koska lunastajamme on saapuva? Hän sanoi heille: kun laskeudutte *alimpaan alennukseenne*, sinä hetkenä minä teidät lunastan, silloin annan teille pelastajan.” ”*Kun te laskeudutte alimpaan ahdinkoon, sinä hetkenä minä teidät pelastan ... niin kuin ruusu kukkii ja avaa*

sydämensä ylöspäin, niin tekin, kun teette parannuksen edessäni ja teidän sydämenne on suunnattu ylös kuin ruusun, sinä hetkenä minä tuon teille pelastajan ... Herra antaa kuoleman ja antaa elämän, hän vie alas tuonelaan ja tuo ylös jälleen; näin he joutuvat alentumaan, kunnes heidän jalkansa ulottuvat tuonelaan; ja heti minä heidät korotan” (Midrash Shiir ha-Sh. 45,3).

Kun minulta pyydettiin tähän karisma-kirjaan erillisiä lukuja viimeisistä ajoista ja Israelin tulevasta uudistuksesta, koin pyhää arkuutta. Toki tämä kaikki liittyy Pyhän Hengen työhön. Mutta Israel on Jumalan silmäterä. Sitä tulee koskella varoen ja puhtain käsin. Samalla voi muistaa Israelin itsenäisyyspäivän rukousta: *”Olkoon pyhä tahtosi, että kun olet katsonut meidät arvolliseksi näkemään lunastuksen alun, olimme myös sen arvoisia, että kuulisimme shofar-torven ilmoittavan Messiaan tulosta, nopeasti jo meidän päivinämme.”*

Armolahjat käytännön kokemuksena

Joskus tuntuu siltä, että me ihmiset sotkemme Jumalan puhtaata juomavedet. Jerusalemissa syksyllä 1976 pidetyssä Pyhän Hengen maailmankonferenssissa saimme nähdä välähdyksiä siitä, millaista karismaattisen liikkeen toiminta ja sanomakin parhaimmillaan on. Mutta toisaalta muuan jo edellä kuvaamani ilta aiheutti pahanmakuisen pettymyksen. Eräs ystäväni sanoi, että vehnä ja luste olivat silloin ihanassa sopusoinnussa. Toinen totesi, että ainahan tulee ”sekakansaa joukkoon”. Ajattelin mielessäni, etten vain itse olisi tuota lustetta ja sekakansaa. Oma sydän on usein niin pyhittämätön ja hidas kuulemaan Jumalan puhetta. Väärän arkuuden tähden en kehdannut nostaa käsiäni muitten mukana kuin puolitankoon. Ja kuitenkin tämä karismaatikkojen rukoustapa vastaa 1. Tim. 2:8 kehotusta: ”Minä tahdon siis, että miehet rukoilevat joka paikassa kohottaen pyhät kädet ilman vihaa ja epäilystä.”

Armolahjojen saaminen ei johda uskon väheksymiseen. Vasta siitä alkaa ihmisen oikea avuttomuus. Olemme riippuvaisia Jumalan siunauksista. Ei edes oikea oppi riitä, ellei Vapahtajamme tunnustaudu työhömme. On väärin, jos seurakunnissamme vallitsee sellainen ihmisarkuus, ettemme tohdi pu-

hua Jumalan armosta päivänvalossa. Pelkäämme ryvettävämme vaatteemme ja kunniamme, jos paljastamme, että meillä on ollut tietynlaisia kokemuksia, joiden katsotaan kuuluvan vain vapaille uskonnollisille yhdyskunnille. Joskus puhumme karismaattisista ilmiöistä kuin pahankuriset poikaviikarit seksuaalikysymyksistä kadunnurkkauksissa. Näin itse pääasia turmeltuu. Kuitenkin mielestäni jokainen raamatullisesta ajattelusta kiinnipitävä uskova rukoilee jatkuvasti syvempää Hengen täyteyttä. Ja joskus Jumala yllättää uskovan siunauksella, jonka tuleekin jäädä vain asianosaisen yksityiseksi salaisuudeksi.

Kaikki kokemukset ihmeperantumisesta, Jumalan erityisestä johdattuksesta tai vaikkapa kielilläpuhumisesta vievät kristityn yli kynnyksen, jonka takana vallitsevat pelkät uskon lait. Juuri tämä tekee ihmisen avuttomaksi ja köyhemmäksi. Olen joutunut kysymään omantuntoni edessä, onko tällaisen yleisesityksen jälkeen puhuttava jotain omakohtaisista kokemuksista. Toivon lukijan ymmärtävän, etten suhtaudu aiheeseemme kyynisesti enkä välinpitämättömästi. Voi olla, että vain omakohtainen tunnustus auttaa meitä suhteuttamaan armolahjat siihen inhimilliseen heikkouteen, jossa kaikki Jumalan työ aina tapahtuu.

Toimiessani Helsingin Raamattukoulun rehtorina kipaisin 70-luvulla Suomesta käsin Jerusalemissa. Tapasin Lähetysseuramme työntekijöitä, jotka puhuivat aivan avoimesti saamistaan karismaattisista kokemuksista, joihin kuului myös kielilläpuhumisen lahja. Tämä tuntui huvittavalta, sillä eräät näistä ystäväistä edustavat ihmistyyppiä, joka ei hevin liikahtele sielullisesti. Häpesin ja jouduin tilittämään omaa sydäntäni.

Muistin kirkkaan kevättalven päivän vuodelta 1956. Ajoin pienellä autollani kotiin eräästä Länsi-Suomen kylästä, jossa olin pitänyt lähetystilaisuuksia. Aurinko kimalteli häikäisevän puhtailla maaliskuisilla hangilla. Ajattelin, kuinka olin kiivailut jollekin toverilleni opiskeluaikana, että hengelliset kokemukset täytyy voida vastaanottaa kirkkain otsin ilman pakkoa

ja sielullista jännitystä. Nyt oli ulkona kirkas päivä ja allani hyvä auto. Ja niin yksinkertaisesti avasin sydämeni ja aloin puhua ja laulaa kielillä. Siinä ei ollut mitään hurmoksellista, vain sanomaton, pakahduttava ilo. Sitä kesti satakunta kilometriä. En ollut vierailut koskaan helluntaiseurakunnassa tai kuullut kielillä laulamista. Kun tulin kotiin, kerroin asiasta vaimolleni. Joskus olen sielunhoidollisessa keskustelussa puhunut siitä myös eräille ystäväilleni.

Olin saanut kokea aikaisemmin ja jälkeempään muutaman parantumishmeen ja myös erityistä Pyhän Hengen johtoa. Tämä uusi ulottuvuus ei lisännyt käytännössä mitään uskon perusteisiin. En ole voinut sanoa sitä koskaan edes henkikokemuksekseni - ehkä siitä syystä, että en ole kokenut tuota käsitettä samalla tapaa raamatulliseksi kuin joku muu. En ole viljellyt tuota kieltä edes yksityisissä rukoushetkissäni muuten kuin poikkeuksellisesti. Se on pysynyt kautta vuosien samantyyppisenä, ehkä kauniinakin. Mutta pian sain huomata tarvitseväni Jerusalemissa tätä salattua lähdeettä.

Jumala riisui meitä ja johti meidät suureen tuskaan. Esi-koispoikamme sairastui ja sai noin 700 erilaista pistosta ja selkäydinpunktiota. Lopulta hän tuli sokeaksi ja oli viisi kuukautta tajuton. Juuri omassa asiassamme meidän oli opetettava inhimillistä heikkoutta ja avuttomuutta. Tuona aikana jouduin sanomaan salassa kielillä sen, mitä en osannut muuten sanoiksi puheeksi. Ainoa valonpilkku meille oli siinä, että poikamme näki elävässä ja liikkuvassa näyssä Jeesuksen ja enkeleitä ennen pitkää tajuttomuuttaan. Ja viimeisiä kysymyksiä, joita hän meille teki, oli: "Isä, opettaako Jeesus meitä kärsimään?" Sinä hetkenä, jolloin vaimoni sanoi ensimmäisen kerran sairaalan käytävässä, että Jumala saa ottaa poikamme jo kotiin, hän kuoli viereisessä huoneessa.

Tämän kerron vain siksi, että lukija ymmärtäisi, ettemme jaksa edustaa sankarillista, voittavaa uskoa. Mutta Jumalan armolahja opettaakin katsomaan Jumalan armoratkaisuihin. Jeesus opettaa seurakuntaansa myös kärsimään. Joskus hän sinitöi siunauksensa syviin murheisiin.

Vasta kahdeksantoista vuotta autokokemukseni jälkeen jouduin omantuntoni pakottamana puhumaan avoimesti armolahjakysymyksestä. Kiitos siitä Jerusalemin työtovereille! Palattuani Israelin matkalta minua pyydettiin puhumaan karismaattisista ilmiöistä Raamatun valossa erääseen lähetysserassamme pidettyyn pohjoismaiseen tilaisuuteen. Kun esitelmäni lopussa viittasin omakohtaiseen kokemukseeni, en voinut sille mitään, että kyyneleet varastautuivat silmiini. On häpeä, että pitää hävetä Jumalan armotekoja.

Emme saa koskaan tehdä inhimillisistä kokemuksista teologisia päätelmiä. Uskomme perusteeksi riittää Raamattu. Monet pelkäävät kokonaisvaltaista uskonasennetta. Moni luulee menettävänsä persoonallisuutensa Pyhän Hengen johdossa. Kuitenkin muuan viisas maallikko sanoi kerran sielunhädässä olevalle etsijälle: ”Ei kukaan Jumalan kädessä kuole!” Ja Jeesus vakuutti: ”Jos siis te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, kuinka paljoa enemmän taivaallinen Isä antaa Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä anovat” (Luuk. 11:13). Pyhä Henki on persoona, ja Hän kunnioittaa ihmisen yksilöllisyyttä. Hän on ”voiman ja rakkauden ja raittiuden Henki”.

Jumalan siunauksiin ei ole oikotietä ohi veren, pyhityksen ja Sanan. Jumala ei anna lahjojansa puhdistamattomiin astioihin. Kävin Negevin erämaassa eräässä kaukaisessa kibbutsis-
sa talvella 54-55. Sinne oli rakennettu suuri vesiallas uuden-
aikaisine sulkijareleineen, jotka sulkivat heti pääjohdon, jos
altaaseen joutui mitä tahansa tunnettua suolaa tai myrkyä.
Sadat pienet kielet ”maistoivat” altaan veden laadun. Kibbut-
sin johtaja sanoi tämän varotoimen suojelevan kylää sabotaa-
seilta. Jos altaaseen tuli myrkyllisiä suoloja, se oli heti tyhjen-
nettävä ja huuhdottava puhtaaksi. Tuon altaan äärellä ajattelin,
että samoin on myös Jumalan valtakunnassa. Jos sydämem-
me katkeroituu ja myrkyttyy, Jumalan sulkijareleet lukitsevat
meiltä taivaan siunauksen. Vain tyhjennetty ja puhdistettu sy-
dän saa uuden siunauksen. Tällaista myöhäissadetta kirkkom-
me kaipaa.

Ehkä opimme pianikin rukoilemaan tuttua, vanhaa kirkkorukoustamme uudella mielellä. Silloin armolahjatkin avautuvat armona ja armon tasolta:

”Tule, Pyhä Henki, tänne, laskeudu taivaasta alas meidän sydämissämme Kristusta kirkastamaan; tule, köyhäin apu; tule, lahjain antaja; tule, sielun kirkkaus; Sinä paras lohduttaja, sielun hyvä vieras ja suloinen lämpö!

Töissä Sinä olet lepo, helteessä virvoitus, murheeseen lohdutus. Sinä kaikkein pyhin kirkkaus ja valo! Täytä uskollistesi sydämet. Ilman Sinun voimaasi ei ole mitään viatonta.

Pese se, mikä saastainen on, kastele se, mikä kuiva on; paranna, mikä haavoitettu on; pehmitä, mikä kova on; lämmitä, mikä kylmä on; etsi kaikkia eksyneitä.

Anna uskollisillesi, jotka turvautuvat Sinuun, pyhät lahjasi, anna uskon vahvistusta, anna autuas loppu, anna iäinen ilo. Amen.”

חלק ראשון בדיוק כמו שהוא נשמע לאוזן:

הו הללויה. הו איש אַנְתֶּה־כֶּה־הוֹא־יָהּ בְּרִיךְ. גְּלוּרְיָהּ
מְתִיקָא הֶלֶה, פֶּה שְׁמַע. אֲשִׁית פֶּה חוֹלֵה־יָהּ. הו יָהּ
שְׁאֲנְתֶה־כֶּה־יָהּ מְרִי יָהּ רְאֵיתִי בְּשִׁלְחַ. וְנִתְיָךְ שִׁטְמִי, כֶּה
הוּא יַעֲנֶת, אַבְרָךְ, גְּלוּרְיָהּ. מוּרִי יָהּ שְׁאֲנְתֶה־כֶּה־יָהּ חֶלְאָה,
עוֹלָה יָהּ אֲשִׁית בְּשׁוּמַע וְאַבְרָךְ כֶּלֶה בְּשִׁמְרָא־יָהּ. שׁוּמַת
בְּשִׁמְרָה־יָהּ. זְכָא־יָהּ נִכְה־חוֹלֵה־יָהּ, מְשׁוּט טִהְרָא־יָהּ אֲשִׁית
בְּשִׁלְה־יָהּ, לְאִישׁ אַנְתֶּה־כֶּה־הוּא יְבָרְךְ. הוּא שְׁמַעְתִּיךְ. יָהּ
פִּישׁוּל יַעֲתִיק אִישׁ אַנְתֶּה־כֶּה־יָהּ, נִתְכְּלִי מַה שְׁאֲנְתֶה כֶּה
ה־יָהּ. הו יְשׁוּעַ, לִי כֶּה שְׁאֲנְתֶה־כֶּה־הוּא יָהּ. אַבְרָךְ, גְּלוּרְיָהּ.
מְשִׁית בְּשִׁמְרָא־יָהּ, גְּלוּרְיָהּ, נִפְיָהּ. מְרִיךְ שׁוּמַע וְאַבְרָךְ
כֶּלוּהּ. שְׁאֲנְתֶה־כֶּה־הוּא יְבָרְךְ כֶּלֶה, שְׁאֲנְתֶה־כֶּה־הוּא יְבָרְךְ
כֶּלֶה כְּמוֹ שְׁמְרָא־יָהּ, פֶּה שְׁאֲנְתֶה אֲשִׁיחַ. יַעֲנִתִי כֶּה שְׁאֲנְתֶה
ה־יָהּ בְּחוֹלֵה־יָהּ מְשִׁמְיָתִי כֶּה שְׁאֲנְתֶה יָהּ. אֲשִׁית
כְּחֶלֶה־יָהּ. קוֹרְאִי אַנְתֶּה, אוּרִי פֶּה, שׁוּהָה יָהּ נִכְלֶהּ.

החלק השני הוא בצורה של רסיטל, זימרה שדומה ללחן
גריגוריאני קדום:

הו לְאֵן דְּהוֹשִׁיעַ, הו לְאֵן הוֹשַׁע! מוֹתִיק הִיָּהּ וְבָרְךְ כֶּלֶה כֶּה
שׁוּמַע. הו איש כֶּה־אַנְתֶּה כֶּה־יָהּ וְבָרְךְ כֶּלֶה, לְשִׁיעַ מְפִיכָא
שְׁאוֹן גָּאָה וְבָרְךְ כֶּלֶה. הו כִּי בְּשׁוּמַע נִכְחוֹלָה מְשִׁיעַ. הו הִיא
בְּשׁוּמַע וְהִיא בְּשׁוּמַע וְבָרְךְ כֶּלֶה. הו איש שְׁאָבָה כּוּחוֹ־יָהּ
מְפִיּוּ.

הו איש אַנְתֶּה־כֶּה־הוּא יְבָרְךְ כֶּלֶה, אָרִי יָהּ מְפִיכָא, כֶּה
שְׁמַע וְבָרְךְ כֶּלֶה. זְמִמִּי־כֶּה וְיְבָרְךְ כֶּלֶה כְּמוֹ בְּשִׁמְיָא לְהוֹשִׁיעַ
נִכְחוֹלֵיָהּ מִלְאָה פְּשֵׁה־יָהּ. עוֹלָה אֲשִׁית בְּשִׁמְרָה־יָהּ וְאַבְרָךְ
כֶּלֶה. אוּר־יָהּ מְשִׁיחְךָ פּוֹלְאָה, יַעֲגָאָה כֶּה הוֹשַׁע. לְקִישׁוֹן
גָּאָה אַבְרָךְ כֶּלֶה פֶּה בְּשׁוּמַע, עוֹלָה!

Liite

Heprealaisen "morsiushymnin" käännös.

Kielillä puhutun näytteen alkuosa on puhetta, toinen puoli liturgista laulua. Koko sanoma rakentuu Jesaja 53:4, 10:n sekä Filippiäiskirjeen 2:5-9:n pohjalle. Sekä puhuttu että laulettu osa puhuvat aluksi siitä, että Herra on jättänyt suloisuutensa ja että Häntä on runneltu "sairaudella" – ja nyt Hän siunaa morsiantaan, seurakuntaa.

Koko hymni on luonteeltaan mystinen. Siinä on noin 220 sanaa ja noin 60 heprean sanajuurta kurinalaisissa verbimuodoissaan. Niissä kohdin, joissa sana poikkeaa tuntemastamme kieliopillisesta taivutusmuodosta, nämä poikkeamat seuraavat kuitenkin samaa kaavaa ja varsinaiset sanajuuret ovat tutut. Tällaisia poikkeamia on kolme tai viisi. Sana *Herra* toistuu 33 kertaa, *siunata* 17 kertaa, *sinä, joka olet kuin hän* 13, *morsian* 14, *mies* 6, *pelastuu* 5, *tehdä* 5, *kuulla* 10 ja *suojella* 4 kertaa. Taivaallinen Herra, jota puhutellaan, on *Jashuua*, Jeesus. Häntä on runneltu "sairaudella". Sanonta toistuu kuudesti. Häntä on "ruoskittu", hänet on "ripustettu", hänet "on tehty ikään kuin syylliseksi Jumalan edessä". Silti hän on "kirkas" ja "puhdas", ja hänet on "korotettu ikään kuin Jumalan suojelemana". Juutalaiset ovat rukoilleet perinteensä mukaisesti hep-

reaksi, koska ns. palvelevat enkelit, jotka välittävät rukouksia, ymmärtävät vain hepreaa. Arameaa äidinkielenään käyttäneet kristityt ovat voineet rukoilla kirkon syntyäaikoina suunnilleen tämälapsaisella kielellä. Myös hymnin musiikki, jota olemme analysoineet, viittaa pregregoriaaniseen kauteen.

Puhutun osan käännös: ”Oi kiittäkää Herraa, Oi Mies, joka olet kuin hän Herra, ollos siunattu. Sinun suloisuutesi kunnia on mennyt, tässä hän kuulee. Sinut on tehty ikään kuin Jumalan sairaudella lyömäksi. Oi Herra, sinä joka olet kuin Jumala, minun Herrani, Jumala, minun todistukseni lähettiläs. Ateriasi minä olen valmistanut, niin hän tulee vastaamaan sinulle; Minä siunaan sinua, (glooria) kunnia Jumalalle! Herra, minun opettajani, sinä joka olet kuin Jumala, on lyöty sairaudella; Jumalan Ylistetyn sinä olet pannut kuulemaan ja minä siunaan morsianta Herran suojattina. Sinut on pantu ikään kuin Jumalan kiroamaksi. Jumalan kirkkaan ja ikään kuin Jumalan sairaudella lyömän, ruoskitun Jumalan puhtaan sinä olet tehnyt ikään kuin Jumalan edessä syyllystyneeksi, mieheksi, sinut joka olet kuin hän; hän on siunaava sinua. Hän on kuulut sinua. Herran, joka on ripustettu, hän teki mieheksi, sinut joka olet kuin Jumala, ja sinä olet kokonaan niin kuin Jumala. Oi Jeesus, minulle sinä olet niin kuin hän, Jumala. Minä olen siunaava sinua, (glooria) kunnia Jumalan! Sinut on kohotettu ikään kuin Jumalan suojelemana, kunnia Jumalan, ja niin kuin Jumalan. Sinun Herrasi kuulee ja minä olen siunaava hänen morsiantaan. Oi jospa sinä joka olet kuin hän siunaisi morsiantaan ikään kuin Jumalan suojelemana, tässä kun sinä olet perusta. Minä olen saanut vastauksen, koska sinä olet Herra, ikään kuin Jumalan sairaudella lyömä taivaastani, koska sinä olet Herra. Sinut on tehty ikään kuin Jumalan sairaudella lyömäksi! Sinä, joka rukoilet minua, minun valoni on tässä, Herra on läsnä ja morsian!”

Resitoidun osan käännös kuuluu: ”Oi niin kuin sinä olet pelastanut, oi niin sinä olet pelastava! Hän oli suloinen, ja hän on siunaava morsianta, kun hän kuulee. Oi Mies, joka olet kuin Jumala; ja hän on siunaava morsianta näyttääkseen nöyryyttä,

joka on väkevä voima, ja hän on siunaava morsianta. Oi hän on pelastava sen, joka kuulee ja joka on sairas. Oi hän (morsian, fem.) on kuin kuuleva ja hän on kuin kuuleva, ja hän on siunaava morsianta. Oi ihminen, joka halajat Jumalan voimaa, hänen nöyryyttään!

Oi mies, joka olet kuin hän, siunatkoon morsianta, että Herra sinua nöyryyttäisi, niin hän kuulee ja siunaa morsianta. Ole hiljaa, ja hän on siunaava morsianta ikään kuin hän olisi taivaassa pelastaakseen, ja Herra on paljastava täyden voimansa. Ylistetyn sinä olet tehnyt ikään kuin Jumalan kiroamaksi ja minä olen siunaava morsianta. Herran sinun Messiaasi, valo on oleva ihmeellinen, hän on vastaava, niin hän pelastaa! Minä olen siunaava morsianta voimakkaalla myöhäissateella tässä hänen kuullessaan, ylenny!”

